Consiliul
Uniunii Europene

Bruxelles, 17 iulie 2026
(OR. en)

12071/26

Dosar interinstituțional:
2026/0203 (COD)

ENER 525
FISC 265
ECOFIN 1028
CODEC 1480

PROPUNERE

Sursă:	Secretara Generală a Comisiei Europene, sub semnătura dnei Martine DEPREZ, Directoare
Data primirii:	17 iulie 2026
Destinatar:	Dna Thérèse BLANCHET, Secretară Generală a Consiliului Uniunii Europene
Nr. doc. Csie:	COM(2026) 600 final
Subiect:	Propunere de REGULAMENT AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI de modificare a Regulamentului (UE) 2019/943 în ceea ce privește adaptarea facturilor de energie din Uniune la cerințele viitorului, prin reducerea costurilor sistemului și prin încurajarea electrificării și a digitalizării

În anexă, se pune la dispoziția delegațiilor documentul COM(2026) 600 final.

Anexă: COM(2026) 600 final

COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 17.7.2026
COM(2026) 600 final

2026/0203 (COD)

Propunere de

REGULAMENT AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI

de modificare a Regulamentului (UE) 2019/943 în ceea ce privește adaptarea facturilor de energie din Uniune la cerințele viitorului, prin reducerea costurilor sistemului și prin încurajarea electrificării și a digitalizării

{SWD(2026) 600 final}

(Text cu relevanță pentru SEE)

EXPUNERE DE MOTIVE

1. CONTEXTUL PROPUNERII

- **Motivele și obiectivele propunerii**

Comisia Europeană („Comisia”) a adoptat în februarie 2025 Planul de acțiune pentru energie la prețuri accesibile[1], cu măsuri care urmăresc reducerea costurilor energiei pentru cetățeni și întreprinderi, majoritatea acestora urmând să fie puse în aplicare pe termen scurt. Planul de acțiune a examinat factorii care determină creșterea prețurilor la energie și a identificat costurile aprovizionării cu energie și impozitarea, precum și costurile de rețea și de sistem ca fiind domenii-cheie care trebuie abordate pentru a contribui la scăderea facturilor de energie ale consumatorilor europeni. Comisia a continuat acest plan cu o serie de inițiative, printre care Orientările privind tarifele de rețea adaptate exigențelor viitorului[2], Pachetul privind rețeaua europeană[3], Pachetul de măsuri privind energia pentru cetățeni[4] și Foaia de parcurs strategică pentru digitalizare și IA în sectorul energetic[5].

Având în vedere evenimentele din Orientul Mijlociu, la 19 martie 2026 Consiliul European a invitat Comisia să prezinte de urgență măsuri specifice pentru acțiuni concrete de reducere a tuturor componentelor care alcătuiesc prețul energiei electrice.

Comisia a răspuns prin publicarea AccelerateEU[6], în care a explicat necesitatea de a reduce costurile energiei prin accelerarea implementării energiei curate autohtone și prin creșterea ratei de electrificare. Acestea ar trebui combinate cu modernizarea în continuare a sistemului de energie electrică prin măsuri de construire a unor noi infrastructuri de rețea, cu utilizarea infrastructurii existente și cu măsuri fiscale.

Prezenta propunere sprijină obiectivul AccelerateEU prin îmbunătățirea modului în care sunt concepute tarifele de rețea, astfel încât să se asigure eficiența rețelelor de transport și de distribuție din punctul de vedere al costurilor și să fie stimulați atât operatorii de sistem, cât și utilizatorii sistemului să utilizeze mai bine infrastructura existentă. În plus, propunerea introduce măsuri fiscale cu scopul de a asigura, printre alte obiective, că energia electrică este impozitată mai puțin decât gazele naturale. De asemenea, propunerea clarifică rolul autorităților naționale de reglementare în ceea ce privește asigurarea unui acces eficient, transparent și nediscriminatoriu la rețelele de transport și distribuție[7], inclusiv în situații de congestionare a rețelei, ceea ce ar putea necesita aplicarea unor măsuri care să asigure maturitatea și evoluția cererilor de racordare la rețea, precum și stabilirea condițiilor de ordonare după prioritate.

Tarife de rețea

Piața comună a energiei electrice este una dintre pietrele de temelie ale competitivității și prosperității în Uniunea noastră. Uniunea s-a angajat pe calea decarbonizării și, în același timp, a creșterii nivelului de securitate a energiei și de accesibilitate a prețurilor acesteia. Este un aspect esențial pentru competitivitatea industriilor europene, astfel cum se subliniază în

---

1 COM/2025/79.
2 C/2026/126.
3 COM/2025/1005.
4 COM/2026/115.
5 COM/2026/501.
6 COM/2026/370.
7 Articolul 3 litera (q) din Regulamentul (UE) 2019/943.

Pactul pentru o industrie curată[8], care abordează, de asemenea, necesitatea de a sprijini autonomia strategică, de a asigura lanțurile de aprovizionare vitale și de a menține prosperitatea economică. Cu toate acestea, în ultimii ani și în contextul traversării a două crize, Uniunea s-a confruntat cu costuri ale energiei din ce în ce mai mari, care ne pun în pericol competitivitatea.

Rețeaua europeană de energie electrică este cea mai interconectată din lume și reprezintă un pilon fundamental al pieței europene a energiei electrice. Creșterea cererii de energie electrică, electrificarea tot mai mare a utilizărilor finale, descentralizarea producției de energie electrică și implementarea accelerată a surselor regenerabile de energie vor necesita investiții majore în modernizarea și extinderea rețelei, precum și optimizarea modului în care sunt proiectate și exploatate rețelele de energie electrică. În perioadele în care o mare parte din energia electrică este generată din surse regenerabile, prețurile mici sau chiar negative ale energiei electrice – care au devenit un fenomen mai regulat în ultimii ani[9] – semnalează necesitatea ca sistemul să fie mai flexibil. Aceasta este o premisă esențială pentru a exploata potențialul surselor regenerabile de energie și pentru a evita restricționarea ineficientă din punctul de vedere al costurilor, stimulând în același timp consumul în momentele și locurile în care sunt disponibile cele mai ieftine surse de energie, iar costurile de exploatare a sistemului sunt reduse la minimum.

Costurile sistemului de energie electrică sunt acoperite de tarifele de rețea, care finanțează modernizarea fizică a rețelelor, întreținerea și exploatarea sistemului. Acest aspect este esențial pentru utilizarea surselor regenerabile de energie, pentru electrificare și pentru cererea nouă din sectorul industrial și comercial. În ultimii ani, tarifele de rețea au reprezentat, în medie, între 24 și 29 %[10] din factura de energie electrică a gospodăriilor (ceilalți factori principali fiind prețul produsului energetic, impozitele și taxele și costurile emisiilor de dioxid de carbon). Estimările arată că, în vreme ce componenta energetică a prețului energiei se preconizează că va scădea, costurile de rețea vor deveni un element și mai important în facturile de energie electrică. Agenția Uniunii Europene pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei (ACER) estimează că, pentru a construi un sistem energetic al UE decarbonizat, vor fi necesare investiții de un nivel fără precedent în rețelele de transport și distribuție a energiei electrice[11], ceea ce ar însemna dublarea și chiar triplarea ratelor anuale de investiții din ultimele decenii. În timp, creșterea costurilor de sistem poate duce la o creștere semnificativă a costurilor totale de rețea, până în 2050 aceasta putând fi până la 60 % mai mare decât în 2022.

Utilizarea optimă a infrastructurii de rețea existente, alături de proiectarea inteligentă și eficientă a tarifelor de rețea, vor fi esențiale pentru creșterea eficienței infrastructurii și optimizarea costurilor globale ale sistemului. În acest sens, tarifele de rețea care stimulează eficiența sistemului pot diminua costurile de exploatare a sistemului în ansamblu și

---

8 COM/2025/85.

9 ACER (2026), „Key developments in EU electricity and gas markets" (Principalele evoluții de pe piețele europene ale energiei electrice și gazelor) https://www.acer.europa.eu/monitoring/electricity-gas-key-developments-2026.

10 ACER (2024) Retail market Monitoring report (Raport de monitorizare a pieței cu amănuntul): https://www.acer.europa.eu/sites/default/files/documents/Publications/ACER-CEER_2024_MMR_Retail.pdf.

11 Raportul ACER „Electricity infrastructure development to support a competitive and sustainable energy system" (Dezvoltarea infrastructurii de energie electrică pentru sprijinirea unui sistem energetic competitiv și sustenabil), ACER_2024_Monitoring_Electricity_Infrastructure.pdf. Potrivit raportului, „*se estimează că investițiile anuale în rețeaua din Europa se vor dubla până în 2050, ajungând la 100 de miliarde EUR, cele mai mici estimări fiind de 75 de miliarde EUR*".

componenta legată de tarifele de rețea a facturii la energie, de exemplu prin reducerea nevoilor și a costurilor de redispecerizare sau prin reducerea încărcării maxime și, prin urmare, a nevoilor de investiții în rețea[12].

Este așadar important să se asigure că tarifele de rețea încurajează operatorii de sistem să exploateze rețeaua în mod eficient, să acționeze flexibil, să dezvolte rețele electrice inteligente și să utilizeze soluții fără cabluri, cum sunt tehnologiile de îmbunătățire a rețelei, menținând în același timp stimulentul de a investi în rețea și asigurând condiții de concurență echitabile. Utilizatorii rețelei ar trebui să fie stimulați să se comporte într-un mod favorabil sistemului, adaptându-și consumul de energie sau reorientându-l către momentele și locurile în care sunt disponibile cele mai ieftine surse de energie și către perioadele în care se obține cea mai mare eficiență a costurilor la nivelul întregului sistem. În acest scop, Planul de acțiune pentru energie la prețuri accesibile a sugerat prezentarea unei propuneri legislative privind conceperea tarifelor de rețea. Din acest motiv, președinta Comisiei a anunțat, la 16 martie 2026, demersul Comisiei de a pregăti o propunere legislativă de îmbunătățire a productivității infrastructurii de rețea.

Prezenta propunere răspunde preocupărilor legate de creșterea costurilor energiei, deoarece acestea nu sunt determinate numai de prețurile ridicate și volatile, ci și de creșterea costurilor de sistem. Metodologia propusă vizează îmbunătățirea modului în care sunt concepute tarifele de rețea, astfel încât să se asigure eficiența rețelelor de transport și de distribuție din punctul de vedere al costurilor, precum și asigurarea stimulentelor necesare pentru ca atât operatorii de sistem, cât și utilizatorii sistemului să acționeze în sensul reducerii costurilor sistemului, inclusiv printr-o mai bună utilizare a infrastructurii existente.

Propunerea prezintă stimulente mai puternice pentru ca operatorii de sistem să asigure un raport cost-eficacitate mai bun, precum și să permită accesul în timp util la rețea, să ofere utilizatorilor rețelei stimulentele necesare pentru a-și adapta obiceiurile de consum, să încurajeze o transparență sporită și să oblige autoritățile de reglementare să stabilească indicatori de performanță pentru a crește utilizarea eficientă a rețelei și eficiența sistemului. Toate aceste măsuri ar trebui să contribuie la asigurarea unor tarife de rețea care reflectă costurile reale impuse sistemului și sprijină în continuare utilizarea eficientă a rețelei.

Propunerea permite aplicarea unor regimuri speciale în ceea ce privește tarifele de rețea, care să reflecte costurile și să aplice anumitor categorii de utilizatori ai sistemului, cum ar fi industriile mari consumatoare de energie și centrele de date, în funcție de modelul lor de consum. Această opțiune este asociată unor garanții menite să evite efectele negative asupra accesibilității prețurilor pentru gospodării și IMM-uri.

Pentru ca aceste modificări să devină operaționale, propunerea trebuie să fie combinată cu legislație terțiară privind o structură comună și o metodologie armonizată a tarifelor de rețea, similară cu legislația existentă în sectorul gazelor.

Contoare inteligente și rețele electrice inteligente

---

[12] În Slovenia, o reformă tarifară din 2024 a dus scăderea sarcinii maxime cu peste 2,4 %. Un studiu realizat de Agora Energiewende, axat pe Germania, a arătat că tarifele dinamice ar putea spori semnificativ flexibilitatea consumatorilor, având potențialul de a reorienta 10 % din consumul anual total de energie electrică în 2035. Un raport comandat de SmartEN a arătat că tarifele bine gândite pot reduce sarcina maximă cu peste 20 % în contextul nivelurilor ridicate de adoptare a vehiculelor electrice.

Pentru a îmbunătăți eficiența infrastructurii de rețea, sistemul de energie electrică trebuie să dispună de capacitățile tehnice și digitale necesare pentru a monitoriza starea rețelei și a optimiza utilizarea acesteia aproape în timp real, precum și pentru a stimula sau a îndruma utilizatorii rețelei către optimizarea modului în care se folosesc de ea, în special când capacitățile respective sunt cuplate cu instalații fotovoltaice și baterii de uz casnic și/sau cu tarife dinamice. Acestea pot reduce și mai mult costurile sistemului, în special datorită reducerii perioadelor de încărcare maximă. Datorită acestor capacități, operatorii de sistem pot să reacționeze mai rapid și mai eficient, utilizând mai bine infrastructura existentă, iar utilizatorii sistemului pot să reacționeze la semnalele de preț. În acest scop este necesar un cadru favorabil mai de anvergură, care să combine sisteme de contorizare inteligentă cu rețele inteligente și digitalizate și cu reutilizarea mai eficace a datelor privind rețeaua de energie electrică. Fără aceste condiții favorizante, posibilitățile consumatorilor, ale agregatorilor, ale furnizorilor și ale operatorilor de sistem de a reacționa la semnalele de preț, inclusiv la cele date de tarifele de rețea inteligente, pentru a oferi flexibilitate și a optimiza exploatarea sistemului rămân limitate din punct de vedere structural.

Din acest motiv, propunerea privind tarifele de rețea este însoțită de măsuri limitate, dar specifice privind contoarele inteligente și rețelele electrice inteligente. Se introduce o obligație minimă de instalare a sistemelor de contorizare inteligentă la nivelul Uniunii, pentru ca cel puțin 50 % dintre clienții finali din fiecare stat membru să fie dotați cu contoare inteligente până în 2030. Această proporție ar trebui să crească treptat la cel puțin 75 % dintre clienții finali până în 2033, pentru a consolida baza tehnică necesară participării active a consumatorilor și a asigura vizibilitatea sistemului la un nivel mai detaliat. În cazul statelor membre în care nivelul de instalare este sub 30 % la data intrării în vigoare a prezentului regulament, ar fi oportună o prelungire limitată a termenului pentru obiectivul de 50 %.

Această abordare reflectă situația actuală de la nivelul Uniunii în ansamblu, în care rata de penetrare globală a contoarelor inteligente era de aproximativ 60 % în 2024[13], iar cincisprezece state membre depășeau deja rata de acoperire de 80 %, în conformitate cu nivelurile de instalare stabilite în anexa II la Directiva (UE) 2019/944[14], ceea ce demonstrează că se pot atinge rate mai mari de penetrare, în timp ce altele rămâneau cu mult sub acest prag sau nu inițiaseră încă introducerea lor pe scară largă. Această introducere inegală subminează funcționarea eficace a pieței interne și dezvoltarea de produse și servicii inovatoare. În același timp, obligația propusă privind instalarea ar trebui să creeze o adoptare suficientă în întreaga Uniune pentru ca infrastructura existentă a rețelei de energie electrică să fie utilizată mai eficient, iar consumatorii să își poată înțelege și gestiona mai bine consumul de energie și costurile. În plus, propunerea clarifică faptul că evaluările cost-beneficiu prevăzute în Directiva (UE) 2019/944 se vor aplica numai pentru ratele de instalare care depășesc nivelul de 75 %, ceea ce va asigura o abordare coerentă la nivelul Uniunii și, în același timp, va menține flexibilitatea necesară pentru ca instalarea mai multor contoare să se bazeze pe considerente economice. Este prevăzută, de asemenea, elaborarea unor indicatori comuni pentru rețelele electrice inteligente, care să ajute la o monitorizare mai coerentă a adoptării soluțiilor inteligente și inovatoare pentru rețele și să consolideze legătura dintre reglementarea rețelelor, performanță și utilizarea eficientă a infrastructurii existente. Cel mai important aspect al propunerii este că stabilește un cadru specific pentru îmbunătățirea schimbului de

[13] Raportul ACER/CEER de monitorizare a pieței cu amănuntul a energiei (noiembrie 2025); Fișe de țară (iulie 2025).

[14] Directiva (UE) 2019/944 a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iunie 2019 privind normele comune pentru piața internă de energie electrică și de modificare a Directivei 2012/27/UE (JO L 158, 14.6.2019, p. 125, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/944/oj).

date privind rețeaua de energie electrică și a reutilizării lor într-un mod securizat. De asemenea, propunerea sprijină exploatarea eficientă, securizată și flexibilă a sistemului de energie electrică, precum și dezvoltarea unor instrumente inovatoare digitale și bazate pe date, inclusiv a unor aplicații de inteligență artificială, capabile să îmbunătățească performanța și optimizarea rețelei. Astfel, propunerea răspunde direct solicitării președintei ca operatorii de rețea să îmbunătățească productivitatea infrastructurii existente prin valorificarea la maximum a tehnologiilor inovatoare[15].

Luate împreună, aceste măsuri sunt menite să asigure că stimulentele create prin intermediul tarifelor de rețea inteligente pot genera în mod concret eficiență operațională și scăderea costurilor sistemului în ansamblu.

Impozitare

Electrificarea economiei europene este un imperativ strategic pentru obiectivele Uniunii în materie de competitivitate, securitate energetică și decarbonizare. Realizarea unui sistem energetic mai electrificat și mai neutru din punct de vedere climatic necesită investiții substanțiale în rețelele și infrastructura de energie electrică. Împreună, tarifele de rețea și impozitarea energiei constituie principalii factori de cost normativi incluși în facturile de energie electrică și, ca atare, sunt pârghii de stimulare a electrificării care nu pot fi despărțite una de alta. Abordarea tarifelor de rețea în mod izolat, fără a fi dublată de o aliniere a principiilor de impozitare a energiei electrice la electrificarea UE, ar submina coerența și eficacitatea politicii energetice a Uniunii. Propunerea de față nu poate reduce în mod structural costul energiei electrice pentru consumatori și nu poate promova în mod semnificativ obiectivele Uniunii în materie de electrificare decât dacă acționează în mod coordonat asupra ambelor elemente.

În conformitate cu obiectivele Planului de acțiune pentru energie la prețuri accesibile și ale AccelerateEU, reformarea tarifelor de rețea ar trebui să fie însoțită de măsuri țintite privind impozitarea energiei electrice și, mai concret, de includerea în acestea a unor stimulente pentru electrificare, în caz contrar riscând să nu atingă obiectivul de reducere durabilă a factorilor de cost ai facturilor de energie electrică. O astfel de abordare ar avea, prin urmare, un impact negativ major asupra accesibilității prețurilor pentru consumatorii din Uniune și asupra competitivității economiei Uniunii.

În acest scop, propunerea de față aliniază, de asemenea, principiile privind impozitarea energiei electrice la politicile UE în materie de energie, de mediu și de climă, contribuind astfel la eforturile UE de reducere a emisiilor. Pentru a crește rata de electrificare a sistemului energetic european, astfel cum se detaliază în AccelerateEU, stimulentele pentru utilizarea gazelor naturale în detrimentul energiei electrice în sistemele de impozitare ale statelor membre ar trebui inversate.

Pe lângă această măsură cu caracter mai general, prezenta propunere include o posibilitate adaptată și mai țintită de a reduce impozitarea energiei electrice în industriile mari consumatoare de energie, astfel încât taxele la energia electrică suportate de acești utilizatori să poată scădea și mai mult, consolidând stimulentul pentru electrificare.

---

[15] Scrisoarea președintei von der Leyen din 16 martie 2026, înaintea Consiliului European: „În timp ce modificările la nivelul rețelei sunt esențiale [...] Operatorii de rețea pot întreprinde la rândul lor mai multe acțiuni pentru a îmbunătăți productivitatea infrastructurii rețelei, **valorificând la maximum tehnologiile inovatoare**."

Aceste măsuri vor asigura scăderea costurilor finale ale energiei pentru consumatori și o mai bună aliniere a reglementării costurilor energiei la obiectivele europene în materie de electrificare.

Principiile privind impozitarea energiei, astfel cum sunt prevăzute în prezenta modificare a Regulamentului (UE) 2019/943 (Regulamentul privind energia electrică), se axează pe punerea în aplicare a dispozițiilor UE care impun o cotă minimă pentru energia electrică și gazele naturale și care reglementează posibilitatea acordată statelor membre de a aplica cote reduse de impozitare pentru energia electrică utilizată de industriile mari consumatoare de energie, astfel cum se prevede în Directiva 2003/96/CE a Consiliului. În conformitate cu obiectivele acestei directive, statele membre au în continuare libertatea de a stabili niveluri proprii de impozitare a energiei, cu condiția să respecte dispozițiile directivei, în timp ce principiile din Regulamentul privind energia electrică vor face posibilă estomparea diferențelor existente în ceea ce privește stimulentele pentru electrificare prevăzute în cadrele de impozitare a energiei ale statelor membre.

Prezenta propunere introduce modificări limitate și țintite ale Regulamentului privind energia electrică, care sunt strict necesare pentru atingerea obiectivelor propunerii. Alte eventuale modificări ale regulamentului respectiv sunt complet în afara domeniului de aplicare și a obiectivelor prezentei propuneri. Comisia va colabora în mod constructiv cu colegiuitorii, pentru a se asigura că procesul legislativ privind prezenta propunere rămâne pe deplin fidel domeniului său de aplicare esențial și nu îl denaturează.

Măsuri de racordare la rețea în caz de congestionare a rețelei

Accesul în timp util la rețeaua de energie electrică este esențial pentru competitivitatea și decarbonizarea industriei europene, a sectorului autovehiculelor și a sectorului transporturilor – un exemplu în acest sens fiind grupurile de reîncărcare – și pentru digitalizarea economiei, inclusiv prin înființarea unor centre de date. Este, de asemenea, o condiție esențială pentru îndeplinirea obiectivelor Pactului pentru o industrie curată și alte AccelerateEU și pentru realizarea neutralității climatice până în 2050. În plus, este un factor critic pentru satisfacerea nevoilor locuințelor și a nevoilor societale de bază conexe. Întârzierile în racordarea la rețea încetinesc tranziția către o energie curată și frânează creșterea economică a Europei. Pe baza dovezilor colectate în 2025, cel puțin 16 state membre au liste de așteptare pentru racordarea la rețea[16], ceea ce face ca soluționarea cererilor respective să devină o prioritate tot mai presantă în întreaga UE.

Deși soluția pe termen lung la provocarea reprezentată de capacitatea insuficientă a rețelei constă în dezvoltarea accelerată a rețelelor într-un mod orientat spre viitor, pot fi avansate în paralel soluții pe termen mai scurt care să asigure racordarea în timp util a unităților de producție de energie curată și a consumatorilor electrificați. Pe baza cadrului juridic existent, Comisia a prezentat Orientările privind racordările eficiente și în timp util la rețea[17] („orientările”), ca parte a Pachetului privind rețeaua europeană. Orientările au oferit recomandări concrete legate de planificarea coordonată a rețelei, cu implicarea societății și a

[16] Fraunhofer ISI, Fraunhofer IEG, Guidehouse, REKK, „Study on network development planning, tariff structures and connection requests for electricity distribution grids” (Studiu privind planificarea dezvoltării rețelei, structurile tarifare și cererile de racordare pentru rețelele de distribuție a energiei electrice), septembrie 2025, https://op.europa.eu/ro/publication-detail/-/publication/08843617-9cf8-11f0-97c8-01aa75ed71a1.

[17] Comunicarea Comisiei intitulată „Orientări privind racordările eficiente și în timp util la rețea” (C/2025/6703).

industriei, de utilizarea mai eficientă a rețelelor existente, inclusiv prin modul de concepere a tarifelor de rețea, a tarifelor de racordare sau a flexibilității și, în sfârșit, de transparența capacității de găzduire a rețelei și a procedurilor de racordare. În ceea ce privește procedurile de racordare la rețea, orientările subliniază necesitatea de a înlocui alocarea capacității rețelei pe baza principiului „primul venit, primul servit" cu un sistem care să țină seama de maturitatea și evoluția cererilor de racordare la rețea, precum și de impactul lor asupra congestionării sau de considerente de mediu, sociale sau economice.

Prezenta propunere legislativă pune în aplicare prevederile orientărilor referitoare la existența în cadrul juridic al UE a unor proceduri eficiente și nediscriminatorii de racordare la rețea în caz de congestionare și, în plus, detaliază normele existente în temeiul articolului 6 din Directiva (UE) 2019/944 prin menționarea explicită a opțiunii de a acorda prioritate anumitor sectoare sau utilizatorilor rețelei dintr-un anumit sector și a opțiunii de a lua în considerare impactul asupra congestionării rețelei, precum și considerente economice, sociale sau de mediu, atât timp cât acestea se bazează pe criterii transparente și nediscriminatorii. De asemenea, legislația existentă nu menționează explicit criterii de maturitate și de evoluție care să trieze cererile de racordare speculative sau imature. Sunt necesare clarificări pentru ca prevederile orientărilor să poată fi puse în aplicare pe deplin, precum și pentru a clarifica rolul autorităților de reglementare în stabilirea condițiilor de acces la rețea, în conformitate cu dispozițiile existente ale articolelor 6 și 59 din Directiva (UE) 2019/944. În același timp, propunerea lasă loc pentru luarea în considerare a condițiilor naționale, lăsând autorității naționale de reglementare libertatea deplină de a selecta măsurile respective. Autoritățile trebuie totuși să se asigure că sunt instituite și alte măsuri de decongestionare a rețelei, punând în aplicare cadrul juridic existent al UE, cum ar fi planificarea transsectorială a rețelei cu implicarea părților interesate, acordul flexibil de racordare sau utilizarea soluțiilor digitale și fără cabluri pentru a asigura eficiența rețelei.

- **Coerența cu dispozițiile de politică deja existente în domeniul de politică vizat și cu alte politici ale Uniunii**

Inițiativa propusă se aliniază la obiectivele de creștere a electrificării, asigurând în același timp accesibilitatea prețurilor, astfel cum se prevede în AccelerateEU și în Pactul pentru o industrie curată. Prin urmare, prezenta propunere se aliniază și la obiectivul Planului de acțiune privind electrificarea[18], și anume accelerarea electrificării în sectorul energetic pentru a asigura o tranziție energetică securizată și eficientă din punctul de vedere al costurilor și reducerea dependenței de importuri. Planul de acțiune privind electrificarea cuprinde acțiuni orizontale pentru atingerea obiectivelor orientative în materie de electrificare, precum și acțiuni sectoriale specifice care vizează transporturile, clădirile și industria. Tarifele de rețea eficiente, precum și utilizarea și dezvoltarea rețelei sunt vitale pentru succesul planului de acțiune.

Obiectivele propunerii de a reduce costurile pentru consumatori, de a îmbunătăți competitivitatea industriei UE și de a stimula investițiile în surse regenerabile de energie și în tehnologii cu emisii reduse de dioxid de carbon sunt coerente cu cadrul Pactului verde european și al Pactului pentru o industrie curată și aliniate la inițiativele actuale. Propunerea răspunde problemelor identificate în Planul de acțiune al Comisiei pentru energie la prețuri accesibile din februarie 2025, potrivit căruia costurile ridicate ale energiei reprezintă un risc pentru competitivitatea întreprinderilor europene și o povară majoră pentru consumatori.

[18] COM(2026) 595, Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – Plan de acțiune privind electrificarea.

Prin urmare, este imperativ să se asigure o utilizare eficientă a sistemului energetic, sprijinită de o structură fiscală adecvată, care să aibă un rol important în asigurarea unor costuri ale energiei mai previzibile și mai mici utilizatorilor de energie electrică.

Inițiativa propusă este strâns legată de propunerile legislative prezentate în Pachetul privind rețeaua europeană și funcționează bine împreună cu acestea. Scopul ei este valorificarea optimă a infrastructurii de rețea existente, pentru a reduce costul rețelei la minimul necesar. Astfel, ea vine în completarea Pachetului privind rețeaua europeană, care urmărește să facă planificarea noii infrastructuri de rețea mai eficientă și mai rentabilă. Aceasta include luarea în considerare cu prioritate a alternativelor la dezvoltarea rețelei, cum ar fi soluțiile fără cabluri, inteligente și digitale sau flexibilitatea din surse nefosile, cum ar fi consumul dispecerizabil și stocarea, atunci când se planifică rețeaua atât la nivel național, cât și la nivelul Uniunii. Propunerea consolidează cadrul de reglementare pentru introducerea de soluții fără cabluri, inteligente și digitale și pentru utilizarea acestora în exploatarea sistemului la nivel național, în timp ce Pachetul privind rețeaua europeană se axează mai mult pe infrastructura transfrontalieră. În acest scop, propunerea asigură promovarea soluțiilor de acest tip ori de câte ori pot îmbunătăți capacitatea utilizabilă, flexibilitatea și fiabilitatea rețelelor de energie electrică într-un mod eficient din punctul de vedere al costurilor. Ea consolidează direcția politică deja adoptată în cadrul Pachetului privind rețeaua europeană, de a acorda prioritate soluțiilor fără cabluri în planificarea rețelelor, alături de flexibilitatea din surse nefosile. În ceea ce privește accesul la rețea, propunerea legislativă este pe deplin coerentă cu obiectivele Pachetului privind rețeaua europeană, deoarece pune în aplicare prevederile Orientărilor privind racordările eficiente și în timp util la rețea legate de existența în cadrul juridic al UE a unor proceduri eficiente și nediscriminatorii de racordare la rețea în contextul gestionării congestiilor, consolidând astfel demersurile în curs de punere în aplicare a orientărilor.

În concordanță cu obiectivele Pachetului de măsuri privind energia pentru cetățeni[19] referitoare la consolidarea capacității de acțiune a consumatorilor și la creșterea participării lor pe piața energiei, propunerea urmărește, de asemenea, să scadă costurile finale ale energiei pentru consumatori prin oferirea stimulentelor potrivite pentru o utilizare optimă a rețelelor europene. Aceasta corespunde constatărilor raportului privind prețurile de furnizare a energiei electrice bazate pe piață și promovarea remunerării flexibilității în contractele cu amănuntul[20] din cadrul setului de punere în aplicare a Pachetului de măsuri privind energia pentru cetățeni, care subliniază importanța introducerii contoarelor inteligente. Propunerea îndeplinește acest obiectiv crescând observabilitatea rețelei prin intermediul contoarelor inteligente, care fac posibilă o participare mai activă a consumatorilor și facilitează flexibilitatea cererii, contribuind în același timp la protejarea consumatorilor împotriva creșterii costurilor energiei și la garantarea competitivității industriilor europene. În acest scop, propunerea introduce un nivel de referință la nivelul Uniunii pentru instalarea contoarelor inteligente, urmărind prin aceasta să obțină adoptarea pe o scară suficient de largă pentru a sprijini o capacitate mai mare de reacție în exploatarea sistemului și o mai bună utilizare a capacității rețelei. În paralel, se clarifică faptul că rolul evaluărilor cost-beneficiu se limitează la instalarea peste acest nivel de referință, asigurându-se o abordare coerentă în întreaga Uniune și menținându-se în același timp flexibilitatea pentru statele membre.

Propunerea este coerentă, de asemenea, cu cadrul mai general de politică digitală și energetică al Uniunii, care cuprinde Regulamentul privind norme armonizate pentru un acces echitabil la

[19] COM(2026) 115 final.
[20] COM(2026) 850 final.

date și o utilizare corectă a acestora (Regulamentul privind datele)[21], Regulamentul privind norme armonizate pentru un acces echitabil la date și o utilizare corectă a acestora (Regulamentul privind IA)[22] și legislația existentă privind piața energiei electrice[23], în ceea ce privește gestionarea datelor și interoperabilitatea. Propunerea completează aceste instrumente prin abordarea nevoilor sectoriale specifice legate de schimbul de date privind rețeaua de energie electrică și de dezvoltarea unor soluții inovatoare, digitale și bazate pe IA pentru exploatarea și optimizarea sistemului rețelei de energie electrică. În același timp, ea asigură alinierea la normele Uniunii privind protecția datelor, securitatea cibernetică, transparența și utilizarea legală a datelor și sprijină dezvoltarea de soluții europene digitale și bazate pe IA pentru infrastructura energetică critică, contribuind astfel la autonomia strategică a Uniunii. De asemenea, contribuie la obiectivele actului legislativ privind dezvoltarea tehnologiei de cloud și a IA (CADA), în special prin îmbunătățirea utilizării infrastructurii existente, ceea ce face posibilă racordarea mai rapidă la rețea și, ca atare, instalarea în timp util a infrastructurii de cloud și de IA, inclusiv a centrelor de date.

În plus, propunerea este coerentă și cu Legea europeană a climei, întrucât sprijină scăderea emisiilor prin îmbunătățirea eficienței energetice, flexibilitatea cererii și integrarea surselor regenerabile de energie, contribuind la un sistem energetic mai decarbonizat și mai rezilient.

Propunerea de față răspunde totodată angajamentului politic asumat de președinta von der Leyen, care a anunțat în scrisoarea adresată șefilor de stat și de guvern înaintea Consiliului UE din martie 2026, datată 16 martie 2026, că există posibilități clare de reducere a impozitării energiei electrice, inclusiv prin legislație. Acest lucru poate fi realizat prin asigurarea unei impozitări mai favorabile a energiei electrice în comparație cu gazul și prin facilitarea unor reduceri ale taxelor pe energia electrică utilizată de întreprinderile mari consumatoare de energie.

2. TEMEI JURIDIC, SUBSIDIARITATE ȘI PROPORȚIONALITATE

- **Temei juridic**

Propunerea se bazează pe articolul 194 alineatul (2) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE), care constituie temeiul juridic pentru propunerea de măsuri care vizează, printre altele, să asigure funcționarea pieței energiei, să promoveze eficiența energetică și economiile de energie, precum și dezvoltarea de forme noi și regenerabile de energie[24]. În domeniul energiei, Uniunea deține competență partajată în temeiul articolului 4 alineatul (2) litera (i) din TFUE.

De asemenea, propunerea include măsuri fiscale specifice care sunt pur auxiliare obiectivului principal al sistemului energetic de asigurare a funcționării pieței energiei, astfel cum se prevede la articolul 194 alineatul (2) din TFUE. Concret, măsurile fiscale sunt concepute să sprijine realizarea acestui obiectiv prin completarea și consolidarea obiectivului de creștere a raportului cost-eficacitate al tarifelor de rețea datorită măsurilor țintite care vizează scăderea costurilor energiei electrice pentru consumatori, sporind astfel accesibilitatea prețurilor, să asigure condiții de concurență echitabile între consumatorii de energie din întreaga UE și să sprijine obiectivele UE în materie de electrificare. Aceste măsuri cuprind principii generale și

[21] Regulamentul (UE) 2023/2854.
[22] Regulamentul (UE) 2024/1689.
[23] Directiva (UE) 2019/944, Regulamentul (UE) 2019/943.
[24] Articolul 194 alineatul (1) din TFUE.

clarificări și vin în completarea cadrului armonizat existent al UE, astfel cum este prevăzut în Directiva 2003/96/CE a Consiliului.

- **Subsidiaritate (în cazul competențelor neexclusive)**

Necesitatea acțiunii la nivelul UE

Ponderea tot mai mare a energiei electrice variabile, descentralizate și cu costuri reduse din surse regenerabile în întreaga Uniune, combinată cu obiectivul de creștere a electrificării pentru a asigura autonomia energetică, creează o presiune suplimentară asupra rețelelor europene. Devin astfel necesare investiții majore în rețea, care presupun costuri de rețea mai mari, cel puțin pe termen scurt, până când cererea se va materializa pe deplin, iar costurile vor fi distribuite unei baze mai largi de consumatori. Gospodăriile și întreprinderile de pe tot cuprinsul Uniunii au fost expuse la aceste costuri mai mari, ceea ce a afectat accesibilitatea prețurilor și competitivitatea.

Aceasta este o problemă cu relevanță la nivelul întregii Uniunii, care necesită un cadru juridic coerent în cadrul Uniunii și poate fi rezolvată numai printr-o acțiune la nivelul Uniunii. Politicile naționale necoordonate privind principiile de stabilire a tarifelor pentru transport și distribuție pot denatura piața internă în măsura în care vor exista diferențe foarte mari între stimulentele de participare pe piață aplicabile producției de energie, serviciilor de stocare a acesteia sau consumatorilor. Stimulentele pentru utilizarea energiei electrice în detrimentul gazelor naturale existente în sistemele naționale de impozitare ar trebui raționalizate la nivelul Uniunii pentru a asigura semnale de preț coerente pe întreaga piață a energiei din UE, sprijinind o abordare unificată a electrificării și, prin extensie, a securității energetice.

Normele actuale lasă autorităților naționale de reglementare (ANR) o marjă largă pentru punerea în aplicare, ceea ce a creat regimuri foarte divergente de taxare a rețelelor între diferitele state membre. Pe de altă parte, interconectarea din ce în ce mai mare a piețelor energiei electrice din UE necesită o coordonare mai strânsă între actorii naționali. Ca urmare a interconexiunilor rețelei, intervențiile de politică națională în sectorul energiei electrice au un impact direct asupra statelor membre învecinate. Este necesară o abordare comună pentru un sistem de energie electrică funcțional, pentru eficiența comerțului și a investițiilor transfrontaliere și pentru o tranziție energetică mai rapidă și mai bine coordonată către un sistem energetic mai integrat și mai eficient din punct de vedere energetic, bazat pe producția de energie din surse regenerabile.

În plus, ar trebui sprijinită adaptarea tarifelor de rețea pentru a fi mai favorabile sistemului, cu ajutorul unor condiții favorizante comune pe tot cuprinsul Uniunii. Contoarele inteligente, rețelele electrice inteligente și schimburile eficace de date privind rețeaua electrică ajută atât operatorii de sistem, cât și utilizatorii rețelei să reacționeze la semnalele de preț și să utilizeze mai eficient infrastructura existentă. Un nivel minim de instalare a contoarelor inteligente în întreaga Uniune contribuie la realizarea acestor condiții prin asigurarea unei adoptări suficiente a soluțiilor interoperabile, permițând în același timp ca instalarea de contoare suplimentare să facă obiectul unor evaluări cost-beneficiu la nivel național. În lipsa unui cadru mai coordonat la nivelul Uniunii în aceste domenii, abordările naționale ar rămâne fragmentate, încetinind dezvoltarea de soluții inovatoare și bazate pe date la nivelul Uniunii. Pentru a face posibile dezvoltarea, testarea și extinderea soluțiilor digitale inovatoare de exploatare și gestionare a rețelei UE, este nevoie de un sistem comun de reutilizare a datelor privind rețeaua de energie electrică a Uniunii. Soluțiile de acest tip depind de accesul la date privind rețeaua suficient de diverse, de înaltă calitate și interoperabile între sisteme și între statele membre.

În ceea ce privește măsurile de racordare la rețea în caz de congestionare a rețelei, propunerea clarifică domeniul de aplicare al normelor existente în temeiul articolului 6 din Directiva (UE) 2019/944 în situații de congestionare a rețelei, permițând autorităților de reglementare să adapteze condițiile și măsurile naționale după cum consideră oportun pentru a reflecta situația specifică dintr-un anumit stat membru sau dintr-o anumită zonă de rețea. Propunerea nu are efecte din perspectiva subsidiarității, deoarece menține pe deplin responsabilitatea autorităților naționale de reglementare.

Modificările propuse asigură un echilibru între obligațiile statelor membre și flexibilitatea de care dispun acestea cu privire la modul de obținere a unor tarife de rețea eficiente din punctul de vedere al costurilor și a unui acces eficient și în timp util la rețea, la modul de introducere a contoarelor inteligente, de creare a unor rețele electrice inteligente și de facilitare a schimburilor de date și a reutilizării datelor în scopuri legate de inovare.

În plus, propunerile din prezentul regulament se aliniază la obiectivele stabilite în Directiva 2003/96/CE a Consiliului, inclusiv la buna funcționare a pieței interne.

- **Valoarea adăugată a UE**

Asigurarea unui cadru adecvat și cuprinzător pentru costurile energiei, care să acopere tarifele de rețea și impozitele la nivelul Uniunii, este mai eficientă decât luarea de măsuri unilaterale de către statele membre individuale, deoarece evită o abordare fragmentată care ar putea avea drept rezultat tarife de rețea nejustificat de mari sau discrepanțe între structurile fiscale cu efect de distorsionare. Măsurile propuse pentru remedierea deficiențelor identificate vor avea un efect mai cuprinzător și vor fi mai eficiente din punctul de vedere al costurilor dacă vor fi stimulate de un cadru juridic și de politici comun. În plus, acțiunile la nivelul statelor membre ar fi posibile numai în limitele cadrului existent la nivelul Uniunii pentru tarifele de rețea, astfel cum este prevăzut în Regulamentul privind energia electrică, și nu ar putea să aducă modificările necesare cadrului respectiv.

În același timp, propunerea prezintă un cadru coerent pentru promovarea soluțiilor fără cabluri, inteligente și digitale la toate nivelurile sistemului de energie electrică. Acesta presupune un nivel minim de instalare a contoarelor inteligente pentru a sprijini participarea activă a consumatorilor și utilizarea mai eficientă a rețelei, un proces structurat la nivelul Uniunii prin intermediul recomandărilor ACER și transmiterea de rapoarte privind progresele înregistrate cu scopul de a ancora indicatorii pentru rețelele electrice inteligente în practica de reglementare, precum și o abordare coordonată și interoperabilă a schimbului de date privind rețeaua de energie electrică și a reutilizării acestor date în scopuri legate de inovare.

Dispozițiile propuse privind măsurile de racordare la rețea în cazul congestionării rețelei sunt necesare pentru a oferi claritate cu privire la aplicarea articolului 6 din Directiva (UE) 2019/944 în cazul congestionării rețelei, oferind autorităților de reglementare dreptul de a stabili măsuri și condiții pentru luarea în considerare cu prioritate a impactului economic, social, de mediu și asupra rețelei, precum și maturitatea și evoluția solicitanților de acces la rețea, și de a face distincție între sectoare și în cadrul sectoarelor sau al grupurilor de utilizatori ai rețelei, după caz și pe baza unor criterii transparente și nediscriminatorii.

În mod similar, sprijinirea acestor modificări prin abordarea simultană și la nivelul Uniunii a inconsecvențelor sistemului de impozitare a energiei ar asigura eficacitatea lor în toate statele membre.

În consecință, obiectivele prezentei inițiative nu pot fi realizate de statele membre în mod individual. Acțiunea la nivelul Uniunii oferă valoare adăugată în această privință.

- **Proporționalitate**

Modificările propuse la Regulamentul privind energia electrică sunt considerate proporționale.

În vederea oferirii unor stimulente mai puternice pentru utilizarea eficientă a rețelelor europene, măsurile propuse introduc, printre altele, norme de transparență mai stricte și utilizarea unor indicatori de performanță de către autoritățile naționale de reglementare. Normele de transparență nou introduse pot duce la creșterea sarcinii administrative și a costurilor, în special în ceea ce privește elementele suplimentare pe care administrațiile naționale vor trebui să le pună la dispoziția publicului. Totuși, impactul acestor norme va fi limitat, deoarece elementele suplimentare care necesită transparență sunt menținute la un nivel minim și corespund elementelor care au fost semnalate de ACER în cel mai recent raport privind cele mai bune practici, publicat la 26 martie 2025[25]. În plus, impactul lor este necesar și proporțional pentru atingerea obiectivelor de creștere a comparabilității criteriilor de stabilire a tarifelor, de asigurare a unei mai bune înțelegeri de către utilizatorii sistemului a tarifelor pe care trebuie să le plătească, ceea ce îi va ajuta să își adapteze comportamentul într-o direcție mai favorabilă sistemului și, în cele din urmă, de reducere a costurilor sistemului.

Măsurile propuse privind soluțiile fără cabluri, inteligente și digitale sunt proporționale, deoarece nu impun un model tehnologic uniform sau un sistem centralizat al UE pentru rețelele electrice inteligente și pentru schimbul de date. Ele se limitează la ceea ce este necesar pentru a orienta exploatarea rețelei într-o direcție mai eficientă din punctul de vedere al costurilor:

- în primul rând, prin obligația impusă autorităților de reglementare de a promova soluții fără cabluri, inteligente și digitale în cazurile în care acestea îmbunătățesc în mod demonstrabil capacitatea, flexibilitatea sau fiabilitatea rețelei;
- în al doilea rând, prin introducerea unui cadru comun pentru un număr limitat de indicatori pentru rețelele electrice inteligente, în sprijinul unor stimulente mai coerente pentru monitorizare și reglementare;
- în al treilea rând, prin stabilirea unor obligații specifice pentru schimbul de date privind rețeaua, combinate cu un cadru voluntar la nivelul Uniunii pentru dezvoltarea de instrumente digitale inovatoare.

Toate acestea au fost completate de un nivel de referință pentru introducerea contoarelor inteligente, lăsând în același timp la latitudinea statelor membre decizia instalării peste nivelul respectiv, pe baza evaluărilor cost-beneficiu.

Prin urmare, propunerea combină numai acele norme comune ale Uniunii care sunt necesare pentru a reduce fragmentarea și a sprijini piața internă, oferind statelor membre, autorităților de reglementare și operatorilor de sistem o mare flexibilitate în punerea sa în aplicare. Armonizarea suplimentară se limitează la actele de punere în aplicare și exclusiv la situațiile în care sunt necesare cerințe tehnice și de guvernanță uniforme.

[25] Raportul ACER privind practicile de stabilire a tarifelor de rețea din 26 martie 2025, pagina 75. Raportul este disponibil la următoarea adresă: 2025-ACER-Electricity-Network-Tariff-Practices.pdf.

Principiile de impozitare nu depășesc ceea ce este necesar pentru a îndeplini obiectivul de aliniere a sistemelor de impozitare a energiei la modificările tarifelor de rețea și pentru a oferi flexibilitate cu scopul de a promova electrificarea întreprinderilor mari consumatoare de energie.

În ceea ce privește dispozițiile propunerii referitoare la măsurile de racordare la rețea în cazul congestionării rețelei, acestea lasă libertate totală autorităților naționale de reglementare, în conformitate cu competența lor exclusivă de a stabili sau de a aproba condițiile de acces la rețea, fiind astfel pe deplin proporționale și aliniate la obiectivul de a permite un acces eficient la rețea.

În fine, pachetul global de măsuri propus este considerat adecvat, având în vedere imperativul general de a asigura prețuri accesibile la energia electrică și competitivitatea întreprinderilor europene.

- **Alegerea instrumentului**

Propunerea va modifica Regulamentul privind energia electrică. Având în vedere că propunerea urmărește să adauge un set limitat de dispoziții noi și să modifice un set limitat de dispoziții existente în cadrul acestui instrument, este potrivit să se recurgă la un act de modificare. La 2 iulie 2025, Comisia a emis un proiect de comunicare cu orientări privind tarifele de rețea adaptate exigențelor viitorului pentru reducerea costurilor de sistem[26]. În comunicarea respectivă, Comisia propune un mod de elaborare a metodologiilor privind tarifele de rețea care să stimuleze utilizarea soluțiilor de flexibilitate și a investițiilor în optimizarea utilizării rețelei existente, să ducă la extinderea rețelei la cel mai mic cost și să asigure o alocare echitabilă care să reflecte costurile tarifelor de rețea, încurajând în același timp competitivitatea, electrificarea mai aprofundată și decarbonizarea la nivel european. Totuși, pentru a atinge aceste obiective este extrem de important ca principiile relevante de concepere a tarifelor să fie aplicate în toate statele membre. Acest lucru poate fi realizat numai prin instrumente obligatorii din punct de vedere juridic, cum sunt măsurile din prezenta propunere.

Principiile privind impozitarea energiei, astfel cum sunt prevăzute în prezenta modificare a Regulamentului privind energia electrică, se axează pe aplicarea dispozițiilor UE care impun o cotă minimă pentru energia electrică și gazele naturale și care oferă orientări practice privind utilizarea de către statele membre a posibilității de a aplica cote reduse de impozitare pentru energia electrică utilizată de industriile intensive, astfel cum se prevede în Directiva 2003/96/CE a Consiliului. În conformitate cu obiectivele acestei directive, statele membre au în continuare libertatea de a stabili niveluri proprii de impozitare a energiei, cu condiția să respecte dispozițiile directivei, în timp ce principiile din prezentul regulament vor face posibilă estomparea diferențelor existente în ceea ce privește stimulentele pentru electrificare prevăzute în cadrele de impozitare a energiei ale statelor membre.

3. REZULTATELE EVALUĂRILOR EX POST, ALE CONSULTĂRILOR CU PĂRȚILE INTERESATE ȘI ALE EVALUĂRILOR IMPACTULUI

- **Consultările părților interesate și evaluarea impactului**

Prezenta propunere face parte din răspunsul Comisiei la criza energetică declanșată de conflictul din Orientul Mijlociu și de închiderea strâmtorii Ormuz. Deși în ultimii ani a

[26] C(2025) 4010.

accelerat în mare măsură tranziția energetică spre un sistem eficient, flexibil și interconectat, bazat pe surse de energie autohtone și curate, Uniunea rămâne dependentă de importurile de combustibili fosili. Mai mult de jumătate (57 %) din totalul energiei consumate în Europa provine din combustibili fosili importați.

Creșterea prețurilor a fost consecința imediată a conflictului, care a dus la majorarea cu 500 de milioane EUR/zi a costurilor Uniunii cu combustibilii fosili. Nu există nicio amenințare imediată la adresa securității aprovizionării, deși stocurile de anumiți combustibili sunt limitate. Uniunea este în curs de a reduce ponderea combustibililor fosili în producția de energie electrică, dar gazele și petrolul continuă să fie dominante în încălzire, în industrie și în transporturi și sunt o materie primă cheie pentru lanțurile valorice industriale (de exemplu pentru produsele chimice, materialele plastice și îngrășăminte). Aceasta înseamnă că gospodăriile și întreprinderile europene, în special IMM-urile și industriile mari consumatoare de energie, precum și angajații acestora, sunt expuși la creșterile bruște ale prețurilor la nivel mondial. În plus, posibilele efecte ale crizei asupra creșterii PIB-ului și asupra inflației sunt semnificative, iar impactul ei probabil va fi resimțit timp de cel puțin câteva luni și nu se va limita la sectorul energetic, având consecințe economice, sociale și asupra ocupării forței de muncă.

În acest context, sunt necesare acțiuni rapide la nivelul Uniunii pentru a evita prejudicierea semnificativă a consumatorilor de energie electrică din UE, în special prin reducerea facturilor de energie electrică și a dependenței UE de combustibilii fosili. În martie 2026, Consiliul European a invitat Comisia „să prezinte urgent măsuri specifice – la nivelul tuturor componentelor prețurilor energiei electrice – pentru acțiuni concrete de reducere a prețurilor energiei electrice și de remediere a volatilității excesive pe termen scurt, inclusiv pentru sectoarele mari consumatoare de energie, ținând seama de situația diferită a fiecărui stat membru”[27]. Comisia a răspuns prin Comunicarea AccelerateEU[28], care a anunțat adoptarea unei propuneri legislative privind două componente semnificative ale facturii de energie electrică, și anume tarifele de rețea și impozitarea, în mai 2026.

Prin urmare, având în vedere necesitatea unor acțiuni urgente și a adoptării prezentei propuneri într-un interval de timp extrem de scurt, comisarul responsabil pentru o mai bună legiferare a acordat o derogare specifică de la efectuarea unei evaluări a impactului și a unor consultări specifice cu părțile interesate înainte de adoptarea propunerii de față. În conformitate cu principiile unei mai bune legiferări, astfel cum sunt prevăzute în Comunicarea[29] intitulată „Un cadru de reglementare al UE mai simplu, mai clar și mai bine aplicat”, a fost elaborat un document de lucru al serviciilor Comisiei care să însoțească propunerea. Documentul de lucru al serviciilor Comisiei prezintă explicația și raționamentul care stau la baza propunerii Comisiei, precum și modul în care măsurile prezentate în aceasta vor îmbunătăți raportul cost-eficacitate al exploatării rețelei și vor încuraja electrificarea, determinând în final scăderea costurilor sistemului. În plus, documentul de lucru al serviciilor Comisiei prezintă dovezile disponibile privind relevanța măsurilor propuse.

Pe de altă parte, această inițiativă s-a bazat pe concluziile consultărilor publice recente referitoare la Pachetul privind rețeaua europeană, precum și pe Foaia de parcurs strategică pentru digitalizare și IA în sectorul energetic. În cadrul consultării referitoare la Pachetul privind rețeaua europeană, 76 % dintre respondenți au fost de acord că sunt necesare măsuri suplimentare pentru a crește eficiența rețelei existente, iar 62 % dintre respondenți au fost de

27 ro-20260319-european-council-conclusions.pdf.
28 7fac9eea-5717-4182-a368-bd68c427ff4c_en.
29 https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/qanda_26_902.

acord și cu faptul că este nevoie de sporirea vizibilității și a beneficiilor cuantificate ale tehnologiilor digitale, inovatoare și de consolidare a rețelei.

Potrivit studiului comandat de Comisia Europeană[30], cel puțin 16 state membre se confruntau cu problema listelor de așteptare pentru racordarea la rețea la jumătatea anului 2025. Unele țări sunt rareori afectate de lentoarea electrificării sau a adoptării surselor regenerabile de energie, în timp ce altele se confruntă cu o congestionare gravă a rețelei. O altă analiză[31] a arătat că proiectele de pe unele liste de așteptare vizau sarcini de 30 de ori mai mari decât sarcina maximă din 2024, indicând prezența pe listă a unor cereri speculative și imature. Existența cererilor speculative și imature care împiedică accesul în timp util la rețea a fost confirmată și în cadrul unei consultări specifice a părților interesate în contextul Pachetului privind rețeaua europeană, care s-a desfășurat în perioada 25 iunie - 25 iulie 2025. Dintre respondenții cu calitatea de reprezentanți ai operatorilor de sistem, ai autorităților de reglementare, ai statelor membre și ai părților interesate de pe piața energiei, precum și ai societății civile, 66 % au fost de acord că există o problemă legată de cererile speculative și imature în spațiul lor geografic și în UE, iar 56 % au fost de acord că cererile nefinalizate blochează capacitatea rețelei. În plus, 82 % dintre respondenți au fost de acord sau parțial de acord că ar putea fi utilă introducerea în procedurile de racordare la rețea a unor măsuri care să contribuie la reducerea congestionării rețelei. Un număr puțin mai mic de respondenți (71 %) au fost de acord sau parțial de acord că măsurile care țin seama de contribuția cererilor de racordare la tranziția curată ori la serviciile de interes general sau de alte criterii prezintă valoare adăugată.

Majoritatea participanților la consultarea publică deschisă din cadrul Foii de parcurs strategice pentru digitalizare și IA în sectorul energetic sunt de acord sau întru totul de acord că o inițiativă la nivelul Uniunii pentru dezvoltarea unor modele fundamentale de IA ar accelera implementarea soluțiilor digitale și de IA în sistemul energetic. Potrivit acestui grup de participanți la sondaj, există o încredere puternică în promovarea colaborării pentru a accelera adoptarea instrumentelor digitale și a soluțiilor de IA în sectorul energetic. Aproximativ 60 % dintre participanți au fost de acord cu implementarea modelelor fundamentale de IA, însă majoritatea lor (45 %) au exprimat o rezervă: ar trebui să se dea dovadă de prudență. Modelele fundamentale de IA ar trebui explorate în cazuri de utilizare specifice – cum ar fi rețelele –, cu instituirea de garanții clare și cu măsuri de guvernanță. Crearea de parteneriate, în special colaborarea operatorilor de rețea cu mediul academic și de cercetare, a fost votată (alături de finanțare) ca fiind principala acțiune care ar consolida în modul cel mai eficace capacitatea de inovare a Uniunii prin sisteme energetice inteligente. În ceea ce privește măsurile suplimentare, respondenții au fost în mod clar de aceeași părere atunci când au identificat mediile colaborative ca fiind esențiale. Opțiunea „Sprijin pentru crearea de ecosisteme/centre care să reunească dezvoltatorii și actorii din domeniul energiei în vederea construirii unor soluții, aplicații, modele fundamentale bazate pe IA etc.” a fost menționată de 81 de ori. Printre cele mai eficace acțiuni de realizare a unui cadru coordonat de promovare a

[30] Fraunhofer ISI, Fraunhofer IEG, Guidehouse, REKK, „Study on network development planning, tariff structures and connection requests for electricity distribution grids” (Studiu privind planificarea dezvoltării rețelei, structurile tarifare și cererile de racordare pentru rețelele de distribuție a energiei electrice), septembrie 2025, https://op.europa.eu/ro/publication-detail/-/publication/08843617-9cf8-11f0-97c8-01aa75ed71a1.

[31] Centrul pentru impactul energetic al Boston Consulting Group, „Mind the Queue: Connection Reform for the Electricity Grid” (Atenție la lista de așteptare: Reforma racordării la rețeaua de energie electrică), 2025. https://web-assets.bcg.com/f5/79/77645d12463793d174af9ae00d4a/mind-the-queue-connection-reform-for-the-electricity-grid-r2.pdf.

IA și a tehnologiilor digitale în sectorul energetic, a fost menționată frecvent necesitatea ca acestea să beneficieze de claritate normativă și de importanță în viitoarele acte legislative.

Comisia intenționează să colaboreze în continuare cu părțile interesate pentru a asigura punerea în aplicare cu succes a prezentului regulament.

- **Adecvarea reglementărilor și simplificarea**

Modificările propuse ale Regulamentului privind energia electrică se axează pe ceea ce este considerat necesar pentru atingerea obiectivului de frânare a creșterii costurilor sistemului, prin acordarea de stimulente operatorilor de sistem și utilizatorilor de sistem astfel încât să acționeze într-un mod favorabil sistemului și eficient din punctul de vedere al costurilor. Ele nu constituie o revizuire completă a instrumentului respectiv.

Propunerea de a face tarifele de rețea mai eficiente din punctul de vedere al costurilor poate multiplica cerințele administrative pentru administrațiile naționale, însă acestea sunt proporționale, astfel cum s-a explicat mai sus. În același timp, impactul economic preconizat ar urma să aducă beneficii întreprinderilor și consumatorilor, contribuind la scăderea facturilor de energie. Impactul asupra administrației naționale este considerat minim în comparație cu cadrul actual, deoarece câștigurile economice ale reformei vor depăși probabil eventualele costuri de reorganizare administrativă pe termen scurt sau lung.

În ceea ce privește indicatorii pentru rețelele electrice inteligente, propunerea se bazează pe practica de reglementare existentă. Autoritățile naționale de reglementare au deja obligația, în temeiul Directivei (UE) 2019/944, de a monitoriza și evalua dezvoltarea rețelelor electrice inteligente, iar ACER și Consiliul autorităților europene de reglementare din domeniul energiei (CEER) au structurat deja activități de analiză în acest domeniu. Prin urmare, propunerea nu creează o logică de raportare complet nouă, ci structurează și raționalizează practica existentă la nivelul Uniunii, cu scopul de a facilita o mai mare coerență a monitorizării și a demersurilor de urmărire în scop de reglementare.

În ceea ce privește sistemele de contorizare inteligentă, propunerea pornește de la cadrul existent în temeiul Directivei (UE) 2019/944 și introduce un nivel minim de instalare în toată Uniunea, menținând în același timp rolul evaluărilor cost-beneficiu pentru instalarea peste acest nivel, astfel încât să clarifice și să perfecționeze abordarea actuală fără să introducă un nou mecanism de reglementare.

În ceea ce privește schimbul de date privind rețeaua între operatorii de sistem, propunerea dezvoltă obligațiile existente, dar mai generale, în materie de cooperare și de schimb de date din acquis-ul în domeniul energiei electrice, în special pe cele privind cooperarea în materie de planificare și exploatare a rețelei dintre operatorii de transport și de sistem (OST) și operatorii de sistem de distribuție (OSD). Obligațiile respective devin astfel mai operaționale și mai orientate spre scop, specificându-se că schimbul de date trebuie să sprijine dezvoltarea și utilizarea eficace a rețelelor electrice inteligente și a unor soluții inovatoare și bazate pe date pentru exploatarea sistemului, ceea ce reduce ambiguitatea juridică și fragmentarea, fără să creeze un nou palier de obligații.

Pentru a crea un cadru care să încurajeze reutilizarea controlată a datelor privind rețeaua de energie electrică în scopuri de cercetare și inovare, propunerea valorifică inițiativele ascendente la care operatorii de rețea și organismele reprezentative ale acestora lucrează deja. Propunerea nu impune participarea obligatorie, ci oferă un cadru juridic și de guvernanță mai clar în jurul cooperării voluntare observate deja în practică, urmărind să faciliteze extinderea

ei pe scară largă și obținerea securității juridice și a unor garanții comune pe tot cuprinsul Uniunii.

Modificările propuse privind impozitarea reduc sarcina de reglementare pentru întreprinderile mari consumatoare de energie și pentru administrațiile naționale datorită eliminării anumitor condiții preliminare pentru aplicarea unor accize mai mici. Modificările cotelor de impozitare ca urmare a amendamentelor din prezenta propunere pot fi puse în aplicare la nivel național prin modificări punctuale ale cadrului național, efectuate în cadrul proceselor legislative (fiscale) obișnuite, și nu influențează sarcina de reglementare.

În ceea ce privește dispozițiile propuse privind măsurile de racordare la rețea în caz de congestionare, propunerea se bazează pe deplin pe articolul 6 din Directiva (UE) 2019/944 și pe Orientările privind racordările eficiente și în timp util la rețea și clarifică responsabilitatea existentă a autorităților naționale de reglementare de a stabili condiții pentru accesul nediscriminatoriu și transparent al terților la rețea, așadar nu generează nicio sarcină administrativă suplimentară.

- **Drepturile fundamentale**

Nu a fost identificat niciun impact negativ asupra drepturilor fundamentale.

4. IMPLICAȚII BUGETARE

Impactul bugetar asociat prezentei propuneri vizează resursele ACER și ale Comisiei, descrise în fișa financiară legislativă care însoțește propunerea. În esență, pentru ca ACER să îndeplinească noile sarcini, începând cu 2026 va fi nevoie de încă două echivalente normă întreagă (ENI) în cadrul ACER, precum și de resursele financiare corespunzătoare. Volumul de muncă al Comisiei va crește cu 5 ENI.

5. ALTE ELEMENTE

- **Planuri de punere în aplicare și modalități de monitorizare, evaluare și raportare**

Comisia va monitoriza respectarea de către statele membre și de către alți actori a măsurilor care ar trebui în final adoptate și va lua măsuri de asigurare a respectării legii atunci când va fi necesar. De asemenea, Comisia va colabora cu ACER și cu autoritățile naționale de reglementare.

În plus, pentru a facilita aplicarea măsurilor care vor fi în final adoptate, Comisia va fi disponibilă pentru reuniuni bilaterale și apeluri cu statele membre în care să răspundă întrebărilor specifice.

- **Explicarea detaliată a dispozițiilor specifice ale propunerii**

Modificările aduse principiilor existente pentru tarifele rețelelor de transport și distribuție detaliază criteriile actuale și suplimentare menite să asigure utilizarea eficientă din punctul de vedere al costurilor a rețelelor de energie electrică. De asemenea, ele împuternicesc Comisia să adopte acte delegate sub formă de orientări privind o structură comună a tarifelor de transport și distribuție și o metodologie armonizată pentru acestea, care să includă condițiile detaliate în care autoritățile de reglementare pot introduce regimuri separate de stabilire a tarifelor de rețea pentru anumite categorii de utilizatori ai sistemului, precum și norme

armonizate privind cerințele procedurale și de fond pentru consultările publice cu privire la proiectele relevante de metodologii tarifare.

Modificările impun autorităților de reglementare să promoveze soluții fără cabluri, inteligente și digitale pentru a facilita o utilizare mai eficientă din punctul de vedere al costurilor a infrastructurii existente înainte de a recurge la extinderea convențională a rețelei.

În plus, modificările stabilesc un cadru structurat la nivelul Uniunii referitor la indicatorii pentru rețelele electrice inteligente, menit să faciliteze rețelele electrice inteligente și soluțiile inovatoare bazate pe date în scopul monitorizării rețelei, al optimizării și al coordonării exploatării acesteia. ACER are sarcina de a emite o recomandare privind un set limitat de indicatori și de a publica rapoarte periodice privind progresele înregistrate la nivelul Uniunii, în timp ce Comisia este împuternicită să adopte acte de punere în aplicare.

Modificările propuse introduc, de asemenea, o obligație mai clară și mai operațională pentru operatorii de transport și de sistem și operatorilor de sistem de distribuție, și anume aceea de a gestiona și partaja datele privind rețeaua într-un mod care să facă posibilă dezvoltarea, introducerea și utilizarea eficace a rețelelor electrice inteligente.

Modificările creează un cadru de cooperare voluntară între operatorii de sistem, facilitat în comun de Rețeaua europeană a operatorilor de transport și de sistem de energie electrică ENTSO-E și de entitatea OSD UE, în vederea dezvoltării, a testării, a integrării și a implementării de instrumente digitale inovatoare pentru exploatarea și optimizarea rețelei. Se oficializează principalele elemente legate de guvernanță, de acces, de securitatea cibernetică, de conformitate și de gestionarea ciclului de viață necesare pentru o astfel de cooperare. De asemenea, modificările permit Comisiei să emită un aviz cu privire la mecanismul propus și să adopte acte de punere în aplicare prin care să stabilească cerințe comune privind modelele de date, formatele, interfețele, transparența și gestionarea riscurilor. Scopul este de a oferi un temei juridic sectorial pentru reutilizarea legală, securizată și controlată a datelor privind rețeaua de energie electrică pentru cercetare și inovare în scopuri de interes public, inclusiv prin analize avansate și soluții bazate pe IA.

Modificările introduc cerința unui nivel minim de instalare a sistemelor de contorizare inteligentă la nivelul Uniunii, impunând statelor membre să asigure acoperirea a cel puțin 50 % dintre clienții finali până la 31 decembrie 2030 și a cel puțin 75 % până la 31 decembrie 2033, cu posibilitatea unei prelungiri limitate a termenului de atingere a obiectivelor în cazuri justificate corespunzător. Se clarifică faptul că evaluările cost-beneficiu prevăzute în Directiva (UE) 2019/944 pot continua să se aplice, dar numai peste pragul de 75 %.

Propunerea privind impozitarea energiei electrice prin accize stabilește că nivelul minim de impozitare a energiei electrice trebuie să fie mai mic decât nivelul minim de impozitare aplicabil gazelor naturale. În plus, trebuie considerate îndeplinite condițiile de aplicare a unei cote de impozitare reduse, care poate ajunge până la zero, în cazul energiei electrice destinate utilizării de către întreprinderile mari consumatoare de energie, având în vedere impactul pozitiv asupra mediului și climei al utilizării energiei electrice și rolul ei în atingerea obiectivelor UE de reducere la zero a emisiilor nete.

Propunerea privind măsurile de racordare la rețea în cazul congestionării rețelei oferă clarificări suplimentare cu privire la dreptul și responsabilitatea din prezent ale autorităților de reglementare de a adopta măsuri și de a stabili condiții pentru accesul nediscriminatoriu,

obiectiv și transparent al terților în temeiul articolului 6 din Directiva (UE) 2019/944. În acest scop, se clarifică posibilitatea autorităților de reglementare de a avea în vedere posibilele efecte ale cererilor de racordare la rețea asupra congestionării rețelei și de a ține seama de considerentele economice, sociale sau de mediu, precum și de maturitatea cererilor de racordare la rețea și de evoluția acestora pe durata prezenței lor în lista de așteptare pentru racordarea la rețea. De asemenea, autoritățile de reglementare pot adopta condiții prin care să acorde prioritate anumitor sectoare economice sau anumitor grupuri de utilizatori, precum și să stabilească condițiile de tratament al utilizatorilor din cadrul sectoarelor sau grupurilor respective, asigurându-se totodată că orice astfel de condiție este nediscriminatorie, deschisă și transparentă. În același timp, autoritățile de reglementare ar trebui să se asigure că măsurile aplicabile care abordează congestionarea rețelei sunt aplicate corespunzător, în special prin analizarea cu prioritate a soluțiilor fără cabluri, inteligente și digitale, a acordurilor flexibile de racordare sau a implicării timpurii a părților interesate în planificarea transsectorială a rețelei.

2026/0203 (COD)

Propunere de

REGULAMENT AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI

de modificare a Regulamentului (UE) 2019/943 în ceea ce privește adaptarea facturilor de energie din Uniune la cerințele viitorului, prin reducerea costurilor sistemului și prin încurajarea electrificării și a digitalizării

(Text cu relevanță pentru SEE)

PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 194 alineatul (2),

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

după transmiterea proiectului de act legislativ către parlamentele naționale,

având în vedere avizul Comitetului Economic și Social European,

având în vedere avizul Comitetului Regiunilor,

hotărând în conformitate cu procedura legislativă ordinară,

întrucât:

(1) Costurile ridicate ale energiei electrice afectează gospodăriile și întreprinderile din întreaga Uniune, subminând astfel competitivitatea pieței interne și coeziunea socială. În timp ce componenta de cost asociată mărfii din factura de energie electrică este determinată de cerere și ofertă, componentele de cost care sunt impuse prin reglementare, și anume tarifele de rețea și taxele, ar putea fi aliniate mai bine la obiectivele Uniunii în materie de energie și de climă. Pentru a oferi un ajutor concret consumatorilor de energie electrică, este necesar să se adopte un set coerent de măsuri care să vizeze aceste componente ale facturilor de energie electrică.

(2) Măsurile privind tarifele de rețea prevăzute în prezentul regulament vizează optimizarea costurilor de rețea printr-o serie de măsuri, cum ar fi creșterea eficienței rețelei, îmbunătățirea mecanismelor de alocare a costurilor și creșterea flexibilității cererii. În plus, pentru a spori și mai mult flexibilitatea cererii, observabilitatea și controlabilitatea sistemului de energie electrică se îmbunătățesc ca urmare a introducerii și utilizării eficace a rețelelor inteligente, a sistemelor de contorizare inteligentă și a datelor interoperabile. Aceste instrumente creează condiții pentru o exploatare și planificare mai eficientă a rețelei, precum și pentru activarea resurselor de flexibilitate cu costuri minime. Reducând ineficiențele în transportul și distribuția energiei electrice, inclusiv printr-o gestionare a rețelei bazată mai mult pe date și prin semnale de preț mai precise în vederea unui consum și a unei producții flexibile, aceste măsuri vor duce în final la reducerea componentei legate de tarifele de rețea a facturilor de energie electrică, contribuind astfel la obiectivul general de scădere a costurilor energiei suportate de consumatorii finali.

(3) Dispozițiile privind impozitarea cuprinse în prezentul regulament sunt auxiliare măsurilor privind tarifele de rețea și sunt necesare pentru a sprijini obiectivul de reducere a facturilor de energie electrică. Dacă energia electrică va fi impozitată în continuare mai mult decât combustibilii fosili, reducerile tarifelor de rețea ar putea să nu determine în toate cazurile facturi de energie electrică mai mici pentru consumatorii finali. O astfel de discrepanță riscă să anuleze beneficiile scăderii tarifelor de rețea și să submineze obiectivele mai generale ale Uniunii privind accesibilitatea prețurilor și electrificarea.

(4) Accelerarea electrificării sistemului energetic al Uniunii poate contribui la scăderea costurilor energiei și a expunerii la volatilitatea prețurilor combustibililor fosili, creând condiții propice pentru utilizarea pe scară mai largă a energiei electrice autohtone din surse regenerabile și cu emisii scăzute de dioxid de carbon, în special în cazul în care electrificarea este sprijinită de conceperea unor tarife adecvate, de tehnologii eficiente și de flexibilitate. Principalii factori favorizanți ai acestei flexibilități sunt contoarele inteligente și rețelele inteligente, sprijinite de schimbul de date securizate și interoperabile între operatorii de sistem, participanții la piață și clienții finali, deoarece prin intermediul lor consumul, producția și stocarea energiei electrice pot să răspundă mai eficient nevoilor sistemului și semnalelor de preț. Cu toate acestea, tranziția către electrificare este îngreunată atunci când cadrele naționale de impozitare continuă să favorizeze combustibilii fosili în detrimentul energiei electrice, descurajând astfel trecerea la soluții energetice cu costuri mai mici, din surse regenerabile și cu emisii scăzute de dioxid de carbon.

(5) Pentru a reduce în mod real facturile de energie electrică și a sprijini obiectivele Uniunii în materie de energie și climă, este necesar să se adopte o abordare duală, care să includă atât creșterea eficienței rețelelor de energie electrică, cât și alinierea principiilor de impozitare. Măsurile privind impozitarea prevăzute în prezentul regulament nu armonizează cotele sau nivelurile de impozitare, dar asigură faptul că energia electrică nu face obiectul unei sarcini fiscale mai mari decât gazele. Prin eliminarea barierelor normative a căror existență ar putea împiedica accesibilitatea energiei electrice și tranziția către electrificare, aceste dispoziții sprijină obiectivul principal al prezentului regulament, respectând în același timp competența statelor membre în domeniul fiscal.

(6) Obiectivul principal al acestor măsuri, și anume eficientizarea rețelei prin tarife de rețea mai inteligente, tehnologii inteligente și digitale și schimburi de date raționalizate, ar trebui să asigure la rândul său extinderea eficientă a rețelei de energie electrică. Extinderea rețelei este adesea necesară pentru a accelera ritmul racordărilor și pentru a răspunde cererii tot mai mari de energie electrică din partea utilizatorilor sistemului, cum ar fi centrele de date, industriile mari consumatoare de energie sau participanții la piață din sectorul transporturilor.

(7) Tarifele de rețea sunt formate din taxe de racordare și taxe de utilizare. Taxele de racordare se plătesc de regulă o singură dată, în momentul racordării la rețeaua de energie electrică. Taxele de utilizare sunt legate de utilizarea rețelei de energie electrică. Taxele de utilizare includ taxe pentru construirea, modernizarea, întreținerea și exploatarea infrastructurii de transport și distribuție, taxe pentru pierderile survenite în timpul transportului și distribuției, taxe pentru achiziționarea de către operatorii de sistem a serviciilor de sistem și taxe pentru extragerea sau injectarea de energie electrică. Având în vedere că tarifele de rețea reprezintă un factor considerabil în componența costurilor energiei electrice și un stimul important pentru asigurarea unui sistem energetic optim din punctul de vedere al costurilor, normele armonizate pot

ajuta la crearea unor condiții de concurență echitabile și pot disemina bunele practici în toate statele membre. Se promovează astfel o abordare mai eficientă, care poate reduce costurile și poate avea un impact pozitiv asupra accesibilității prețurilor energiei electrice pentru consumatorii din Uniune și asupra competitivității economiei europene. În acest scop, tarifele de rețea ar trebui să reflecte costurile, să fie transparente și nediscriminatorii și să constituie stimulente adecvate atât pentru operatorii de sistem, cât și pentru utilizatorii sistemului, în vederea unei funcționări eficiente din punctul de vedere al costurilor a sistemului de energie electrică.

(8) Tarifele de rețea care reflectă costurile ar trebui să fie reprezentative pentru costurile suportate de operatorii sistemului pentru dezvoltarea și exploatarea unei rețele eficiente din punctul de vedere al costurilor, în măsura în care costurile respective corespund costurilor unui operator de rețea eficient și comparabil din punct de vedere structural, ținând seama de cheltuielile operaționale și de capital. Tarifele de rețea ar trebui să includă și o rentabilitate adecvată a investiției. Pentru a obține o utilizare a rețelei care să fie eficientă din punctul de vedere al costurilor și să se conformeze principiului „eficiența energetică înainte de toate”, tarifele ar trebui să stimuleze operatorii de sistem să reducă la minimum pierderile de energie electrică și să optimizeze utilizarea rețelelor existente, inclusiv prin utilizarea serviciilor de flexibilitate și prin instalarea de soluții fără cabluri și digitale, de rețele electrice inteligente și de sisteme de contorizare inteligentă. În plus, tarifele de rețea ar trebui să fie concepute astfel încât să ofere utilizatorilor sistemului stimulentele necesare pentru a contribui la o mai mare flexibilitate a rețelei și astfel încât să evite restricționarea ineficientă, făcând totodată posibilă utilizarea energiei în locurile unde sunt disponibile cele mai ieftine surse de energie și în perioadele în care se obține cea mai mare eficiență a costurilor la nivelul întregului sistem. De asemenea, tarifele de rețea ar trebui să ofere semnale de localizare pentru investiții și să conțină elemente de capacitate, precum și elemente aferente momentului din zi când este consumată energia. Acestea din urmă ar putea avea caracter static sau dinamic, pentru a impulsiona utilizatorii de sistem să utilizeze rețeaua într-un mod mai eficient. În plus, ar trebui ca metodologia generală privind tarifele de rețea să țină seama și de costurile create de utilizatorii sistemului care fie injectează în rețea, fie extrag din rețea energie electrică.

(9) Pentru a asigura condiții de concurență echitabile pentru toți participanții la piață de pe piețele europene interconectate ale energiei electrice, tarifele de rețea ar trebui aplicate într-un mod care să nu facă distincție între producerea conectată la nivelul de distribuție și producerea conectată la nivelul de transport. În plus, tarifele de rețea ar trebui să nu descurajeze agregarea, comunitățile de energie, producția proprie, autoconsumul, stocarea sau participarea la consumul dispecerizabil și ar trebui să permită accesul efectiv și în timp util al terților. În ceea ce privește stocarea, tarifele de rețea ar trebui utilizate astfel încât să încurajeze un comportament favorabil rețelei și ar trebui să reflecte beneficiile pentru rețea, fără a descuraja instalarea activelor de stocare. În plus, regimurile tarifare ar trebui să țină seama de particularitățile instalațiilor de stocare, evitându-se „dubla taxare” și reflectând în același timp impactul global al stocării asupra costurilor de rețea.

(10) Eventualele regimuri tarifare speciale pentru categorii specifice de utilizatori ai sistemului, cum ar fi industriile mari consumatoare de energie și centrele de date, ar trebui să respecte principiul reflectării costurilor. Deși se preconizează o creștere semnificativă a consumului de energie electrică al centrelor de date în următorii ani, ceea ce va mări presiunea asupra rețelelor de energie electrică și a tarifelor, totuși

amplasarea optimă a acestora, momentul din zi al utilizării și profilul lor de consum pot sprijini racordarea și integrarea lor eficientă în sistemul de energie electrică și ar trebui încurajate prin tarifele de rețea, în special atunci când centrele de date pot furniza servicii sistemului energetic, de exemplu prin aducerea în rețea a unor servicii de flexibilitate, a stocării suplimentare a energiei și a producției de energie curată.

(11) Autoritățile de reglementare au rolul esențial de a se asigura că tarifele sunt concepute în cel mai potrivit mod pentru ca rețeaua să fie eficientă din punctul de vedere al costurilor, iar investițiile să fie suficiente pentru exploatarea rețelei și dezvoltarea necesară a acesteia. Având în vedere necesitatea de a garanta condiții de concurență echitabile și de a asigura utilizarea eficientă a rețelelor de energie electrică din Europa, autoritățile de reglementare ar trebui să aplice criterii de referință coerente și obiective. În acest context, autoritățile de reglementare ar trebui să stabilească indicatori de performanță, inclusiv indicatori pentru rețelele electrice inteligente, pentru a evalua în ce măsură operatorii de sistem exploatează și dezvoltă rețeaua într-un mod eficient din punctul de vedere al costurilor. Având în vedere expertiza și experiența sa, Agenția Uniunii Europene pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei (ACER) ar trebui să ofere asistență autorităților de reglementare în realizarea acestei sarcini, inclusiv prin efectuarea de comparații ale eficienței între operatorii de transport și de sistem. Având în vedere peisajul foarte divers al sistemelor de distribuție din Uniune, în care dețin licență mai mult de 2 600 de operatori de sistem de distribuție, autoritățile de reglementare sunt cele mai în măsură să efectueze comparații ale eficienței între operatorii de sistem de distribuție de la nivel național.

(12) Având în vedere presiunea asupra facturilor de energie electrică, nevoia de investiții semnificative în rețea și necesitatea de a asigura accesibilitatea prețului energiei electrice și competitivitatea industriei europene, statele membre ar trebui să poată aloca fonduri rețelei de energie electrică din bugetul lor general, inclusiv prin alocarea unor părți specifice din fondurile de coeziune sau din alte fonduri disponibile ale Uniunii pentru sprijinirea investițiilor în dezvoltarea rețelei. Aceste injecții de fonduri publice menite să sprijine costurile generale de rețea ar trebui permise numai în măsura în care sunt nediscriminatorii, respectă cerințele legale aplicabile și principiul reflectării costurilor și nu subminează piața internă. În plus, este important să se asigure că un astfel de sprijin public este specific și temporar și oferă beneficii generale prin accelerarea decarbonizării (de exemplu prin electrificarea consumatorilor industriali) și prin integrarea pieței (de exemplu prin investiții în capacități de interconexiune, în modernizări majore ale rețelei sau în infrastructura de conectare la rețea a centralelor offshore), precum și că răspunde anumitor nevoi specifice ale rețelei, astfel cum se întâmplă în cazul investițiilor care reduc timpul de așteptare pentru racordările la rețea. Pe de altă parte, utilizarea fondurilor publice nu ar trebui să întârzie investițiile în infrastructura necesară și nici să denatureze amplasarea optimă a unităților de producere a energiei electrice.

(13) Capacitatea de a compara tarifele este esențială pentru ca utilizatorii sistemului să acționeze într-un mod favorabil sistemului. Pe lângă faptul că le oferă o mai bună înțelegere a tarifelor aplicabile, aceasta îi ajută, de asemenea, să înțeleagă cum să își adapteze comportamentul față de sistem pentru a plăti tarife mai mici. Pentru o mai mare comparabilitate în stabilirea tarifelor, este nevoie de mai multă transparență. Transparența sporită va permite totodată autorităților de reglementare să adopte cele mai bune practici și să efectueze propriile evaluări ale raportului cost-eficacitate atunci când stabilesc sau aprobă metodologiile de tarifare. Acest aspect este deosebit de important pentru diferitele elemente de care trebuie să țină seama metodologiile

tarifare, precum și pentru compromisurile complexe care stau la baza evaluării utilizate la stabilirea sau aprobarea metodologiilor tarifare. Înainte de a stabili sau aproba metodologiile tarifare, autoritățile de reglementare ar trebui să consulte public părțile interesate relevante. Autoritățile de reglementare ar trebui să țină seama de efectele distributive pe termen scurt ale oricăror modificări aduse metodologiilor tarifare și să analizeze dacă este necesară o abordare treptată, astfel încât utilizatorii sistemului să aibă timp să își adapteze comportamentul și modelele de consum.

(14) Începând din 2019, ACER a publicat mai multe rapoarte privind cele mai bune practici în materie de metodologii tarifare. Aceste rapoarte oferă informații cu privire la provocările și evoluțiile recente legate de stabilirea tarifelor de rețea, precum și analize specifice ale practicilor naționale de stabilire a tarifelor. De asemenea, rapoartele au sporit transparența și au făcut posibile schimbul de bune practici și comparabilitatea în stabilirea tarifelor. Având în vedere aceste rezultate pozitive, ACER ar trebui să emită în continuare astfel de rapoarte. Ele ar trebui să fie separate de rapoartele ACER care compară eficiența operatorilor de transport și de sistem și costurile acestora, deoarece vizează un subiect diferit.

(15) În vederea stabilirii detaliilor necesare pentru a asigura eficacitatea Regulamentului (UE) 2019/943, competența de a adopta acte în conformitate cu articolul 290 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ar trebui delegată Comisiei în ceea ce privește completarea prezentului regulament prin stabilirea unor orientări privind o structură comună a tarifelor și o metodologie armonizată pentru acestea, a condițiilor detaliate în care autoritățile de reglementare pot introduce regimuri separate de stabilire a tarifelor de rețea pentru anumite categorii de utilizatori ai sistemului și a unor norme armonizate privind cerințele procedurale și de fond pentru consultările publice care trebuie efectuate cu privire la proiectele relevante de metodologii tarifare. Având în vedere experiența îndelungată și expertiza autorităților de reglementare în ceea ce privește atât aprobarea metodologiilor tarifare, cât și supravegherea și controlul activităților conexe, ACER ar trebui să transmită o recomandare Comisiei înainte ca aceasta să emită acte delegate privind o structură comună și o metodologie armonizată privind tarifele. Este deosebit de important ca, în cursul activității sale pregătitoare, Comisia să organizeze consultări adecvate, inclusiv la nivel de experți, și ca respectivele consultări să se desfășoare în conformitate cu principiile prevăzute în Acordul interinstituțional din 13 aprilie 2016 privind o mai bună legiferare[1]. În special, pentru a se asigura o participare egală la pregătirea actelor delegate, Parlamentul European și Consiliul primesc toate documentele în același timp cu experții din statele membre, iar experții acestor instituții au acces sistematic la reuniunile grupurilor de experți ale Comisiei însărcinate cu pregătirea actelor delegate.

(16) Introducerea soluțiilor fără cabluri, inteligente și digitale ar trebui promovată ori de câte ori acestea sporesc în mod eficient capacitatea utilizabilă, flexibilitatea și fiabilitatea rețelelor de transport și distribuție a energiei electrice. În completarea cadrului pentru rețelele electrice inteligente prevăzut în Directiva (UE) 2019/944 a Parlamentului European și a Consiliului[2] și în Regulamentul (UE) 2022/869 al Parlamentului European și al Consiliului[3], operatorii de transport și de sistem și

---

1 JO L 123, 12.5.2016, p. 1.

2 Directiva (UE) 2019/944 a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iunie 2019 privind normele comune pentru piața internă de energie electrică și de modificare a Directivei 2012/27/UE (JO L 158, 14.6.2019, p. 125, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/944/oj).

3 Regulamentul (UE) 2022/869 al Parlamentului European și al Consiliului din 30 mai 2022 privind liniile directoare pentru infrastructurile energetice transeuropene, de modificare a Regulamentelor (CE)

operatorii de sistem de distribuție ar trebui să se asigure că soluțiile fără cabluri, inteligente și digitale, alături de flexibilitatea din surse nefosile (cum ar fi consumul dispecerizabil, stocarea și alte soluții) sunt luate în considerare cu prioritate în planificarea rețelei, precum și în exploatarea sistemului. Efectele de eficientizare ale acestor soluții ar trebui demonstrate pe baza unor criterii obiective și transparente, cum ar fi impactul lor asupra capacității utilizabile a rețelei, a congestionării, a rezilienței, a calității aprovizionării sau a integrării energiei din surse regenerabile și asupra flexibilității, precum și pe baza rentabilității atingerii acestor obiective în comparație cu dezvoltarea rețelei fizice. Autoritățile de reglementare ar trebui să se poată baza în acest scop pe planurile de dezvoltare a rețelei, inclusiv pe evaluările cost-beneficiu aferente, precum și pe indicatorii de performanță relevanți.

(17) Utilizarea eficientă a infrastructurii de energie electrică depinde din ce în ce mai mult de capacitatea sistemelor de transport și distribuție de a dezvolta rețeaua în mod eficient pentru nevoile viitoare ale sistemului de energie electrică, inclusiv în zonele pretabile accelerării proiectelor privind energia din surse regenerabile și în zonele industriale, și de a integra flexibilitatea, digitalizarea și soluțiile bazate pe date. În acest context, indicatorii comuni ar trebui să ofere o bază coerentă pentru măsurarea performanței operatorilor de sistem în ceea ce privește implementarea funcționalităților unei rețele electrice inteligente și utilizarea eficace a infrastructurii existente. Câțiva dintre indicatorii comuni ar trebui să fie recomandați de ACER, pe baza activității sale analitice de până în prezent și a activității autorităților naționale de reglementare, pentru a realiza un cadru de monitorizare mai coerent, a sprijini convergența abordărilor în materie de reglementare, a facilita identificarea celor mai bune practici pentru abordările respective și a măsura progresele înregistrate în dezvoltarea rețelelor electrice inteligente, astfel cum sunt definite la articolul 2 punctul 9 din Regulamentul (UE) 2022/869.

(18) Pentru a îmbunătăți eficiența și adaptabilitatea rețelelor de energie electrică și a oferi o bază analitică coerentă în vederea dezvoltării unor abordări în materie de reglementare care să reflecte mai bine performanța sistemului, beneficiile pentru sistemul energetic în ansamblu și adoptarea de soluții inovatoare, ar trebui efectuată o raportare periodică la nivelul Uniunii pe baza indicatorilor respectivi. ACER ar trebui să primească din partea autorităților naționale de reglementare date privind introducerea tehnologiilor inteligente pentru rețelele electrice, precum și privind practicile de reglementare favorabile și indicatorii naționali pentru rețelele inteligente, astfel încât să poată evalua practicile existente pentru a identifica cele mai bune exemple de situații. În prezent, indicatorii pentru rețelele electrice inteligente nu sunt aplicați în mod armonizat pe tot cuprinsul Uniunii, iar abordările divergente creează discrepanțe în mediul de reglementare, subminând măsurarea consecventă a adoptării și a performanței tehnologiilor inteligente și inovatoare pentru rețele și a soluțiilor digitale în rețelele de transport și distribuție. În vederea asigurării unor condiții uniforme pentru punerea în aplicare a prezentului regulament, Comisiei ar trebui să i se confere competențe de executare în vederea stabilirii unor indicatori pentru rețelele electrice inteligente, pe baza cărora să se măsoare adoptarea și performanța tehnologiilor inteligente și inovatoare pentru rețele și a soluțiilor digitale în rețelele de transport și distribuție. Comisia ar trebui să țină seama de recomandarea ACER.

---

nr. 715/2009, (UE) 2019/942 și (UE) 2019/943 și a Directivelor 2009/73/CE și (UE) 2019/944 și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 347/2013 (JO L 152, 3.6.2022, p. 45, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/869/oj).

(19) Pentru a reduce costurile de sistem și a îmbunătăți funcționarea pieței interne a energiei, contribuind astfel la scăderea prețurilor energiei electrice, este necesar să se utilizeze mai bine infrastructura de rețea existentă, printr-un schimb neîntrerupt de date și prin utilizarea de instrumente digitale. În acest scop este nevoie de un schimb mai prompt și mai eficace de date relevante privind rețeaua de energie electrică între operatorii de sisteme, ceea ce va facilita un nivel mai mare de observabilitate a rețelei printr-o mai bună coordonare între nivelurile de transport și de distribuție. În funcție de cazul de utilizare, datele privind rețeaua de energie electrică pot include topologia rețelei, parametrii rețelei și caracteristicile activelor, date privind racordarea și capacitatea, măsurători în timp real efectuate de sistemele de monitorizare, comandă și achiziție de date (SCADA) și alte măsurători operaționale, estimări ale stării și date privind fluxul de energie electrică, date privind tensiunea, fluxul de sarcină și congestionările, date privind întreruperile și întreținerea, date privind dispecerizarea, redispecerizarea și restricționarea, nevoile de flexibilitate și previziunile operaționale, precum și limitele și constrângerile relevante pentru exploatarea sistemului de transport și de distribuție.

(20) Operatorii de sistem ar trebui să îmbunătățească productivitatea infrastructurii de rețea prin implementarea unor tehnologii inovatoare, sprijinite de acorduri interoperabile privind schimbul de date privind rețeaua. Motivul este acela că instrumentele de exploatare a rețelei bazate pe date vor contribui la reducerea constrângerilor sistemului, limitând astfel necesitatea consolidărilor rețelei și atenuând suprasolicitarea sistemului. În cazul în care datele privind rețeaua de energie electrică conțin date cu caracter personal, orice prelucrare a acestor date ar trebui să fie în conformitate cu normele aplicabile privind protecția datelor, în special cu Regulamentul (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului[4]. În scopurile prezentului regulament, operatorii de sistem ar trebui să se limiteze, în principiu, numai la schimburi de date agregate sau anonimizate. Datele cu caracter personal ar trebui partajate numai atunci când datele anonimizate nu sunt suficiente pentru obiectivul urmărit. În cazul în care datele respective privind rețeaua de energie electrică se încadrează în domeniul de aplicare al capitolului II din Regulamentul (UE) 2023/2854 al Parlamentului European și al Consiliului[5], se aplică drepturile și obligațiile prevăzute în capitolul respectiv. Prezentul regulament nu ar trebui să creeze un regim paralel sau conflictual pentru accesul la datele respective și partajarea acestora.

(21) Exploatarea eficientă și securizată a rețelelor de energie electrică depinde din ce în ce mai mult de dezvoltarea și introducerea unor soluții digitale avansate și bazate pe date. Disponibilitatea și accesibilitatea datelor relevante privind rețeaua de energie electrică sunt esențiale pentru capacitatea de a dezvolta, testa și extinde soluții inovatoare pentru exploatarea și optimizarea rețelei. Concret, utilizarea datelor privind rețeaua de energie electrică în scopuri analitice, de cercetare și de inovare este limitată de insecuritatea juridică, de costurile ridicate ale tranzacțiilor și de absența unor mecanisme comune pentru securitatea accesului la date, a prelucrării și a guvernanței acestora. Prin urmare, este oportun să se prevadă un cadru în baza căruia operatorii de

---

[4] Regulamentul (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (Regulamentul general privind protecția datelor) (JO L 119, 4.5.2016, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj).

[5] Regulamentul (UE) 2023/2854 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 decembrie 2023 privind norme armonizate pentru un acces echitabil la date și o utilizare corectă a acestora și de modificare a Regulamentului (UE) 2017/2394 și a Directivei (UE) 2020/1828 (JO L, 2023/2854, 22.12.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2854/oj).

transport și de sistem și operatorii de sistem de distribuție să poată coopera cu părțile interesate relevante, în mod voluntar și prin intermediul unui mecanism coordonat la nivelul Uniunii, în vederea punerii în comun a datelor, a expertizei și a resurselor informatice cu scopul de a dezvolta, a testa, a integra și a introduce instrumente digitale inovatoare pentru exploatarea și optimizarea sistemului de energie electrică.

(22) Cadrul de cooperare dintre operatorii de transport și de sistem și operatorii de sistem de distribuție ar trebui să contribuie la o mai mare disponibilitate a soluțiilor dezvoltate, în beneficiul operatorilor de sisteme din întreaga Uniune. De asemenea, ar trebui să asigure garanții corespunzătoare pentru protecția datelor, confidențialitate, siguranță, securitate cibernetică și securitatea sistemelor. Comisia este pregătită să ofere întreprinderilor orientări informale cu privire la compatibilitatea proiectelor de cooperare care contribuie la realizarea priorităților Uniunii cu normele antitrust, în special în cazul proiectelor legate de inovare, decarbonizare și dezvoltarea IA.

(23) Pentru a sprijini dezvoltarea coerentă a mecanismului coordonat la scară largă, ar trebui stabilite cerințe comune la nivelul Uniunii privind modelele de date, formatele datelor, ontologiile datelor, procedurile de acces, guvernanța, transparența și schimbul securizat de date privind rețeaua. Acestea ar trebui să se bazeze pe standardele existente, cum ar fi Standardul comun de schimb de date privind modelele de rețea (*Common Grid Model Exchange Standard*). În vederea asigurării unor condiții uniforme pentru aplicarea mecanismului coordonat, Comisiei ar trebui să i se confere competențe de executare pentru a stabili atât cerințele respective, cât și norme privind reutilizarea legală, securizată și controlată a datelor în scopuri de cercetare și inovare care sprijină exploatarea și optimizarea sistemului de energie electrică.

(24) Utilizarea eficientă a rețelei de energie electrică se bazează pe disponibilitatea unor date exacte și detaliate privind consumul și pe capacitatea clienților finali de a accesa datele respective și de a acționa pe baza lor. Sistemele de contorizare inteligentă sunt unul dintre principalii factori care favorizează consumul dispecerizabil și contractele de energie electrică cu prețuri dinamice, care pot ajuta la o mai bună utilizare a infrastructurii existente a rețelei de energie electrică, printre altele deoarece reduc restricționarea energiei din surse regenerabile și facilitează electrificarea. Prin faptul că dau consumatorilor posibilitatea de a-și adapta consumul în funcție de perioade cu prețuri mai mici și de a beneficia de utilizarea mai eficientă a sistemului de energie electrică, sistemele de contorizare inteligentă pot contribui la facturi de energie mai accesibile și mai previzibile. Pentru a realiza o instalare suficientă în toată Uniunea și a sprijini o utilizare mai eficientă a rețelei, inclusiv la nivel transfrontalier în cadrul pieței interne a energiei, statele membre ar trebui să se asigure că cel puțin 50 % dintre clienții finali au acces la un contor inteligent, astfel încât să se formeze o masă critică pentru participarea consumatorilor și furnizarea serviciilor de flexibilitate, iar procentul lor să crească treptat la cel puțin 75 % până la 31 decembrie 2033. Pentru a asigura termene fezabile de implementare, menținând în același timp nivelul general de ambiție al UE, statelor membre cu niveluri de instalare sub 30 % la data intrării în vigoare a prezentului regulament ar trebui să li se acorde mai mult timp pentru atingerea țintelor menționate. În acest mod s-ar aborda în mod proporțional situația actuală de dezechilibru al instalării la nivelul Uniunii; în prezent, rata generală de penetrare este de aproximativ 60 %, iar mai multe state membre sunt rămase în urmă sau nu au inițiat încă implementări la scară largă. Evaluările cost-beneficiu prevăzute în Directiva (UE) 2019/944 ar trebui să se aplice numai pentru ratele de instalare care depășesc nivelul de 75 %, asigurând proporționalitatea și îndeplinind în același timp obiectivele Uniunii în materie de digitalizare și flexibilitate. Pentru a sprijini punerea

în aplicare eficace a acestor obligații, astfel cum sunt prevăzute la articolul 18b din prezentul regulament, statele membre sunt încurajate să utilizeze corespunzător oportunitățile de finanțare disponibile în cadrul programelor și instrumentelor relevante ale Uniunii, în conformitate cu normele care reglementează programele și instrumentele respective.

(25) Având în vedere rolul critic al sistemelor de contorizare inteligentă instalate și exploatate într-un sistem de energie electrică din ce în ce mai digitalizat, ar trebui să se asigure un nivel ridicat de securitate cibernetică și de reziliență operațională și a lanțului de aprovizionare pe toată durata lor de viață, ținând seama de legislația europeană relevantă în materie de securitate cibernetică, inclusiv de Regulamentul (UE) 2024/2847 al Parlamentului European și al Consiliului[6] – în special în cazul în care componentele de contorizare inteligentă aparțin de sfera produselor critice –, de sistemele de certificare instituite în temeiul Regulamentului (UE) 2019/881 al Parlamentului European și al Consiliului[7], precum și de necesitatea de a evita riscurile de securitate ale lanțului de aprovizionare și dependențele de acesta, care ar putea submina continuitatea și securitatea funcționalităților esențiale de contorizare și protecția datelor. Întrucât sistemele de contorizare inteligentă fac parte din ecosistemul tehnologic mai amplu al rețelei de energie electrică, trebuie să se țină seama și de considerentele relevante legate de durabilitate, reziliență și securitatea aprovizionării reflectate în Regulamentul (UE) 2024/1735 al Parlamentului European și al Consiliului[8], inclusiv în practicile de achiziții publice dacă este cazul.

(26) Adoptarea electrificării este legată indisolubil de costurile energiei electrice, care la rândul lor sunt influențate nu doar de tarifele de rețea, ci și de taxele percepute pe facturile de energie electrică. Pentru a sprijini accesibilitatea prețurilor energiei electrice, adoptarea acesteia ca sursă de energie și tranziția către o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon, statele membre ar trebui să se asigure că energia electrică este impozitată mai favorabil decât gazele naturale, oferind astfel un semnal de preț prin care să sprijine electrificarea Uniunii. Acest principiu este în conformitate cu obiectivele climatice ale Uniunii și poate fi aplicat de statele membre în temeiul actualului cadru armonizat al Uniunii, astfel cum a fost instituit prin Directiva 2003/96/CE a Consiliului[9]. Totuși, în cazul în care un stat membru justifică în mod corespunzător acest lucru pe baza unor circumstanțe naționale specifice, inclusiv având în vedere situația bugetară a statului membru, Comisia ar trebui să aibă posibilitatea de a autoriza statul membru respectiv, prin intermediul unui act de punere

---

6 Regulamentul (UE) 2024/2847 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 octombrie 2024 privind cerințele orizontale în materie de securitate cibernetică pentru produsele cu elemente digitale și de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 168/2013 și (UE) 2019/1020, precum și a Directivei (UE) 2020/1828 (Regulamentul privind reziliența cibernetică) (JO L, 2024/2847, 20.11.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2847/oj).

7 Regulamentul (UE) 2019/881 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 aprilie 2019 privind ENISA (Agenția Uniunii Europene pentru Securitate Cibernetică) și privind certificarea securității cibernetice pentru tehnologia informației și comunicațiilor și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 526/2013 (Regulamentul privind securitatea cibernetică) (JO L 151, 7.6.2019, p. 15, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/881/oj).

8 Regulamentul (UE) 2024/1735 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iunie 2024 de stabilire a unui cadru de măsuri pentru consolidarea ecosistemului european de producere de tehnologii zero net și de modificare a Regulamentului (UE) 2018/1724 (JO L, 2024/1735, 28.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1735/oj).

9 Directiva 2003/96/CE a Consiliului din 27 octombrie 2003 privind restructurarea cadrului comunitar de impozitare a produselor energetice și a electricității (JO L 283, 31.10.2003, p. 51, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2003/96/oj).

în aplicare, să amâne aplicarea primului paragraf până la momentul atingerii unui echilibru între circumstanțele naționale specifice în cauză și necesitatea de a îndeplini obiectivele Uniunii în materie de electrificare.

(27) Acest semnal de preț este deosebit de relevant pentru întreprinderile mari consumatoare de energie, în cazul cărora diferența față de costul gazelor naturale poate împiedica tranziția către surse de energie mai curate. Articolul 17 din Directiva 2003/96/CE permite statelor membre să aplice un nivel redus de impozitare pentru energia electrică utilizată de întreprinderile mari consumatoare de energie, inclusiv o cotă zero, sub rezerva anumitor condiții de mediu, de utilizare eficientă a apei și de eficiență energetică. Întrucât electrificarea este un pilon esențial al strategiei Uniunii de scădere la zero a emisiilor nete de gaze cu efect de seră, astfel cum s-a reafirmat recent în Pactul pentru o industrie curată, accelerarea electrificării economiei nu numai că va contribui la obiectivele climatice, ci poate contribui de asemenea la reducerea costurilor energiei și la sprijinirea competitivității industriei prelucrătoare a Uniunii. În consecință, ar trebui să se considere că energia electrică utilizată de întreprinderile mari consumatoare de energie îndeplinește obiectivele de mediu și condiționalitatea sporită în materie de eficiență energetică prevăzute la articolul 17 alineatul (4) din Directiva 2003/96/CE.

(28) În cazul unui deficit al capacității disponibile a rețelei, autoritățile de reglementare ar trebui să aibă posibilitatea de a aproba măsuri de descurajare a cererilor speculative de racordare la rețea și de a gestiona listele de așteptare pentru racordare, astfel încât să asigure că accesul la rețea se realizează în mod obiectiv, transparent și nediscriminatoriu, în conformitate cu articolul 3 din Regulamentul (UE) 2019/943 și cu articolul 6 din Directiva (UE) 2019/944. În plus, statele membre și autoritățile de reglementare ar trebui să asigure aplicabilitatea altor măsuri disponibile de abordare a capacității insuficiente a rețelei, cum ar fi acordurile flexibile de racordare sau planificarea transsectorială a rețelei. De asemenea, statele membre pot explora și alte opțiuni de analizare a maturității și a evoluției cererilor de racordare la rețea, în conformitate cu principiul „primul pregătit, primul servit” sau cu planificarea anticipativă a rețelei, astfel cum se explică în Orientările privind racordările eficiente și în timp util la rețea[10]. În acest scop, statele membre ar trebui să aibă posibilitatea de a crea condiții pentru stabilirea unor zone specifice în care să fie instalate creșterile disponibile sau planificate ale capacității rețelei, pentru a permite accesul accelerat la rețele al unor utilizatori cum ar fi, de exemplu, clienții industriali și centrele de date. Autoritățile de reglementare ar trebui să aibă de asemenea posibilitatea ca, atunci când aprobă măsurile și condițiile de acces la rețea, în special pentru categoriile speciale de utilizatori ai sistemului, cum ar fi centrele de date sau industria mare consumatoare de energie – având în vedere impactul acestora asupra rețelei –, să acorde prioritate utilizatorilor din aceeași categorie ale căror modele de consum flexibile contribuie la stocarea și generarea la fața locului de energie curată suplimentară, precum și la utilizarea durabilă a resurselor.

(29) Prin urmare, Regulamentul (UE) 2019/943 ar trebui modificat în consecință.

(30) Întrucât obiectivul prezentului regulament, și anume de a asigura eficacitatea exploatării sistemului din punctul de vedere al costurilor și de a încuraja electrificarea rețelei, nu poate fi realizat în mod satisfăcător de către statele membre, dar poate fi realizat mai bine la nivelul Uniunii, Uniunea poate adopta măsuri în conformitate cu

[10] Comunicarea Comisiei din 10 decembrie 2025, Orientări privind racordările eficiente și în timp util la rețea, C(2025) 8473 final.

principiul subsidiarității, astfel cum este prevăzut la articolul 5 din Tratatul privind Uniunea Europeană. În conformitate cu principiul proporționalității, astfel cum este prevăzut la articolul respectiv, prezentul regulament nu depășește ceea ce este necesar pentru realizarea acestor obiective.

(31) Autoritatea Europeană pentru Protecția Datelor a fost consultată în conformitate cu articolul 42 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2018/1725 al Parlamentului European și al Consiliului și a emis un aviz la [data].

(32) Dispozițiile prezentului regulament nu aduc atingere dreptului statelor membre de a notifica măsurile de ajutor de stat, în conformitate cu procedurile aplicabile și cu condițiile prevăzute în normele privind ajutoarele de stat. Statele membre pot, de exemplu, să introducă măsuri de sprijinire a proiectelor de electrificare industrială în cazul în care se confirmă un efect real de decarbonizare și în conformitate cu Orientările privind ajutoarele de stat pentru climă, protecția mediului și energie (OACME)[11] și cu Cadrul privind ajutoarele de stat în contextul Pactului pentru o industrie curată (CISAF)[12]. Prin astfel de măsuri de ajutor de stat se poate asigura inclusiv sprijin pentru cheltuielile suplimentare aferente racordării la rețeaua de energie electrică sau extinderii unei racordări preexistente la rețeaua de energie electrică, care cuprind atât costuri inițiale, de exemplu racordarea la rețea „pe ultimul kilometru”, cât și costuri anuale, și anume tariful de rețea obișnuit, menținând în același timp stimulentele oferite utilizatorilor sistemului pentru a-și alege locul de amplasare și a-și ajusta consumul astfel încât să obțină o scădere a costurilor totale ale sistemelor de transport și de distribuție,

ADOPTĂ PREZENTUL REGULAMENT:

[11] Comunicarea Comisiei – Orientările din 2022 privind ajutoarele de stat pentru climă, protecția mediului și energie, C/2022/481.

[12] Comunicarea Comisiei – Cadrul pentru măsuri de ajutor de stat de sprijinire a Pactului pentru o industrie curată (Cadrul privind ajutoarele de stat în contextul Pactului pentru o industrie curată), C(2025) 7600.

Articolul 1

Regulamentul (UE) 2019/943 se modifică după cum urmează:

1. Articolul 18 se înlocuiește cu următorul text:

„Articolul 18

Tarifele de rețea

1. Tarifele de rețea reflectă costurile, sunt transparente și nediscriminatorii, stimulează operatorii de sistem să dezvolte și să exploateze rețelele de transport și distribuție într-un mod eficient din punctul de vedere al costurilor și stimulează utilizatorii sistemului să adapteze modul în care utilizează sistemul de energie electrică, pentru a sprijini funcționarea acestuia într-un mod eficient din punctul de vedere al costurilor.

2. Metodologiile de stabilire a tarifelor cuprind conceperea tarifelor de rețea aplicate utilizatorilor de sistem și stabilirea remunerației pe care o primesc operatorii de transport și de sistem și operatorii de sistem de distribuție prin intermediul acestor tarife de rețea. Metodologiile:

   (a) reflectă costurile operatorilor de sisteme de transport și de distribuție, în măsura în care aceste costuri corespund costurilor unui operator de sistem eficient și comparabil din punct de vedere structural, luând în considerare atât cheltuielile de capital, cât și cheltuielile operaționale, inclusiv costurile legate de investițiile anticipative, dar nu și costurile care sprijină obiective de politică fără legătură cu acestea. Autoritățile de reglementare stabilesc indicatori de performanță comuni referitori la exploatarea și dezvoltarea eficientă a rețelei, inclusiv indicatori pentru rețelele electrice inteligente în conformitate cu articolul 18a;

   (b) iau în considerare plățile și încasările care rezultă din mecanismul de compensare între operatorii de transport și de sistem, inclusiv plățile efectiv realizate și primite, precum și plățile scontate pentru perioadele viitoare, estimate pe baza perioadelor anterioare;

   (c) oferă operatorilor de sisteme de transport și de distribuție stimulente adecvate pentru exploatarea și dezvoltarea rețelei într-un mod eficient din punctul de vedere al costurilor, atât pe termen scurt, cât și pe termen lung, precum și pentru optimizarea rețelelor existente la toate nivelurile de tensiune, printre altele prin utilizarea serviciilor de flexibilitate și prin instalarea soluțiilor fără cabluri și digitale, a rețelelor electrice inteligente și a sistemelor de contorizare inteligentă, inclusiv stimulente pentru a atinge nivelurile minime ale capacității disponibile pentru comerțul interzonal prevăzute la articolul 16 alineatul (8);

   (d) reflectă costurile create de utilizatorii sistemului care extrag energie electrică din rețelele de transport sau de distribuție și injectează energie electrică în acestea;

   (e) oferă utilizatorilor sistemului stimulente adecvate pentru a extrage energie electrică din rețelele de transport sau de distribuție și pentru a injecta energie electrică în acestea într-un mod care să sprijine funcționarea eficientă a acestor rețele;

   (f) oferă semnale de localizare pentru investiții;

(g) oferă utilizatorilor sistemului stimulente adecvate pentru reducerea consumului în momentele de sarcină maximă, inclusiv prin adăugarea unui element de capacitate la structura tarifară;

(h) conțin elemente aferente momentului din zi când este consumată energia, pentru a reflecta utilizarea rețelei;

(i) nu fac distincție între utilizatorii sistemului conectați la nivel de distribuție și utilizatorii sistemului conectați la nivel de transport;

(j) nu descurajează accesul efectiv și în timp util al terților, agregarea, comunitățile de energie, producția proprie, autoconsumul, stocarea sau participarea la consumul dispecerizabil;

(k) permit integrarea energiei din surse regenerabile prin dezvoltarea și facilitarea flexibilității din surse nefosile, cum ar fi stocarea și consumul dispecerizabil, precum și inovarea, soluțiile fără cabluri, rețelele electrice inteligente și digitalizarea;

(l) permit utilizarea racordărilor flexibile, asigurându-se, în același timp, că acest lucru nu întârzie consolidările necesare ale rețelei;

(m) nu impun tarife de rețea specifice în cazul tranzacțiilor individuale pentru tranzacționarea interzonală de energie electrică;

(n) asigură reflectarea de către tarifele de rețea aplicabile instalațiilor de stocare a oricăror beneficii create pentru rețea și se limitează la costurile generate de instalațiile respective pentru rețelele de transport sau de distribuție.

3. Se pot aplica regimuri tarifare speciale anumitor categorii de utilizatori ai sistemului, cum ar fi industriile mari consumatoare de energie sau centrele de date și comunitățile de energie, cu condiția ca autoritățile de reglementare să poată demonstra că profilul de consum al utilizatorilor în cauză are un impact proporțional mai mic sau mai mare asupra costului total al rețelei de transport sau de distribuție și că se respectă principiul reflectării costurilor.

4. Statele membre pot acoperi parțial costurile de rețea prin intermediul fondurilor de stat pentru a reduce cuantumul total al tarifelor de rețea facturate utilizatorilor sistemului, cu condiția îndeplinirii următoarelor cerințe:

(a) fondurile de stat destinate operatorilor de sisteme de transport sau de distribuție să fie puse la dispoziție în mod nediscriminatoriu, fără a favoriza în mod selectiv, direct sau indirect, anumite categorii de utilizatori ai sistemului;

(b) punerea la dispoziție a fondurilor de stat să nu submineze eventualele stimulente oferite operatorilor de sistem pentru exploatarea și dezvoltarea eficientă a rețelei și utilizatorilor sistemului pentru a-și adapta consumul în vederea reducerii costurilor totale ale sistemelor de transport și distribuție;

(c) fondurile de stat să fie temporare și să acopere numai costurile suplimentare rezultate din măsurile de accelerare a decarbonizării, a electrificării proceselor de producție și a integrării pieței;

(d) punerea la dispoziție a fondurilor de stat să nu aducă atingere concurenței sau bunei funcționări a pieței interne de energie electrică.

Prezentul alineat nu aduce atingere dreptului statelor membre de a notifica, în temeiul normelor aplicabile privind ajutoarele de stat, măsuri menite să scadă costurile energiei suportate de anumite categorii de utilizatori, inclusiv tarifele de rețea, menținând în același timp stimulentele oferite utilizatorilor sistemului pentru a-și alege amplasamentul și a-și ajusta consumul astfel încât să diminueze costurile totale ale sistemelor de transport și distribuție.

5. Începând cu *[prima zi din luna intrării în vigoare plus 13 luni]*, autoritățile de reglementare asigură transparența metodologiilor, a parametrilor și a valorilor utilizate pentru a stabili sau a aproba costurile care urmează să fie recuperate de operatorii de transport și de sistem și de operatorii de sistem de distribuție. De la data respectivă, autoritățile de reglementare publică sau impun publicarea de către operatorii de transport și de sistem relevanți sau de către operatorii de sistem de distribuție relevanți a cel puțin următoarele informații:

   (a) costurile infrastructurii de transport, cum ar fi cheltuielile de capital, inclusiv rentabilitatea capitalului și amortizarea, și cheltuielile operaționale;

   (b) costurile infrastructurii de distribuție, cum ar fi cheltuielile de capital, inclusiv rentabilitatea capitalului și amortizarea, și cheltuielile operaționale;

   (c) costurile pierderilor din transport;

   (d) costurile pierderilor din distribuție;

   (e) costurile serviciilor de contorizare;

   (f) costurile extragerii sau a injectării de putere reactivă în afara limitelor permise și

   (g) costurile suportate de operatorii de sisteme pentru achiziționarea de servicii auxiliare și de servicii de gestionare a congestiilor, inclusiv costurile de redispecerizare.

   În plus, autoritățile de reglementare publică cel puțin următoarele informații sau impun publicarea acestora de către operatorul de sistem de transport sau de distribuție relevant:

   (a) evaluarea aflată stă la baza metodologiilor detaliate ale tarifelor de transport și de distribuție;

   (b) categoriile de costuri și valorile acestor costuri recuperate pentru fiecare tip de tarif pe care îl aplică;

   (c) după caz, cuantumul tarifelor de rețea acoperite din fonduri de stat sau din alte fonduri publice în temeiul alineatului (4) și cota acestora din totalul tarifelor de rețea;

   (d) valorile anuale ale tarifelor de transport și de distribuție pentru fiecare grup de utilizatori ai sistemului;

   (e) toate studiile pe care se bazează opțiunile disponibile pentru conceperea tarifelor;

   (f) eventualele regimuri tarifare speciale acordate utilizatorilor sistemului, împreună cu o justificare a regimurilor respective;

   (g) indicatorii de performanță referitori la exploatarea și dezvoltarea eficientă a rețelei menționați la alineatul (2) litera (a).

Informațiile menționate la prezentul alineat se pun la dispoziție într-un format doar în citire care să poată fi accesat și descărcat gratuit și, în măsura posibilului, în una sau mai multe limbi de circulație, păstrând în același timp confidențialitatea informațiilor sensibile din punct de vedere comercial.

6. Înainte de stabilirea sau aprobarea metodologiilor tarifare aplicabile în conformitate cu articolul 59 alineatul (1) litera (a) din Directiva (UE) 2019/944, autoritățile de reglementare efectuează una sau mai multe consultări publice cu privire la proiectele de metodologii relevante.

7. ACER asistă autoritățile de reglementare la stabilirea indicatorilor de performanță în conformitate cu alineatul (2) litera (a) și efectuează o comparație a eficienței între operatorii de transport și de sistem, precum și o comparație a costurilor acestora, luând în considerare indicatorii respectivi. Autoritățile de reglementare și operatorii de transport și de sistem pun la dispoziția ACER toate datele necesare pentru această comparație. Până la *[prima zi din luna intrării în vigoare plus 25 de luni]* și, ulterior, o dată la patru ani, ACER publică un raport privind eficiența comparativă a operatorilor de transport și de sistem și costurile stabilite pentru aceștia, protejând în același timp datele sensibile din punct de vedere comercial.

   Autoritățile de reglementare efectuează o comparație a eficienței între operatorii de sistem de distribuție din jurisdicțiile lor respective, precum și o comparație a costurilor acestora, în măsura în care există mai mulți operatori de sistem de distribuție și ținând seama de specificul național. Operatorii de distribuție relevanți pun la dispoziția autorităților de reglementare toate datele necesare pentru această comparație. Până la *[prima zi din luna intrării în vigoare plus 37 de luni]* și, ulterior, o dată la patru ani, autoritățile de reglementare publică un raport bazat pe rezultatele comparației privind eficiența operatorilor de sistem de distribuție de la nivel național și privind costurile acestora.

8. Până la *[prima zi din luna intrării în vigoare plus 25 de luni]*, ACER prezintă un raport privind cele mai bune practici de stabilire a metodologiilor tarifelor de transport și de distribuție, ținând seama de specificul național. Raportul privind cele mai bune practici abordează cel puțin următoarele aspecte:

   (a) raportul dintre tarifele aplicate producătorilor și al tarifelor aplicate clienților finali;

   (b) costurile care trebuie recuperate prin tarife;

   (c) tarifele de rețea diferențiate pe paliere orare;

   (d) semnalele de localizare;

   (e) relația dintre tarifele de transport și tarifele de distribuție;

   (f) metodele – care urmează să fie stabilite după consultarea părților interesate relevante – de asigurare a transparenței în ceea ce privește stabilirea și structura tarifelor, inclusiv investițiile anticipative, care sunt în conformitate cu obiectivele energetice naționale și ale Uniunii relevante și ținând seama de zonele pretabile accelerării proiectelor, astfel cum sunt stabilite în conformitate cu Directiva (UE) 2018/2001;

   (g) grupurile de utilizatori ai rețelei vizați de tarife, inclusiv caracteristicile grupurilor respective, formele de consum și scutirile tarifare, după caz;

   (h) pierderile în rețelele de înaltă, medie și joasă tensiune;

(i) stimulentele pentru investiții eficiente în rețele și pentru utilizarea eficientă a rețelei existente, inclusiv resursele care oferă flexibilitate și acordurile flexibile de racordare, precum și utilizarea soluțiilor fără cabluri, digitale și inteligente.

ACER actualizează raportul privind cele mai bune practici cel puțin o dată la doi ani.

9. Autoritățile de reglementare țin seama în mod corespunzător de raportul privind cele mai bune practici atunci când stabilesc sau aprobă tarifele de transport și tarifele de distribuție sau metodologiile acestora în conformitate cu articolul 59 din Directiva (UE) 2019/944."

2. Se introduc următoarele articole 18a, 18b, 18c și 18d:

„Articolul 18a

Indicatorii pentru rețelele electrice inteligente și inovarea

1. Autoritățile de reglementare promovează introducerea de soluții fără cabluri, inteligente și digitale, ori de câte ori tehnologiile și soluțiile de acest tip sporesc în mod eficient capacitatea utilizabilă, flexibilitatea și fiabilitatea rețelelor de transport și distribuție a energiei electrice, prin stimulentele de reglementare prevăzute la articolul 18, precum și prin luarea în considerare cu prioritate a soluțiilor respective în cadrul planurilor de dezvoltare a rețelei prevăzute la articolele 32 și 51 din Directiva (UE) 2019/944.

2. Până la *[prima zi a lunii care urmează celor 12 luni de după data intrării în vigoare a prezentului regulament]*, ACER emite, în strânsă cooperare cu Comisia, cu ENTSO pentru energie electrică, cu entitatea OSD UE și cu părțile interesate relevante, o recomandare adresată autorităților de reglementare cu privire la indicatorii pentru rețelele electrice inteligente, cu scopul de a măsura adoptarea și performanța tehnologiilor inteligente și inovatoare pentru rețele și a soluțiilor digitale în rețelele de transport și distribuție. Operatorii de transport și de sistem și operatorii de sistem de distribuție furnizează sau asigură furnizarea datelor solicitate în acest scop autorităților de reglementare și ACER. Aceste date nu includ date cu caracter personal.

3. Cel puțin o dată la trei ani de la publicarea recomandării ACER menționate la alineatul (2), ACER publică un raport intermediar la nivelul Uniunii în care evaluează dezvoltarea și adoptarea soluțiilor pentru rețele electrice inteligente și utilizarea eficientă a infrastructurii de energie electrică, pe baza indicatorilor menționați la alineatul (2) de la prezentul articol și a rapoartelor naționale prevăzute la articolul 59 litera (l) din Directiva (UE) 2019/944. Raportul ACER identifică cele mai bune practici și, după caz, recomandă măsuri suplimentare autorităților de reglementare și Comisiei.

4. Operatorii de transport și de sistem și operatorii de sistem de distribuție gestionează și partajează datele privind rețeaua astfel încât să facă posibile dezvoltarea, introducerea și utilizarea eficace a rețelelor electrice inteligente, cu scopul de a asigura exploatarea eficientă, securizată și flexibilă a sistemului de energie electrică. În acest scop, ei cooperează pentru a utiliza datele privind rețeaua de energie electrică într-un mod armonizat, inclusiv prin încheierea de acorduri privind schimbul de date. Toate acestea se realizează în conformitate cu capitolul III din Regulamentul (UE) 2023/2854 al Parlamentului European și al Consiliului*. În cazul în care datele privind rețeaua de energie electrică se încadrează în domeniul de aplicare al capitolului II din Regulamentul (UE) 2023/2854 al Parlamentului European și al Consiliului*, devine aplicabil capitolul respectiv. De asemenea, operatorii dezvoltă și exploatează soluții digitale de ultimă generație și bazate pe date pentru a sprijini monitorizarea, optimizarea și coordonarea exploatării rețelei, inclusiv integrarea consumului dispecerizabil, a surselor regenerabile de energie și a flexibilității din surse nefosile. Datele cu caracter personal se partajează numai atunci când datele anonimizate nu sunt suficiente pentru obiectivul urmărit.

5. Până la *[prima zi a lunii care urmează celor 12 luni de după data intrării în vigoare a prezentului regulament]*, operatorii de transport și de sistem și operatorii de sistem de distribuție stabilesc, în cooperare cu alți operatori de sistem și printr-un mecanism coordonat facilitat în comun de ENTSO pentru energie electrică și de entitatea OSD

UE, un cadru voluntar pentru schimbul securizat de date privind rețeaua de energie electrică. Acest cadru face posibilă reutilizarea legală, securizată și controlată a datelor pentru cercetare și inovare în scopuri de interes public, și anume dezvoltarea, testarea, integrarea și introducerea tehnologiilor de ultimă generație care sprijină exploatarea și optimizarea eficientă și sigură a rețelei. În aplicarea dispozițiilor prezentului alineat, operatorii de transport și de sistem și operatorii de sistem de distribuție:

(a) asigură respectarea cerințelor de confidențialitate și de securitate;

(b) cooperează cu părțile interesate relevante din Europa, inclusiv cu organizațiile de cercetare și tehnologie și cu furnizorii de soluții industriale, în vederea consolidării expertizei, a datelor și a resurselor digitale;

(c) permit ca soluțiile de ultimă generație dezvoltate să fie utilizate de toți operatorii europeni de sisteme de transport și de distribuție care depun o cerere prin intermediul mecanismului coordonat al ENTSO pentru energie electrică și al entității OSD UE;

ENTSO pentru energie electrică și entitatea OSD UE, în strânsă cooperare cu acei operatori de transport și de sistem și cu acei operatori ai sistemelor de distribuție care doresc instituirea mecanismului coordonat, elaborează și înștiințează Comisia cu privire la următoarele:

(a) guvernanța, normele privind luarea deciziilor și regulile privind participarea operatorilor de transport și de sistem și ale operatorilor de sistem de distribuție, inclusiv a celor care se alătură într-o etapă ulterioară, alocarea rolurilor și a responsabilităților, gestionarea proprietății intelectuale și mijloacele de accesare a soluțiilor de ultimă generație dezvoltate;

(b) măsurile tehnice și operaționale menite să asigure respectarea legislației relevante în domeniul energiei, al securității cibernetice și al datelor, în special a Regulamentului (UE) 2023/2854, a Regulamentului (UE) 2016/679 și a Regulamentului (UE) 2024/1689 ale Parlamentului European și ale Consiliului**;

(c) măsurile de siguranță și de securitate cibernetică menite să asigure integrarea soluțiilor dezvoltate, în condiții de siguranță, în procesele și operațiunile interne ale operatorilor de sisteme de transport și de distribuție;

(d) măsurile tehnice și operaționale menite să asigure exploatarea, întreținerea și actualizarea instrumentelor digitale rezultate din cadrul pentru schimbul de date pe parcursul întregului lor ciclu de viață general, în vederea implementării și a integrării operaționale în rețea;

(e) cadrele comune de testare, evaluare comparativă și validare a rezultatelor.

Comisia emite un aviz cu privire la elementele comunicate în temeiul literelor (a)-(e) în termen de șase luni de la data primirii informațiilor. În cazul în care aceste elemente vizează prelucrarea unor date cu caracter personal, Comisia consultă Autoritatea Europeană pentru Protecția Datelor. ENTSO pentru energie electrică și entitatea OSD UE, precum și operatorii de transport și de sistem și operatorii de sistem de distribuție în cauză țin seama în cea mai mare măsură de avizul respectiv atunci când instituie și pun în aplicare mecanismul coordonat. ENTSO pentru energie electrică și entitatea OSD UE informează Comisia cu privire la modul în care a fost luat în considerare avizul respectiv.

După adoptarea actelor de punere în aplicare de către Comisie în temeiul articolului 61 alineatul (5) litera (b), toți operatorii de transport și de sistem și toți operatorii de sistem de distribuție care participă la mecanismul coordonat trebuie să respecte pe deplin cerințele tehnice, operaționale, de securitate cibernetică și de transparență prevăzute în acesta. Această cerință nu afectează caracterul voluntar al participării.

Articolul 18b

Sisteme de contorizare inteligentă

1. Statele membre asigură introducerea pe teritoriile lor a unor sisteme de contorizare inteligentă care să acopere cel puțin 50 % din totalul clienților finali până la 31 decembrie 2030 și 75 % din totalul clienților finali până la 31 decembrie 2033. În cazul în care nivelul de implementare al unui stat membru este sub 30 % la data intrării în vigoare a prezentului regulament, termenul pentru obiectivul de 50 % este 31 decembrie 2031, iar termenul pentru obiectivul de 75 % este 31 decembrie 2034. Funcționalitățile acestor sisteme de contorizare inteligentă trebuie să îndeplinească cerințele prevăzute la articolul 20 din Directiva (UE) 2019/944.
2. În sensul Directivei (UE) 2019/944, orice referire la o evaluare cost-beneficiu legată de introducerea sistemelor de contorizare inteligentă se interpretează ca aplicându-se exclusiv introducerii peste nivelul de acoperire de 75 % menționat la alineatul (1) de la prezentul articol.

Articolul 18c

Impozitarea energiei electrice

1. Statele membre promovează utilizarea energiei electrice ca sursă de energie prin adoptarea unui cadru de impozitare cu rol de sprijin.
2. Statele membre aplică o diferențiere fiscală între acciza percepută energiei electrice și acciza percepută asupra gazelor naturale, reglementate în temeiul Directivei 2003/96/CE a Consiliului***, astfel încât energia electrică să fie impozitată la o cotă care să nu o depășească pe cea aplicată gazelor naturale, în conformitate cu principiul prevăzut la alineatul (1). La cererea justificată corespunzător a unui stat membru, bazată pe circumstanțele naționale specifice, inclusiv având în vedere situația bugetară a statului membru, Comisia poate autoriza statul membru respectiv, prin intermediul unui act de punere în aplicare, să amâne aplicarea primului paragraf până la momentul atingerii unui echilibru între circumstanțele naționale specifice în cauză și necesitatea de a îndeplini obiectivele Uniunii în materie de electrificare.
3. Se consideră că energia electrică furnizată întreprinderilor mari consumatoare de energie, astfel cum sunt definite la articolul 17 alineatul (1) litera (a) din Directiva 2003/96/CE, îndeplinește cerințele alineatului (4) de la articolul respectiv.

---

* Regulamentul (UE) 2023/2854 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 decembrie 2023 privind norme armonizate pentru un acces echitabil la date și o utilizare corectă a acestora și de modificare a Regulamentului (UE) 2017/2394 și a Directivei (UE) 2020/1828 (JO L, 2023/2854, 22.12.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2854/oj).

** Regulamentul (UE) 2024/1689 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iunie 2024 de stabilire a unor norme armonizate privind inteligența artificială și de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 300/2008, (UE) nr. 167/2013, (UE) nr. 168/2013, (UE) 2018/858, (UE) 2018/1139 și (UE) 2019/2144 și a Directivelor 2014/90/UE, (UE) 2016/797 și (UE) 2020/1828 (JO L, 2024/1689, 12.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj).

*** Directiva 2003/96/CE a Consiliului din 27 octombrie 2003 privind restructurarea cadrului comunitar de impozitare a produselor energetice și a electricității (JO L 283, 31.10.2003, p. 51, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2003/96/oj.

Articolul 18d

Măsuri de racordare la rețea în caz de congestionare a rețelei

1. Pentru a oferi participanților la piață acces la rețelele de transport și distribuție în temeiul articolului 3 litera (q), în cazul unui deficit al capacității disponibile a rețelei, autoritățile de reglementare pot aproba măsuri de descurajare a cererilor speculative de racordare la rețea, pot asigura o maturitate suficientă a proiectelor pentru care se solicită racordarea la rețea și pot acorda prioritate anumitor categorii de utilizatori ai sistemului, cum ar fi sectorul public, serviciile sociale, comunitățile de energie, gospodăriile, întreprinderile mici și mijlocii, centrele de date, industriile mari consumatoare de energie sau participanții la piață din sectorul transporturilor, putând stabili de asemenea condiții care să permită tratarea cu prioritate a utilizatorilor dintr-o anumită categorie în caz de necesitate, pe baza unor criterii obiective, transparente și nediscriminatorii. Aceste criterii pot ține seama de impactul proiectelor potențiale în sensul de a soluționa congestionarea rețelei, precum și de beneficiile lor economice, sociale și de mediu.

2. Statele membre și autoritățile de reglementare se asigură că se aplică și alte măsuri relevante pentru a aborda capacitatea insuficientă a rețelei, inclusiv utilizarea soluțiilor fără cabluri, inteligente și digitale prevăzute la articolul 18a, acordurile flexibile de racordare prevăzute la articolul 6a din Directiva (UE) 2019/944 și planificarea transsectorială a rețelei cu implicarea părților interesate, prevăzute la articolul 55 din Regulamentul (UE) 2024/1788 și la articolul 51 din Directiva (UE) 2019/944.”

3. Articolul 61 se modifică după cum urmează:

(a) se adaugă următoarele alineate (5a) și (5b):

„(5a) Comisia este împuternicită să adopte acte delegate în conformitate cu articolul 68 pentru completarea prezentului regulament prin stabilirea de orientări privind o structură comună și o metodologie armonizată pentru tarife în temeiul articolului 18. Înainte de adoptarea unor astfel de acte sau a oricărei modificări a acestora, ACER emite o recomandare la cererea Comisiei, astfel cum se menționează la articolul 2 litera (c) din Regulamentul (UE) 2019/942, privind o structură comună și o metodologie armonizată pentru tarife. Orientările respective stabilesc norme privind structurile tarifare armonizate pentru energia electrică, inclusiv condițiile detaliate în care autoritățile de reglementare pot introduce regimuri separate de stabilire a tarifelor de rețea pentru anumite categorii de utilizatori ai sistemului, astfel cum se precizează la articolul 18 alineatul (3), precum și norme armonizate privind cerințele procedurale și de fond pentru consultările publice menționate la articolul 18 alineatul (6).

Comisia este împuternicită să adopte acte de punere în aplicare prin care să stabilească indicatori pentru rețelele electrice inteligente, în sensul articolului 18a, cu scopul de a măsura adoptarea și performanța tehnologiilor inteligente și inovatoare pentru rețele și a soluțiilor digitale în rețelele de transport și distribuție. Comisia ia în considerare

recomandarea emisă de ACER în temeiul articolului 18a alineatul (2) atunci când elaborează, modifică sau adoptă astfel de acte de punere în aplicare.

Actele de punere în aplicare respective se adoptă în conformitate cu procedura de examinare menționată la articolul 67 alineatul (2).

(5b) Comisia este împuternicită să adopte acte de punere în aplicare pentru a stabili cerințele detaliate pe baza cărora poate avea loc reutilizarea legală, securizată și controlată a datelor pentru cercetare și inovare în scopuri de interes public, sprijinind exploatarea și optimizarea sistemului de energie electrică în conformitate cu articolul 18a. Aceste cerințe:

(a) descriu și actualizează modelele de date tehnice, formatele, ontologiile, interfețele și interoperabilitatea datelor;

(b) precizează condițiile operațiunilor transparente și responsabile efectuate în mediile de prelucrare securizate care fac posibil schimbul de date în scopuri de inovare, precum și cerințele pentru publicarea rapoartelor periodice de activitate, inclusiv cazurile de utilizare acceptate și eventualele bariere identificate în calea schimbului de date;

(c) specifică cerințele referitoare la răspundere, la securitatea cibernetică, la atenuarea riscurilor și la raportarea incidentelor, în conformitate cu legislația existentă a Uniunii, în special cu Regulamentul (UE) 2024/1689.

Actele de punere în aplicare respective se adoptă în conformitate cu procedura de examinare menționată la articolul 67 alineatul (2). Comisia poate solicita datele, informațiile și documentele generate sau schimbate în cadrul mecanismului coordonat instituit în conformitate cu articolul 18a alineatul (5), în măsura în care acest lucru este necesar și proporțional pentru pregătirea respectivelor acte de punere în aplicare.”

Articolul 2

Intrare în vigoare

Prezentul regulament intră în vigoare în a [*xxx*] zi de la data publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

Prezentul regulament este obligatoriu în toate elementele sale și se aplică direct în toate statele membre.

Adoptat la Bruxelles,

Pentru Parlamentul European	*Pentru Consiliu*
Președinta	*Președintele*

FIȘĂ FINANCIARĂ LEGISLATIVĂ ȘI DIGITALĂ - AGENȚII

1. CADRUL PROPUNERII ... 3
1.1. Titlul propunerii ... 3
1.2. Domeniul de politică vizat ... 3
1.3. Obiective ... 3
1.3.1. Obiective generale ... 3
1.3.2. Obiective specifice ... 4
1.3.3. Rezultatele și impactul preconizate ... 6
1.3.4. Indicatori de performanță ... 8
1.4. Obiectul propunerii ... 8
1.5. Motivele propunerii ... 8
1.5.1. Cerințele care trebuie îndeplinite pe termen scurt sau lung, inclusiv un calendar detaliat pentru punerea în aplicare a inițiativei ... 8
1.5.2. Valoarea adăugată a intervenției UE (aceasta poate rezulta din diferiți factori, de exemplu mai buna coordonare, securitatea juridică, o mai mare eficacitate sau complementaritate). În sensul prezentei secțiuni, „valoarea adăugată a intervenției UE” este valoarea care rezultă din acțiunea UE și care depășește valoarea care ar fi fost obținută dacă ar fi acționat doar statele membre. ... 10
1.5.3. Învățăminte desprinse din experiențele anterioare similare ... 10
1.5.4. Compatibilitatea cu cadrul financiar multianual și posibilele sinergii cu alte instrumente corespunzătoare ... 11
1.5.5. Evaluarea diferitelor opțiuni de finanțare disponibile, inclusiv a posibilităților de realocare a creditelor ... 11
1.6. Durata propunerii și a impactului său financiar ... 12
1.7. Metoda (metodele) de execuție a bugetului planificată (planificate) ... 12
2. MĂSURI DE GESTIUNE ... 13
2.1. Dispoziții în materie de monitorizare și de raportare ... 13
2.2. Sistemele de gestiune și de control ... 13
2.2.1. Justificarea metodei (metodelor) de execuție bugetară, a mecanismului (mecanismelor) de punere în aplicare a finanțării, a modalităților de plată și a strategiei de control propuse ... 13
2.2.2. Informații privind riscurile identificate și sistemul (sistemele) de control intern instituit(e) pentru atenuarea lor ... 13
2.2.3. Estimarea și justificarea raportului cost-eficacitate al controalelor (raportul dintre costurile controalelor și valoarea fondurilor aferente gestionate) și evaluarea nivelurilor preconizate ale riscurilor de eroare (la plată și la închidere) ... 14
2.3. Măsuri de prevenire a fraudelor și a neregulilor ... 14
3. IMPACTUL FINANCIAR ESTIMAT AL PROPUNERII/INIȚIATIVEI ... 16

3.1. Rubrica (rubricile) din cadrul financiar multianual și linia (liniile) bugetară (bugetare) de cheltuieli afectată (afectate) ... 16
3.2. Impactul financiar estimat al propunerii asupra creditelor ... 17
3.2.1. Sinteza impactului estimat asupra creditelor operaționale ... 17
3.2.2. Realizările preconizate finanțate din credite operaționale ... 20
3.2.3. Sinteza impactului estimat asupra creditelor administrative ... 21
3.2.4. Necesarul de resurse umane estimat ... 21
3.2.5. Prezentare generală a impactului estimat asupra investițiilor legate de tehnologia digitală ... 25
3.2.6. Compatibilitatea cu cadrul financiar multianual actual ... 26
3.2.7. Contribuțiile terților ... 26
3.3. Impactul estimat asupra veniturilor ... 29
4. Dimensiunile digitale ... 30
4.1. Cerințe cu relevanță digitală ... 30
4.2. Date ... 32
4.3. Soluții digitale ... 36
4.4. Evaluarea interoperabilității ... 40
4.5. Măsuri de sprijinire a implementării digitale ... 41

1. CADRUL PROPUNERII

1.1. Titlul propunerii

Propunere legislativă de modificare a Regulamentului (UE) 2019/943 pentru a adapta facturile de energie electrică din Uniunea Europeană la exigențele viitorului

1.2. Domeniul de politică vizat

Domeniul de politică: Energie

Activitatea: Planul de acțiune pentru energie la prețuri accesibile

1.3. Obiective

1.3.1. Obiective generale

Principalul obiectiv al propunerii legislative în domeniul tarifelor de rețea este ca tranziția către o concepere a tarifelor de rețea și o exploatare a rețelei mai favorabile sistemului să devină o obligație pentru autoritățile naționale de reglementare, sprijinindu-se în același timp obiectivul mai general al Uniunii de accelerare a electrificării și de asigurare a faptului că structura impusă prin reglementare a costurilor consumului de energie electrică este aliniată la obiectivele UE în materie de energie, climă și competitivitate.

În acest scop, se prevăd stimulente mai puternice pentru ca operatorii de sistem să asigure un raport cost-eficacitate mai bun, precum și să permită accesul în timp util la rețea, stimulente pentru ca utilizatorii rețelei să își adapteze obiceiurile de consum, o transparență sporită și obligația autorităților de reglementare de a stabili indicatori de performanță pentru a crește utilizarea eficientă a rețelei și eficiența sistemului. Toate aceste propuneri ar trebui să contribuie la asigurarea unor tarife de rețea care reflectă costurile reale impuse sistemului și sprijină în continuare utilizarea eficientă a rețelei. În paralel, propunerea urmărește să asigure că efectul combinat al tarifelor de rețea și al impozitării energiei electrice sprijină electrificarea, contribuie la scăderea costurilor energiei electrice pentru consumatori și industrie și consolidează competitivitatea economiei Uniunii.

Propunerea legislativă introduce măsuri de sprijin specifice menite să accelereze implementarea contoarelor inteligente, să impună operatorilor de sistem obligația de a face schimb de date privind rețeaua în scopuri legate de rețelele inteligente și să instituie un cadru voluntar la nivelul UE pentru reutilizarea într-un mod securizat a datelor privind energia electrică în vederea dezvoltării și testării unor instrumente digitale inovatoare pentru optimizarea rețelei – toate acestea vizând îmbunătățirea productivității infrastructurii de rețea existente și reducerea costurilor totale ale sistemului. Aceste măsuri sunt completate de principii specifice privind impozitarea energiei electrice, menite să asigure atât cadre fiscale care nu descurajează electrificarea, cât și impozitarea mai favorabilă a energiei electrice decât a combustibililor fosili concurenți, în special a gazelor naturale, în conformitate cu obiectivele AccelerateEU și ale Planului de acțiune pentru energie la prețuri accesibile și cu obiectivele de decarbonizare ale Uniunii.

Propunerea urmărește, de asemenea, să contribuie la reducerea costurilor finale ale energiei electrice pentru consumatori și pentru industriile mari consumatoare de energie, facilitând o interacțiune mai coerentă între conceperea tarifelor de rețea și stimulentele integrate în cadrele de impozitare a energiei electrice ale statelor

membre, respectând totodată pe deplin competențele conferite statelor membre prin Directiva 2003/96/CE a Consiliului.

În fine, propunerea oferă o clarificare cu privire la dreptul autorităților de reglementare de a adopta măsuri de racordare la rețea în caz de congestionare a rețelei, prin adoptarea de măsuri și stabilirea de condiții privind accesul nediscriminatoriu, obiectiv și transparent al terților, cu posibilitatea de examinare a efectelor cererilor de racordare asupra congestionării rețelei, precum și a considerentelor economice, sociale sau de mediu și ținând seama de maturitatea și evoluția cererilor. De asemenea, autoritățile de reglementare pot adopta condiții prin care să acorde prioritate anumitor sectoare economice sau anumitor grupuri de utilizatori, precum și să stabilească condițiile de tratament al utilizatorilor din cadrul sectoarelor sau grupurilor respective, asigurându-se totodată că sunt aplicate corespunzător și alte măsuri care abordează congestionarea rețelei.

Pentru informații suplimentare, a se vedea expunerea de motive.

1.3.2. Obiective specifice

Următoarele obiective specifice (OS) se axează pe obiectivele vizate de dispozițiile care necesită resurse suplimentare pentru Comisie (DG ENER și DG JRC):

OS1: Îmbunătățirea eficienței, a securității și a flexibilității în exploatarea sistemului de energie electrică prin stabilirea unei obligații juridice orientate spre scop pentru operatorii de transport și de sistem și operatorii de sistem de distribuție, și anume aceea de a face schimb de date privind rețeaua în mod armonizat, făcând posibilă dezvoltarea, introducerea și utilizarea eficace a rețelelor electrice inteligente și a soluțiilor inovatoare bazate pe date în vederea monitorizării, a optimizării și a coordonării rețelelor.

OS2: Crearea posibilității de dezvoltare, testare și implementare a unor instrumente digitale inovatoare pentru exploatarea și optimizarea rețelei, impunând operatorilor de rețea obligația de a institui un cadru voluntar la nivelul Uniunii pentru reutilizarea securizată și controlată a datelor privind rețeaua de energie electrică în scopuri de cercetare și inovare, asigurând securitatea juridică, cadrul și cerințele tehnice comune. Asigurarea posibilității Comisiei de a adopta acte de punere în aplicare prin care să stabilească orientări de facilitare a reutilizării legale, securizate și controlate a datelor privind rețeaua de energie electrică pentru cercetare și inovare în scopuri de interes public.

OS3: Asigurarea posibilității Comisiei de a adopta un act de punere în aplicare prin care să stabilească orientări privind o metodologie armonizată în materie de tarife, contribuind astfel la abordări mai coerente în materie de reglementare în întreaga Uniune.

OS4: Asigurarea posibilității Comisiei de a adopta un act de punere în aplicare privind indicatorii pentru rețelele inteligente, contribuind astfel la abordări mai coerente în materie de reglementare în întreaga Uniune.

OS5: Propunerea introduce pentru Comisie o sarcină nouă cu anvergură limitată, legată de articolul 18b referitor la sistemele de contorizare inteligentă. Această sarcină constă în principal în urmărirea punerii în aplicare de către statele membre a cerinței privind nivelul minim de instalare a sistemelor de contorizare inteligentă și în monitorizarea aplicării clarificării potrivit căreia evaluările cost-beneficiu se pot aplica numai peste nivelul minim de acoperire.

OS6: Propunerea clarifică drepturile autorităților de reglementare în ceea ce privește adoptarea măsurilor de racordare la rețea în caz de congestionare, pentru a se asigura că procedurile de racordare la rețea sunt prompte și eficiente și sprijină electrificarea. Nu există nicio cerință în acest sens pentru Comisie sau ACER și, prin urmare, nu există niciun impact financiar asupra Comisiei sau asupra ACER. În consecință, nu se evaluează mai în detaliu impactul financiar asupra instituțiilor UE, deoarece îndeplinirea acestui obiectiv specific rămâne exclusiv de competența autorităților naționale de reglementare.

Propunerea implică noi cerințe pentru Comisie (DG ENER și DG JRC), legate de realizarea OS1 și a OS2:

Cerința 1 (legată de OS1 și OS2): Pentru a sprijini operatorii de rețea în activitățile lor de schimb de date, Comisia va elabora, pe de o parte, dispoziții adecvate privind schimbul de date din domeniul energiei în cadrul instrumentelor relevante, cum ar fi de exemplu Codul de rețea privind consumul dispecerizabil [articolul 18a alineatul (4)], iar pe de altă parte va supraveghea punerea în aplicare a noului cadru pentru schimbul de date privind rețeaua de energie electrică în scopuri de inovare, în temeiul căruia ENTSO pentru energie electrică, entitatea OSD UE, precum și OST și OSD participanți au obligația de a stabili și de a comunica modul de guvernanță, regulile de participare, măsurile tehnice și operaționale, garanțiile de securitate cibernetică, mecanismele de gestionare a ciclului de viață și cadrele de testare și validare ale mecanismului coordonat [articolul 18a alineatul (5)]. Comisia trebuie să evalueze aceste elemente, să emită un aviz în termen de trei luni și să monitorizeze modul în care a fost luat în considerare avizul respectiv. JRC oferă asistență tehnică și științifică în vederea dezvoltării cadrului voluntar pentru schimbul securizat de date privind energia electrică prevăzut la articolul 18a alineatul (5). Aceasta include furnizarea de orientări privind abordările de testare și validare, precum și cerințe esențiale privind securitatea cibernetică.

Cerința 2 (legată de OS2): Comisia este împuternicită să adopte acte de punere în aplicare prin care să stabilească orientări de facilitare a reutilizării legale, securizate și controlate a datelor privind rețeaua de energie electrică pentru cercetare și inovare în scopuri de interes public care sprijină exploatarea și optimizarea sistemului de energie electrică [articolul 61 alineatul (5b)]. Aceasta include pregătirea tehnică și juridică, consultarea părților interesate, redactarea actelor și monitorizarea punerii în aplicare. JRC se va implica prin furnizarea de contribuții tehnice pentru elaborarea acestor acte de punere în aplicare, inclusiv în ceea ce privește modelele de date, ontologiile, interfețele, arhitecturile de interoperabilitate și specificațiile tehnice.

Cerința 3 (OS3): Comisia este împuternicită să adopte un act de punere în aplicare prin care să stabilească orientări privind o metodologie armonizată în materie de tarife în temeiul articolului 18. Această sarcină sprijină dezvoltarea unui cadru de reglementare mai coerent și mai armonizat în toate statele membre.

Cerința 4 (OS4): Comisia este împuternicită să adopte un act de punere în aplicare privind indicatorii pentru rețelele inteligente în temeiul articolului 18a. În acest scop, Comisia va trebui să evalueze recomandarea ACER privind indicatorii pentru rețelele inteligente, să pregătească și să gestioneze consultările cu părțile interesate și coordonarea interservicii, să redacteze actul de punere în aplicare, după caz, precum și să sprijine adoptarea și revizuirea ulterioară a acestuia. Aceste sarcini sprijină dezvoltarea unui cadru de reglementare mai coerent și mai armonizat în toate statele membre.

Cerința 5 (legată de OS5): Sarcina de monitorizare aferentă ar reveni exclusiv DG ENER și se preconizează că va rămâne limitată, având în vedere că evoluția introducerii contoarelor inteligente este deja acoperită prin exercițiile de monitorizare existente.

Următoarele obiective specifice (OS) se axează pe obiectivele vizate de dispozițiile care necesită resurse suplimentare pentru ACER:

OS6: Promovarea adoptării tehnologiilor inteligente și inovatoare pentru rețele și a soluțiilor digitale în rețelele de transport și distribuție prin stabilirea unor indicatori pentru rețelele inteligente, sprijinind astfel digitalizarea și modernizarea infrastructurii de energie electrică.

OS7: Consolidarea monitorizării la nivelul Uniunii a dezvoltării și adoptării soluțiilor pentru rețele inteligente și a utilizării eficiente a infrastructurii de energie electrică prin publicarea de rapoarte periodice privind progresele înregistrate, îmbunătățind astfel supravegherea reglementară și procesele decizionale bazate pe dovezi.

OS8: Consolidarea suplimentară a obiectivului de creștere a eficienței în utilizarea rețelei și de creștere a eficienței sistemului, prin acordarea de asistență autorităților de reglementare la stabilirea indicatorilor de performanță referitori la exploatarea și dezvoltarea eficientă a rețelei.

OS9: Consolidarea suplimentară a obiectivului de creștere a eficienței în utilizarea rețelei și de creștere a eficienței sistemului, prin efectuarea de comparații ale eficienței între operatorii de transport și de sistem.

OS10: Aducerea unei contribuții la obiectivul de armonizare a metodologiilor de stabilire a tarifelor, prin elaborarea unei recomandări adresate Comisiei cu privire la o propunere de metodologie armonizată privind tarifele, înainte de adoptarea de către Comisie a unui act de punere în aplicare pe această temă.

Propunerea implică noi cerințe pentru ACER, care sunt legate de realizarea OS6, OS7, OS8, OS9 și OS10:

Cerința 6 (legată de OS6): ACER are obligația de a emite, în strânsă cooperare cu ENTSO pentru energie electrică, cu entitatea OSD UE și cu părțile interesate relevante, o recomandare adresată autorităților de reglementare cu privire la indicatorii pentru rețelele inteligente, cu scopul de a măsura adoptarea tehnologiilor inteligente și inovatoare pentru rețele și a soluțiilor digitale în rețelele de transport și distribuție [articolul 18a alineatul (2)].

Cerința 7 (legată de OS7): ACER are obligația de a publica un raport intermediar la nivelul Uniunii care să evalueze dezvoltarea și adoptarea soluțiilor pentru rețele inteligente și utilizarea eficientă a infrastructurii de energie electrică [articolul 18a alineatul (3)]. Acest raport trebuie publicat cel puțin o dată la trei ani după publicarea recomandării ACER privind indicatorii pentru rețelele inteligente.

Cerința 8 (legată de OS8): ACER are sarcina de a asista autoritățile de reglementare la stabilirea indicatorilor de performanță [articolul 18 alineatul (7)].

Cerința 9 (legată de OS9): ACER are sarcina de a publica un raport privind compararea eficienței operatorilor de transport și de sistem și a costurilor acestora, până în prima zi a lunii care urmează după 12 luni de la data intrării în vigoare a regulamentului și, ulterior, o dată la patru ani [articolul 18 alineatul (7)].

Cerința 10 (legată de OS10): ACER are sarcina de a emite o recomandare adresată Comisiei cu privire la o propunere de metodologie armonizată privind tarifele [articolul 61 alineatul (5a)].

1.3.3. Rezultatele și impactul preconizate

Resursele vor permite Comisiei (DG ENER și DG JRC) și ACER să efectueze sarcinile necesare în vederea îndeplinirii mandatului care le revine în temeiul legislației UE, conform cerințelor din prezenta propunere.

Se preconizează că propunerea va consolida funcționarea eficientă din punctul de vedere al costurilor, sigură și digitală a sistemului de energie electrică prin îmbunătățirea cadrului de reglementare pentru rețelele electrice inteligente, schimbul de date privind rețeaua de energie electrică și sistemele de contorizare inteligentă. Resursele legate de propunere sunt menite să asigure aplicarea eficace a acestor elemente noi și să ofere beneficii concrete autorităților de reglementare, operatorilor de sisteme, participanților la piață și utilizatorilor de energie electrică.

Comisia (DG ENER și JRC)

Cerințele 1 și 2: Se preconizează că încredințarea către Comisie a responsabilităților legate de punerea în aplicare a dispozițiilor privind schimbul de date privind rețeaua de energie electrică va oferi un cadru mai coerent la nivelul Uniunii pentru adoptarea soluțiilor inteligente și digitale pentru rețele. Măsura ar trebui să sprijine o monitorizare mai coerentă a progreselor înregistrate în toate statele membre, o mai bună identificare a celor mai bune practici și o bază mai solidă pentru stimulentele normative care vizează încurajarea exploatării și dezvoltării eficiente a rețelei. Se preconizează în special că vor fi facilitate dezvoltarea, testarea și extinderea soluțiilor digitale inovatoare și bazate pe IA pentru exploatarea și optimizarea rețelei, ceea ce va îmbunătăți observabilitatea rețelei, eficiența sistemului și integrarea surselor regenerabile de energie, consumul dispecerizabil și flexibilitatea din surse nefosile.

Cerința 3: Încredințarea către Comisie a pregătirii și adoptării unui act de punere în aplicare privind metodologia armonizată referitoare la tarife, pentru a sprijini un cadru mai armonizat și mai previzibil pentru punerea în aplicare a reglementărilor la nivel național. Măsura ar trebui să reducă fragmentarea abordărilor naționale, să îmbunătățească securitatea juridică pentru autoritățile de reglementare și operatorii de sistem și să întărească eficacitatea reformei mai ample legate de reducerea costurilor sistemului.

Cerința 4: Se preconizează că încredințarea către Comisie a pregătirii și adoptării unui act de punere în aplicare privind metodologia armonizată referitoare la indicatorii pentru rețelele inteligente va sprijini un cadru mai armonizat și mai previzibil pentru punerea în aplicare a reglementărilor la nivel național. Măsura ar trebui să reducă fragmentarea abordărilor naționale, să îmbunătățească securitatea juridică pentru autoritățile de reglementare și operatorii de sistem și să întărească eficacitatea reformei mai ample legate de reducerea costurilor sistemului. În plus, se preconizează că normele metodologice comune referitoare la reutilizarea datelor privind rețeaua vor sprijini inovarea securizată și interoperabilă pe tot cuprinsul Uniunii, în beneficiul operatorilor de sisteme de energie electrică și al utilizatorilor acestora.

Cerința 5: Se preconizează că încredințarea către Comisie (DG ENER) a monitorizării punerii în aplicare a articolului 18b privind sistemele de contorizare inteligentă va sprijini o aplicare mai coerentă a cerinței minime de instalare a

sistemelor de contorizare inteligentă în toate statele membre. Aceasta include monitorizarea respectării de către statele membre a nivelului minim de instalare și aplicarea clarificării conform căreia evaluările cost-beneficiu se pot aplica numai peste acest nivel minim de acoperire. Măsura ar trebui să contribuie la o mai mare securitate juridică, să îmbunătățească introducerea sistemelor de contorizare inteligentă și să sprijine un cadru mai eficace și mai armonizat pentru participarea consumatorilor și pentru eficiența sistemului, în beneficiul consumatorilor, al operatorilor de sisteme și al autorităților de reglementare.

ACER

Cerința 6: Se preconizează că încredințarea către ACER a elaborării unei recomandări privind indicatorii pentru rețelele inteligente va promova o abordare mai coerentă în ceea ce privește măsurarea digitalizării și a inovării în rețelele de energie electrică din întreaga Uniune. Măsura ar trebui să îmbunătățească monitorizarea progreselor, să sprijine introducerea pe scară mai largă a tehnologiilor inteligente și inovatoare pentru rețele și a soluțiilor digitale și să contribuie la o utilizare mai eficientă și mai modernă a infrastructurii de energie electrică, în beneficiul operatorilor de sisteme de transport și de distribuție, al autorităților de reglementare și al utilizatorilor rețelei.

Cerința 7: Se preconizează că încredințarea către ACER a raportării cu privire la progresele înregistrate în dezvoltarea și adoptarea soluțiilor pentru rețele inteligente și în utilizarea eficientă a infrastructurii de energie electrică va consolida monitorizarea la nivelul Uniunii a implementării rețelelor inteligente și a eficienței infrastructurii. Măsura ar trebui să sprijine o supraveghere reglementară mai bine fundamentată și să contribuie la o utilizare mai eficientă și mai modernă a infrastructurii de energie electrică, în beneficiul operatorilor de sisteme de transport și de distribuție, al autorităților de reglementare și al utilizatorilor rețelei.

Cerința 8: Se preconizează că încredințarea către ACER a oferirii de asistență autorităților de reglementare la stabilirea indicatorilor de performanță va îmbunătăți transparența, coerența și baza de dovezi a supravegherii reglementare în toată Uniunea. Măsura ar trebui să sprijine luarea deciziilor de reglementare în mai bună cunoștință de cauză și să consolideze stimulentele pentru exploatarea eficientă a rețelei și pentru investiții, în beneficiul autorităților de reglementare, al operatorilor de sisteme și al utilizatorilor de energie electrică.

Cerința 9: Se preconizează că încredințarea către ACER a efectuării și publicării unei comparații a eficienței între operatorii de transport și de sistem și a unei comparații între costurile acestora va contribui la identificarea bunelor practici și a ineficiențelor de la nivelul operatorilor de transport și de sistem. Măsura ar trebui să consolideze analiza comparativă la nivelul întregii Uniuni și să sprijine luarea unor decizii mai eficiente în ceea ce privește exploatarea rețelei și investițiile, în beneficiul autorităților de reglementare, al operatorilor de sisteme și al utilizatorilor de energie electrică.

Cerința 10: Se preconizează că încredințarea către ACER a emiterii unei recomandări adresate Comisiei cu privire la o propunere de metodologie armonizată privind tarifele va sprijini o mai mare coerență și previzibilitate a abordărilor de stabilire a tarifelor în toate statele membre. Măsura ar trebui să contribuie la un cadru de reglementare mai armonizat, să reducă fragmentarea abordărilor naționale și să sprijine o bază mai clară și mai coerentă pentru conceperea tarifelor de rețea, în

beneficiul autorităților de reglementare, al operatorilor de sisteme și al participanților la piață.

1.3.4. Indicatori de performanță

A se vedea expunerea de motive în ceea ce privește monitorizarea progreselor și a realizărilor inițiativei.

1.4. Obiectul propunerii

☒ o acțiune nouă

☐ o acțiune nouă întreprinsă ca urmare a unui proiect-pilot/a unei acțiuni pregătitoare[1]

☐ prelungirea unei acțiuni existente

☐ o fuziune sau o redirecționare a uneia sau mai multor acțiuni către o altă/o nouă acțiune

1.5. Motivele propunerii

1.5.1. Cerințele care trebuie îndeplinite pe termen scurt sau lung, inclusiv un calendar detaliat pentru punerea în aplicare a inițiativei

Comisia (DG ENER și DG JRC)

Cerința 1: DG ENER are sarcina de a supraveghea punerea în aplicare a cadrului pentru schimbul de date privind rețeaua de energie electrică în scopuri de inovare, inclusiv de a coordona procesul general de punere în aplicare alături de ACER, de ENTSO pentru energie electrică, de entitatea OSD UE, de OST și OSD, de statele membre și de alte părți interesate relevante și de a asigura coerența cu cadrul mai general al Uniunii [articolul 18a alineatul (5)]. În plus, Comisia trebuie să primească, să evalueze și să monitorizeze elementele comunicate de ENTSO pentru energie electrică, de entitatea OSD UE și de OST și OSD participanți cu privire la guvernanță, la regulile de participare, la măsurile tehnice și operaționale, la garanțiile de securitate cibernetică, la dispozițiile privind ciclul de viață și la cadrele de testare, să emită un aviz al Comisiei în termen de trei luni și să monitorizeze modul în care a fost luat în considerare avizul respectiv. Concret, resursele specifice ar sprijini coordonarea generală a procesului de punere în aplicare alături de ACER, de ENTSO pentru energie electrică, de entitatea OSD UE, de operatorii sistemelor, de statele membre și de alte părți interesate; pregătirea avizului Comisiei în temeiul articolului 18a alineatul (5); monitorizarea la nivel juridic și de politici, de exemplu în ceea ce privește recomandările ACER și guvernanța datelor, securitatea cibernetică, IA și aspectele legate de infrastructura critică; precum și implicarea părților interesate, monitorizarea și posibilele actualizări viitoare ale cadrului de punere în aplicare.

JRC oferă consiliere în vederea dezvoltării cadrului voluntar pentru schimbul securizat de date privind energia electrică prevăzut la articolul 18a alineatul (5). Aceasta include furnizarea de orientări privind abordările de testare și validare, precum și cerințe esențiale privind securitatea cibernetică. După caz, JRC ar putea contribui la formularea în timp util a unor cazuri de utilizare legate de planificarea, exploatarea și optimizarea rețelei de energie electrică, care să prezinte relevanță pentru politici. De asemenea, JRC ar urma să ofere contribuții tehnice pentru actele

[1] Astfel cum se menționează la articolul 58 alineatul (2) litera (a) sau (b) din Regulamentul financiar.

de punere în aplicare prevăzute la articolul 61 alineatul (5) litera (b), sprijinind evaluarea tehnică a cadrului voluntar pentru schimbul securizat de date privind rețeaua de energie electrică prevăzut la articolul 18a alineatul (5).

Cerința 2: Comisia este împuternicită să adopte acte de punere în aplicare prin care să stabilească orientări de facilitare a reutilizării legale, securizate și controlate a datelor privind rețeaua de energie electrică pentru cercetare și inovare în scopuri de interes public care sprijină exploatarea și optimizarea sistemului de energie electrică în temeiul articolului 18a [articolul 61 alineatul (5b)]. Aceasta include pregătirea tehnică și juridică, consultarea părților interesate, redactarea actelor și monitorizarea punerii în aplicare. Această sarcină necesită un efort combinat din partea DG ENER și a JRC, cel din urmă urmând să furnizeze contribuții tehnice pentru elaborarea acestor acte de punere în aplicare, inclusiv în ceea ce privește modelele de date, ontologiile, interfețele, arhitecturile de interoperabilitate și specificațiile tehnice. Aceste resurse ar urma să acopere în special pregătirea, elaborarea și coordonarea adoptării actelor de punere în aplicare prevăzute la articolul 61 alineatele (5a) și (5b), inclusiv consultarea interservicii și consultarea statelor membre în cadrul procedurii relevante a comitetului.

Cerința 3: Comisia poate adopta un act de punere în aplicare prin care să stabilească orientări privind o metodologie armonizată în materie de tarife în temeiul articolului 18 [articolul 61 alineatul (5a)]. Această sarcină presupune capacități analitice, de reglementare și de coordonare în cadrul DG ENER. Resursele necesare ar urma să acopere în special monitorizarea la nivel juridic și de politici.

Cerința 4: Comisia poate adopta un act de punere în aplicare privind indicatorii pentru rețelele inteligente în temeiul articolului 18a [articolul 61 alineatul (5a)]. Această sarcină presupune capacități analitice, de reglementare și de coordonare în cadrul DG ENER. Resursele necesare ar urma să acopere în special monitorizarea la nivel juridic și de politici.

Cerința 5: Se consideră că nu sunt necesare resurse umane separate pentru DG ENER în legătură cu articolul 18b, având în vedere că progresele înregistrate în ceea ce privește instalarea contoarelor inteligente sunt deja acoperite prin exercițiile de monitorizare existente.

ACER

Cerința 6: ACER are obligația de a emite, în strânsă cooperare cu operatorii de transport și de sistem și operatorii de sistem de distribuție și cu părțile interesate relevante, o recomandare adresată autorităților de reglementare cu privire la indicatorii pentru rețelele inteligente, cu scopul de a măsura adoptarea tehnologiilor inteligente și inovatoare pentru rețele și a soluțiilor digitale în rețelele de transport și distribuție [articolul 18a alineatul (2)]. Această recomandare trebuie emisă în termen de un an de la intrarea în vigoare a regulamentului și constituie o sarcină nerecurentă.

Cerința 7: ACER are obligația de a publica un raport intermediar la nivelul Uniunii care să evalueze dezvoltarea și adoptarea soluțiilor pentru rețele inteligente și utilizarea eficientă a infrastructurii de energie electrică [articolul 18a alineatul (3)]. Acest raport trebuie publicat cel puțin o dată la trei ani după publicarea recomandării ACER privind indicatorii pentru rețelele inteligente și constituie o sarcină recurentă.

Prin urmare, pentru cerințele 6 și 7 împreună, ACER are nevoie de personal suplimentar care să conducă și să desfășoare activitățile specializate, inclusiv recomandarea inițială și monitorizarea periodică atât a OST, cât și a OSD, și care să

ofere asistență în ceea ce privește colectarea datelor și alte sarcini administrative inerente acestei activități.

Cerința 8: ACER are sarcina de a asista autoritățile de reglementare la stabilirea indicatorilor de performanță [articolul 18 alineatul (7)].

Cerința 9: ACER are sarcina de a publica un raport care să conțină o comparație a eficienței operatorilor de transport și de sistem și a costurilor acestora, până în prima zi a lunii care urmează după 12 luni de la data intrării în vigoare a prezentului regulament și, ulterior, o dată la patru ani [articolul 18 alineatul (7)].

Cerința 10: ACER are sarcina de a emite o recomandare adresată Comisiei cu privire la o propunere de metodologie armonizată privind tarifele [articolul 61 alineatul (5a)].

Pentru cerințele 8, 9 și 10, ACER are nevoie de resurse suplimentare de personal pentru sprijin orizontal și pentru cheltuielile generale, precum și de un buget operațional pentru consultanța specializată și evoluțiile ulterioare.

1.5.2. Valoarea adăugată a intervenției UE (aceasta poate rezulta din diferiți factori, de exemplu mai buna coordonare, securitatea juridică, o mai mare eficacitate sau complementaritate). În sensul prezentei secțiuni, „valoarea adăugată a intervenției UE" este valoarea care rezultă din acțiunea UE și care depășește valoarea care ar fi fost obținută dacă ar fi acționat doar statele membre.

Un cadru la nivelul UE pentru costurile energiei, inclusiv privind tarifele de rețea, este mai eficace decât măsurile naționale adoptate separat, deoarece evită fragmentarea. Statele membre nu pot realiza singure reformele necesare în limitele cadrului existent al UE instituit prin Regulamentul privind energia electrică. Un cadru juridic și de politică comun permite, de asemenea, acțiuni mai ambițioase și mai eficiente din punctul de vedere al costurilor.

Propunerea stabilește o abordare coerentă la nivelul UE pentru soluțiile fără cabluri, inteligente și digitale în toate sistemele de energie electrică, prevăzând printre altele introducerea unui nivel minim de contorizare inteligentă, o participare mai puternică a consumatorilor, indicatori pentru rețelele inteligente gestionați de ACER și schimbul de date interoperabile privind rețeaua.

Măsurile propuse sunt proporționale, deoarece introduc numai măsurile necesare pentru a îmbunătăți eficiența rețelei, transparența și stimulentele pentru electrificare, fără a impune un model tehnologic uniform sau o sarcină administrativă excesivă. Întrucât inițiativa aduce în principal adăugiri și ajustări la dispozițiile din legislația UE existentă, instrumentul juridic potrivit este un act de modificare.

1.5.3. Învățăminte desprinse din experiențele anterioare similare

Experiența dobândită în urma punerii în aplicare a cadrului existent privind piața energiei electrice a arătat că intensificarea electrificării, implementarea rapidă a surselor regenerabile de energie și digitalizarea tot mai mare a sistemului de energie electrică necesită o abordare mai orientată către sistem și mai eficientă a exploatării și utilizării rețelelor de energie electrică. Cadrele de reglementare existente nu au oferit întotdeauna stimulente suficient de puternice pentru utilizarea eficientă a rețelei, pentru flexibilitate, pentru accesul în timp util la rețea sau pentru implementarea de soluții inteligente și digitale.

Inițiativele de politică recente, printre care se numără Planul de acțiune pentru energie la prețuri accesibile, Pachetul privind rețeaua europeană și AccelerateEU, au evidențiat la rândul lor necesitatea unei abordări mai coerente a componentelor de reglementare care contribuie la costurile energiei electrice, alcătuite din tarifele de rețea și din impozitare, pentru a sprijini obiectivele privind electrificarea, accesibilitatea prețurilor și competitivitatea.

În plus, experiența anterioară în ceea ce privește punerea în aplicare a legislației Uniunii privind piața energiei electrice a arătat că natura din ce în ce mai tehnică a cadrelor de reglementare, care se bazează din ce în ce mai mult pe date, necesită o capacitate tehnică, de reglementare și de monitorizare adecvată la nivelul Uniunii, inclusiv în cadrul ACER și al Comisiei.

1.5.4. Compatibilitatea cu cadrul financiar multianual și posibilele sinergii cu alte instrumente corespunzătoare

Propunerea se aliniază la obiectivele detaliate în AccelerateEU și în Pactul pentru o industrie curată.

Obiectivele propunerii de a proteja consumatorii, de a îmbunătăți competitivitatea industriei UE și de a stimula investițiile în surse regenerabile de energie și în tehnologii cu emisii reduse de dioxid de carbon sunt, de asemenea, în deplină concordanță cu cadrul Pactului verde european și al Pactului pentru o industrie curată și sunt coerente cu inițiativele actuale și complementare acestora. Propunerea răspunde problemelor identificate în Planul de acțiune al Comisiei pentru energie la prețuri accesibile din februarie 2025, potrivit căruia costurile ridicate ale energiei reprezintă un risc pentru competitivitatea întreprinderilor europene și o povară majoră pentru consumatori. Prin urmare, este imperativ să se asigure o utilizare eficientă a sistemului energetic, sprijinită de o structură adecvată a impozitelor, care va avea un rol important în asigurarea unor costuri ale energiei mai previzibile și mai mici utilizatorilor de energie electrică.

Inițiativa propusă prezintă o legătură și o complementaritate puternică cu propunerile legislative prezentate în Pachetul privind rețeaua europeană, care este un livrabil esențial în cadrul Pactului pentru o industrie curată și al Planului de acțiune pentru energie la prețuri accesibile, făcând parte din programul de lucru al Comisiei pentru 2025.

Propunerea Comisiei privind noul cadru financiar multianual (CFM) 2028-2034 subliniază „importanța vitală a unei uniuni energetice reale și a unor rețele de infrastructură bine integrate la nivelul UE”, care se reflectă într-un buget majorat substanțial propus pentru Mecanismul pentru interconectarea Europei (MIE) pentru energie.

1.5.5. Evaluarea diferitelor opțiuni de finanțare disponibile, inclusiv a posibilităților de realocare a creditelor

ENI sunt necesare pentru îndeplinirea unor sarcini suplimentare de către ACER, în timp ce sarcinile existente nu se vor restrânge în viitorul apropiat.

În măsura în care este posibil din punct de vedere juridic, ENI suplimentare solicitate pentru ACER vor fi finanțate din pachetul financiar al unui program relevant din cadrul aceleiași rubrici din CFM, sub rezerva acordului privind CFM 2028-2034.

1.6. Durata propunerii și a impactului său financiar

☐ **durată limitată**

☐ de la [ZZ/LL]AAAA până la [ZZ/LL]AAAA

☐ impact financiar din AAAA până în AAAA pentru creditele de angajament și din AAAA până în AAAA pentru creditele de plată.

☒ **durată nelimitată**

Punere în aplicare cu o perioadă de creștere în intensitate din AAAA până în AAAA,

urmată de o perioadă de funcționare la capacitate maximă.

1.7. Metoda (metodele) de execuție a bugetului planificată (planificate)

☒ **Gestiune directă** asigurată de Comisie

☒ prin intermediul serviciilor sale, inclusiv al personalului din delegațiile Uniunii;

☐ prin intermediul agențiilor executive

☐ **Gestiune partajată** cu statele membre

☒ **Gestiune indirectă**, cu delegarea sarcinilor de execuție bugetară:

☐ țărilor terțe sau organismelor pe care le-au desemnat acestea

☐ organizațiilor internaționale și agențiilor acestora (a se preciza)

☐ Băncii Europene de Investiții și Fondului European de Investiții

☒ organismelor menționate la articolele 70 și 71 din Regulamentul financiar

☐ organismelor de drept public

☐ organismelor de drept privat cu misiune de serviciu public, cu condiția să li se furnizeze garanții financiare adecvate

☐ organismelor de drept privat dintr-un stat membru care sunt responsabile cu punerea în aplicare a unui parteneriat public-privat și cărora li se furnizează garanții financiare adecvate

☐ organismelor sau persoanelor cărora li se încredințează executarea unor acțiuni specifice în cadrul politicii externe și de securitate comună, în temeiul titlului V din Tratatul privind Uniunea Europeană, și care sunt identificate în actul de bază relevant

☐ organismelor stabilite într-un stat membru, reglementate de dreptul privat al unui stat membru sau de dreptul Uniunii și eligibile pentru a li se încredința, în conformitate cu normele sectoriale, execuția unor fonduri sau a unor garanții bugetare ale Uniunii, în măsura în care aceste organisme sunt controlate de organisme de drept public sau de organisme de drept privat cu misiune de serviciu public și beneficiază de garanții financiare adecvate care sunt furnizate sub formă de răspundere solidară din partea organismelor de control sau de garanții financiare echivalente și care pot fi limitate, pentru fiecare acțiune, la cuantumul maxim al sprijinului din partea Uniunii.

Observații

NU SE APLICĂ

2. MĂSURI DE GESTIUNE

2.1. Dispoziții în materie de monitorizare și de raportare

Potrivit regulamentului său financiar, ACER trebuie să elaboreze, în contextul documentului său de programare, un program anual de lucru care să cuprindă detalii privind resursele, atât financiare, cât și umane, pentru fiecare dintre activitățile efectuate.

ACER informează lunar DG ENER cu privire la execuția bugetară, inclusiv cu privire la angajamente, și la plățile per titlu bugetar, precum și la posturile libere per tip de personal.

În plus, DG ENER este reprezentată direct în organismele de guvernanță ale ACER. Prin intermediul reprezentaților săi din consiliul de administrație, DG ENER va fi informată cu privire la utilizarea bugetului și la schema de personal la fiecare reuniune din cursul anului.

În cele din urmă și în conformitate cu normele financiare, ACER face obiectul unor cerințe anuale de raportare a activităților și a utilizării resurselor prin intermediul consiliului de administrație și al raportului său anual de activitate.

Sarcinile EXECUTATE direct de DG ENER, după caz cu sprijinul JRC, vor urma ciclul anual de planificare și monitorizare, astfel cum este pus în aplicare în cadrul Comisiei și al agențiilor executive, inclusiv în ceea ce privește raportarea rezultatelor prin intermediul raportului anual de activitate al DG ENER și al JRC.

2.2. Sistemele de gestiune și de control

2.2.1. Justificarea metodei (metodelor) de execuție bugetară, a mecanismului (mecanismelor) de punere în aplicare a finanțării, a modalităților de plată și a strategiei de control propuse

În ceea ce privește cerințele care intră în sfera de competență a Comisiei, aceste sarcini vor fi îndeplinite în principal de DG ENER, cu asistență științifică și tehnică din partea JRC. Sub rezerva nevoilor de punere în aplicare, unele activități de sprijin ar putea fi desfășurate prin intermediul achizițiilor publice – de exemplu studiile experților, asistența tehnică, atelierele, exercițiile de creare de prototipuri sau de validare. În astfel de cazuri, achizițiile publice ar urma să fie realizate în cadrul gestiunii directe, în deplină conformitate cu Regulamentul financiar. Strategia de control pentru aceste cheltuieli ar urma controalele juridice, financiare și operaționale standard *ex ante* și *ex post* ale Comisiei.

În ceea ce privește cerințele care intră în domeniul de aplicare al ACER, agenția este cea mai în măsură să îndeplinească sarcinile legate de elaborarea recomandărilor și a rapoartelor intermediare la nivelul Uniunii privind indicatorii pentru rețelele inteligente. Deși ACER va trebui să își formeze noi competențe de specialitate, este mai eficient din punctul de vedere al costurilor ca noile sarcini create în temeiul prezentei propuneri să fie alocate unei agenții existente care desfășoară deja activități similare.

2.2.2. Informații privind riscurile identificate și sistemul (sistemele) de control intern instituit(e) pentru atenuarea lor

DG Energie

Elementele gestionate direct de DG Energie pot fi supuse riscurilor obișnuite care afectează procedurile de achiziții publice. Aceste riscuri sunt considerate a fi de nivel scăzut în ceea ce privește legalitatea și regularitatea cheltuielilor. La nivelul instituțiilor și la nivelul direcțiilor generale sunt instituite controale adecvate și eficace. În ceea ce privește performanța, principalul risc îl reprezintă estimările greșite în ceea ce privește volumul de muncă generat de prezenta propunere, având în vedere că aceasta introduce sarcini noi. Acest risc trebuie acceptat, deoarece, după cum a demonstrat-o experiența, dacă necesarul de resurse suplimentare nu este inclus în propunerea inițială, este foarte greu să se remedieze această situație mai târziu.

DG JRC

Ca parte a procesului de evaluare a riscurilor pentru activitățile sale științifice, JRC identifică riscurile potențiale, evaluează nivelul acestora și planifică acțiunile de atenuare necesare și identifică controalele existente. Riscul principal identificat se referă la: (a) estimarea volumului de muncă aferent noilor sarcini asociate prezentei propuneri (volumul de muncă pentru unele dintre sarcini ar putea fi subestimat); (b) cantitatea sau calitatea insuficientă a datelor pe care se bazează diversele sarcini noi. Pentru litera (a), riscul trebuie să fie acceptat; măsurile de atenuare includ planificarea atentă a personalului pe întreaga durată a activităților, pentru a asigura o expertiză adecvată. Pentru litera (b), acțiunile includ participarea timpurie la conceperea și definirea proceselor de colectare a datelor, precum și identificarea timpurie, în cadrul fiecărei sarcini care presupune activități bazate foarte mult pe date, a potențialelor obstacole în calea accesului la datele de interes și comunicarea timpurie cu DG ENER și cu părțile interesate relevante pentru a semnala problema disponibilității datelor.

ACER

În ceea ce privește sarcinile noi pentru ACER, propunerea include o serie de sarcini noi care atenuează acest risc, deoarece, deși volumul de muncă al unor sarcini viitoare ar putea fi subestimat, volumul altora ar putea fi supraestimat, creându-se astfel ocazia unei echilibrări ulterioare.

2.2.3. Estimarea și justificarea raportului cost-eficacitate al controalelor (raportul dintre costurile controalelor și valoarea fondurilor aferente gestionate) și evaluarea nivelurilor preconizate ale riscurilor de eroare (la plată și la închidere)

DG Energie și DG JRC

Sarcinile atribuite DG Energie vor fi duse la îndeplinire în conformitate cu sistemul de control deja existent și se preconizează că ponderea costurilor controalelor va rămâne stabilă (5-6 % din fondurile gestionate, pe baza exercițiilor recente).

ACER

Nu se preconizează ca alocarea sarcinilor suplimentare pentru mandatul existent al ACER să genereze controale suplimentare specifice la nivelul agenției; prin urmare, raportul dintre costurile de control și valoarea fondurilor gestionate va rămâne neschimbat pentru ACER.

2.3. Măsuri de prevenire a fraudelor și a neregulilor

DG Energie

În 2020, DG Energie a adoptat o strategie antifraudă revizuită, iar în 2023 – un plan de acțiune revizuit care acoperă perioada 2023-2025. DG Energie își revizuiește în

prezent strategia antifraudă pentru perioada 2026-2028, în conformitate cu metodologia OLAF. SAF adoptate de DG Energie se bazează pe strategia antifraudă a Comisiei și pe o evaluare specifică a riscurilor efectuată la nivel intern pentru a identifica domeniile cele mai vulnerabile la fraudă, controalele deja instituite și acțiunile necesare pentru a îmbunătăți capacitatea DG Energie de a preveni, detecta și corecta fraudele.

DG JRC

Strategia antifraudă a JRC, împreună cu planul de acțiune care o însoțește, a fost adoptată în 2020 și modificată în 2024 pentru a revizui și a actualiza planul pentru perioada 2025-2027. Planul actualizat include trei acțiuni noi: o campanie de sensibilizare axată pe aspectele etice și pe măsurile antifraudă ale Comisiei, cu exemple relevante adaptate pentru personalul științific al JRC, lansată în prima jumătate a anului 2025; un program de formare extins, care cuprinde sesiuni tematice pe teme precum conflictele de interese, calitatea de autor, utilizarea IA, avertizarea în interes public și canalele de raportare, printre altele; pagini Sharepoint actualizate dedicate aspectelor etice și măsurilor antifraudă. Aceste noi acțiuni completează eforturile în curs din Planul de acțiune 2021-2024 și participarea JRC la Planul de acțiune al Comisiei privind strategia antifraudă. JRC apreciază cooperarea sa cu OLAF, cu echipa de control intern și cu alte părți interesate în eforturile noastre colective de combatere a fraudei.

ACER

ACER aplică principiile antifraudă ale agențiilor descentralizate ale UE, în conformitate cu abordarea Comisiei și cu Orientările OLAF din 2024 pentru agențiile descentralizate și întreprinderile comune. În decembrie 2024, agenția a adoptat o nouă strategie antifraudă, care abrogă Decizia 15/2021 a consiliului de administrație al agenției. Noua strategie, care acoperă perioada 2025-2027, se bazează pe următoarele obiective strategice: optimizarea măsurilor existente de prevenire a fraudei, îmbunătățirea actualității și a preciziei sistemelor de detectare existente, consolidarea protocoalelor de investigare și optimizarea acțiunilor corective în vederea unor recuperări rapide.

3. IMPACTUL FINANCIAR ESTIMAT AL PROPUNERII/INIȚIATIVEI

3.1. Rubrica (rubricile) din cadrul financiar multianual și linia (liniile) bugetară (bugetare) de cheltuieli afectată (afectate)

- Linii bugetare existente

<u>În ordinea</u> rubricilor din cadrul financiar multianual și a liniilor bugetare.

Rubrica din cadrul financiar multianual	Linia bugetară	Tipul de cheltuieli	Contribuție			
	Numărul	Dif./Nedif. [1]	din partea țărilor AELS[2]	din partea țărilor candidate și potențial candidate[3]	din partea altor țări terțe	alte venituri alocate
1	02.10.03 Agenția Uniunii Europene pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei (ACER)	Dif.	DA	NU	NU	NU

[1] Dif. = credite diferențiate / Nedif. = credite nediferențiate.
[2] AELS: Asociația Europeană a Liberului Schimb.
[3] Țările candidate și, după caz, candidații potențiali din Balcanii de Vest.

3.2. Impactul financiar estimat al propunerii asupra creditelor

3.2.1. Sinteza impactului estimat asupra creditelor operaționale

☐ Propunerea/inițiativa nu implică utilizarea de credite operaționale

☒ Propunerea/inițiativa implică utilizarea de credite operaționale, conform explicațiilor de mai jos

3.2.1.1. Credite din bugetul votat

milioane EUR (cu trei zecimale)

Rubrica din cadrul financiar multianual		Numărul	1					
DG: JRC			Anul **2024**	Anul **2025**	Anul **2026**	Anul **2027**	**TOTAL CFM 2021-2027**	**TOTAL CFM 2028-2034**
Credite operaționale								
Linia bugetară	Angajamente	(1a)					**0,000**	
	Plăți	(2a)					**0,000**	
Linia bugetară	Angajamente	(1b)					**0,000**	
	Plăți	(2b)					**0,000**	
Credite cu caracter administrativ finanțate din bugetul unor programe specifice								
Linia bugetară 01 01 01 Cheltuieli de sprijin pentru programul-cadru Orizont Europa		(3)				**0,255**	**0,255**	**1,782**
TOTAL credite pentru DG JRC	Angajamente	=1a+1b+3	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,255**	**0,255**	**1,782**
	Plăți	=2a+2b+3	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,255**	**0,255**	**1,782**

Creditele identificate ca fiind necesare în cadrul liniei de sprijin pentru programului Orizont Europa (cercetare directă) vor fi redistribuite din pachetul financiar al programului alocat JRC și nu constituie o cerere suplimentară față de nivelul actual al creditelor solicitate în contextul proiectului de buget pentru 2027.

milioane EUR (cu trei zecimale)

ACER	Anul **2024**	Anul **2025**	Anul **2026**	Anul **2027**	**TOTAL CFM 2021-2027**	**TOTAL CFM 2028-2034**

Linia bugetară: 02.10.03 / Contribuția de la bugetul UE pentru agenție				0,391	**0,391**	**10,039**[1]

Creditele/contribuția de la bugetul UE pentru agenție vor fi compensate/va fi compensată printr-o reducere a pachetului financiar al următorului program Mecanismul pentru interconectarea Europei - Energie / linia bugetară: 02.03.01 / în anul: 2027

Cuantumul creditelor care urmează să fie alocate agenției în următorul CFM este orientativ și face obiectul acordului privind CFM. Ar trebui integrat în subvenția agenției ca urmare a caracterului permanent al sarcinilor alocate prin prezenta propunere și va fi compensat, după caz, prin reducerea echivalentă a pachetului financiar al unui program relevant din cadrul aceleiași rubrici a CFM. În cazul în care este nevoie de o reducere compensatorie, ar putea fi necesară și o revizuire a resurselor alocate agenției, prin intermediul procedurii bugetare anuale.

			Anul **2024**	Anul **2025**	Anul **2026**	Anul **2027**	**TOTAL CFM 2021-2027**	**TOTAL CFM 2028-2034**
TOTAL credite operaționale (inclusiv contribuția pentru agenția descentralizată)	Angajamente	(4)	0,000	0,000	0,000	0,391	**0,391**	**10,039**
	Plăți	(5)	0,000	0,000	0,000	0,391	**0,391**	**10,039**
TOTAL credite cu caracter administrativ finanțate din bugetul unor programe specifice		(6)	0,000	0,000	0,000	0,255	**0,255**	**1,782**
TOTAL credite în cadrul RUBRICII 1	Angajamente	=4+6	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,645**	**0,645**	**11,821**
din cadrul financiar multianual	Plăți	=5+6	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,645**	**0,645**	**11,821**

			Anul **2024**	Anul **2025**	Anul **2026**	Anul **2027**	**TOTAL CFM 2021-2027**	**TOTAL CFM 2028-2034**
• TOTAL credite operaționale (toate rubricile operaționale)	Angajamente	(4)	0,000	0,000	0,000	0,391	**0,391**	**10,039**
	Plăți	(5)	0,000	0,000	0,000	0,391	**0,391**	**10,039**

[1] Această cifră ia în considerare indexarea anuală cumulată de 2 %.

• TOTAL credite cu caracter administrativ finanțate din bugetul unor programe specifice (toate rubricile operaționale)		(6)	0,000	0,000	0,000	0,255	**0,255**	**1,782**
TOTAL credite în cadrul rubricilor 1-6 din cadrul financiar multianual (Suma de referință)	Angajamente	=4+6	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,645**	**0,391**	**11,821**
	Plăți	=5+6	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,645**	**0,391**	**11,821**

Rubrica din cadrul financiar multianual	**7**	„Cheltuieli administrative”

DG: ENER		Anul **2024**	Anul **2025**	Anul **2026**	Anul **2027**	**TOTAL CFM 2021-2027**	**TOTAL CFM 2028-2034**
• Resurse umane		0,000	0,000	0,000	0,404	**0,404**	**2,828**
• Alte cheltuieli administrative		0,000	0,000	0,000	0,018	**0,018**	**0,126**
TOTAL DG ENER		**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,422**	**0,422**	**2,954**
TOTAL credite în cadrul RUBRICII 7 din cadrul financiar multianual	(Total angajamente = Total plăți)	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,422**	**0,422**	**2,954**

milioane EUR (cu trei zecimale)

		Anul **2024**	Anul **2025**	Anul **2026**	Anul **2027**	**TOTAL CFM 2021-2027**	**TOTAL CFM 2028-2034**
TOTAL credite în cadrul RUBRICILOR 1-7	Angajamente	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**1,067**	**1,067**	**14,775**
din cadrul financiar multianual	Plăți	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**1,067**	**1,067**	**14,775**

3.2.2. Realizările preconizate finanțate din credite operaționale

Credite de angajament în milioane EUR (cu trei zecimale)

A se indica			Anul	Anul	Anul	Anul	A se introduce atâția ani câți sunt considerați	**TOTAL**

obiectivele și realizările ⇩			**2024**		**2025**		**2026**		**2027**		necesari pentru a reflecta durata impactului (a se vedea secțiunea 1.6)							
	REALIZĂRI																	
	Tip[2]	Cost mediu	Nr.	Cost	Nr.	Cost	Nr.	Cost	Nr.	Cost	Nr.	Cost	Nr.	Cost	Nr.	Cost	Nr. total	Cost total
OBIECTIVUL SPECIFIC NR. 1[3]...																		
- Realizare																		
- Realizare																		
- Realizare																		
Subtotal pentru obiectivul specific nr. 1																		
OBIECTIVUL SPECIFIC NR. 2 …																		
- Realizare																		
Subtotal pentru obiectivul specific nr. 2																		
TOTALURI																		

[2] Realizările se referă la produsele și serviciile care trebuie furnizate (de ex.: numărul de schimburi de studenți finanțate, numărul de km de drumuri construiți etc.).
[3] Conform descrierii din secțiunea 1.3.2. „Obiectiv(e) specific(e)”.

3.2.3. Sinteza impactului estimat asupra creditelor administrative

☐ Propunerea/inițiativa nu implică utilizarea de credite cu caracter administrativ

☒ Propunerea/inițiativa implică utilizarea de credite cu caracter administrativ, conform explicațiilor de mai jos

3.2.3.1. Credite din bugetul votat

CREDITE VOTATE	Anul **2024**	Anul **2025**	Anul **2026**	Anul **2027**	**TOTAL 2021-2027**	**TOTAL CFM 2028-2034**
RUBRICA 7						
Resurse umane	0,000	0,000	0,000	0,404	**0,404**	2,828
Alte cheltuieli administrative	0,000	0,000	0,000	0,018	**0,018**	0,126
Subtotal de la RUBRICA 7	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,422**	**0,422**	**2,954**
În afara RUBRICII 7						
Resurse umane	0,000	0,000	0,000	0,255	**0,255**	1,782
Alte cheltuieli cu caracter administrativ	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**	0,000
Subtotal în afara RUBRICII 7	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,255**	**0,255**	**1,782**
TOTAL	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,677**	**0,677**	**4,736**

În 2027, necesarul de credite pentru resursele umane și pentru alte cheltuieli cu caracter administrativ va fi acoperit de creditele direcției generale (DG) respective care sunt deja alocate pentru gestionarea acțiunii și/sau au fost redistribuite intern în cadrul DG-ului respectiv, completate, după caz, cu resurse suplimentare care ar putea fi alocate DG-ului care gestionează acțiunea în cadrul procedurii anuale de alocare și ținând seama de constrângerile bugetare.

Impactul estimat asupra cheltuielilor și a personalului pentru 2028 și ulterior este adăugat doar cu titlu orientativ și nu aduce atingere următorului cadru financiar multianual. Sursa de finanțare și nivelul angajamentului financiar al Uniunii pentru perioada de după 2027 depind în continuare de rezultatul negocierilor interinstituționale privind CFM 2028-2034 și, ulterior, vor fi stabilite prin procedura bugetară anuală. Toate creditele și alocările de personal începând cu 2028 sunt orientative.

3.2.4. Necesarul de resurse umane estimat

☐ Propunerea/inițiativa nu implică utilizarea de resurse umane

☒ Propunerea/inițiativa implică utilizarea de resurse umane, conform explicațiilor de mai jos

3.2.4.1. Finanțare din bugetul votat

Estimări în echivalent normă întreagă (ENI)

CREDITE VOTATE	Anul 2024	Anul 2025	Anul 2026	Anul 2027	După 2027
• Posturi din schema de personal (funcționari și agenți temporari)					
20 01 02 01 (la sediu și în reprezentanțele Comisiei)	0	0	0	1	1
20 01 02 03 (delegațiile UE)	0	0	0	0	0
01 01 01 01 (cercetare indirectă)	0	0	0	0	0
01 01 01 11 (cercetare directă)	0	0	0	0,5	0,5
Alte linii bugetare (a se preciza)	0	0	0	0	0
• Personal extern (în ENI)					
20 02 01 (AC, END din „pachetul global”)	0	0	0	2	2
20 02 03 (AC, AL, END și JPD în delegațiile UE)	0	0	0	0	0
Linie de sprijin administrativ [XX.01.YY.YY] - la sediu	0	0	0	0	0
Linie de sprijin administrativ [XX.01.YY.YY] - în delegațiile UE	0	0	0	0	0
01 01 01 02 (AC, END – cercetare indirectă)	0	0	0	0	0
01 01 01 12 (AC, END – cercetare directă)	0	0	0	1,5	1,5
Alte linii bugetare (a se preciza) – rubrica 7	0	0	0	0	0
Alte linii bugetare (a se preciza) – în afara rubricii 7	0	0	0	0	0
TOTAL	**0**	**0**	**0**	**5**	**5**

	Personalul actual disponibil în cadrul serviciilor Comisiei	**Personal suplimentar***		
		Care urmează să fie finanțat în cadrul rubricii 7 / Cercetare	**Care urmează să fie finanțat de la linia BA**	**Care urmează să fie finanțat din taxe**
Posturi din schema de personal	1 DG ENER 0,5 AD DG JRC		N/A	
Personal extern (AC, END, INT)	2 AC DG ENER 1,5 AC DG JRC			

Impactul estimat asupra cheltuielilor și a personalului pentru 2028 și ulterior este adăugat doar cu titlu orientativ și nu aduce atingere următorului cadru financiar multianual. Sursa de finanțare și nivelul angajamentului financiar al Uniunii pentru perioada de după 2027 depind în continuare de rezultatul negocierilor interinstituționale privind CFM 2028-2034 și, ulterior, vor fi stabilite prin procedura bugetară anuală. Toate creditele și alocările de personal începând cu 2028 sunt orientative.

Descrierea sarcinilor care trebuie efectuate de:

Funcționari și personalul temporar	Punerea în aplicare a dispozițiilor privind tarifele de rețea, indicatorii pentru rețelele inteligente, schimbul de date privind rețeaua de energie electrică și reutilizarea datelor privind rețeaua de energie electrică în scopuri de cercetare și inovare introduce un set de sarcini noi pentru Comisie, care necesită resurse pentru a putea fi realizate în mod eficace și în timp util. Aceste sarcini un caracter transversal, combinând reglementarea energiei, politica digitală, guvernanța datelor, securitatea cibernetică și sprijinul pentru inovare, și necesită o interacțiune susținută cu o gamă largă de actori de la nivelul Uniunii și de la nivel național. <u>DG ENER</u> Alocarea a **1 funcționar permanent (AD) ENI** în cadrul DG ENER este necesară pentru a asigura guvernanța, coordonarea și supravegherea reglementară pe termen lung a noului cadru instituit în temeiul articolului 18a. Aceasta presupune, printre altele, coordonarea punerii în aplicare a cadrului pentru schimbul de date privind rețeaua de energie electrică, asigurarea coerenței cu cadrul juridic mai general al Uniunii (care include Regulamentul privind datele, Regulamentul privind IA și legislația privind securitatea cibernetică), coordonarea cu ACER, cu ENTSO-E, cu entitatea OSD UE și cu statele membre și supravegherea acțiunilor întreprinse ca rezultat al avizului Comisiei cu privire la mecanismul coordonat. Aceste resurse ar fi legate de cerința 1 și ar urma să acopere în special: <u>Coordonarea proceselor și coordonarea în materie de reglementare</u> - Coordonarea procesului general de punere în aplicare împreună cu ACER, ENTSO pentru energie electrică, entitatea OSD UE, OST, OSD, statele membre și alte părți interesate relevante. - Gestionarea elaborării unui aviz al Comisiei privind mecanismul coordonat comunicat în temeiul articolului 18a alineatul (5), care include evaluarea guvernanței, a participării și a elementelor tehnice, operaționale, de transparență și de securitate cibernetică. - Asigurarea coerenței inițiativei cu cadrul mai general al Uniunii privind piețele energiei electrice, digitalizarea, securitatea cibernetică, protecția datelor, IA și politica industrială. <u>Monitorizare juridică și a politicilor</u> - Evaluarea implicațiilor pentru reglementare ale recomandărilor ACER și ale rapoartelor privind progresele înregistrate în ceea ce privește indicatorii pentru rețelele inteligente. - Monitorizarea punerii în aplicare a cadrului voluntar pentru schimbul de date privind rețeaua de energie electrică, inclusiv a modului în care este luat în considerare avizul Comisiei. - Coordonarea cu serviciile relevante ale Comisiei, în special cu privire la aspectele din sfera guvernanței datelor, a securității cibernetice, a inteligenței artificiale și a

	infrastructurii critice. <u>Implicarea și monitorizarea părților interesate</u> - Organizarea și monitorizarea reuniunilor, a atelierelor de experți și a consultărilor specifice cu OST, OSD, ENTSO-E, entitatea OSD UE, ACER, industria, actorii din domeniul cercetării și alte părți interesate. - Monitorizarea progreselor înregistrate în punerea în aplicare și sprijinirea actualizărilor viitoare ale cadrului de punere în aplicare, acolo unde este necesar. Aceste sarcini au un caracter structural și de durată, deoarece se referă la monitorizarea, evoluția și guvernanța continuă a digitalizării rețelelor de energie electrică la nivelul Uniunii. Ele depășesc domeniul de aplicare actual al activităților DG ENER, care nu include supravegherea operațională a unui cadru la nivelul Uniunii pentru schimbul de date privind rețeaua și pentru inovare. Sarcinile ar include, de asemenea, o monitorizare limitată a punerii în aplicare în contextul articolului 18b, referitor la sistemele de contorizare inteligentă. <u>DG JRC</u> DG JRC a efectuat o evaluare detaliată a asistenței tehnice și științifice necesare pentru punerea în aplicare a propunerii și a examinat posibilitatea redistribuirii interne. Având în vedere că există unele sinergii cu activitățile în curs din domeniul digitalizării sistemului energetic și al securității cibernetice, pentru a realiza aceste activități suplimentare ar fi necesar un efort de **0,5 AD ENI – redistribuit din resursele sale interne** –, care va fi dedicat sprijinului pentru elaborarea actelor de punere în aplicare. Aceasta include furnizarea de contribuții tehnice pentru elaborarea actelor de punere în aplicare prevăzute la articolul 61 alineatul (5b), inclusiv în ceea ce privește modelele de date, ontologiile, interfețele, arhitecturile de interoperabilitate și specificațiile tehnice.
Personalul extern	<u>DG ENER</u> Sunt necesari **2 agenți contractuali temporari (AC) ENI** pentru a sprijini pregătirea, elaborarea și adoptarea **actelor de punere în aplicare** prevăzute la articolul 61 (metodologia tarifară și, respectiv, indicatorii pentru rețelele inteligente și reutilizarea datelor), în legătură cu următoarele cerințe: - Cerința 2: Comisia este împuternicită să adopte acte de punere în aplicare prin care să stabilească orientări de facilitare a reutilizării legale, securizate și controlate a datelor privind rețeaua de energie electrică pentru cercetare și inovare în scopuri de interes public care sprijină exploatarea și optimizarea sistemului de energie electrică în temeiul articolului 18a [articolul 61 alineatul (5b)]. Aceasta include pregătirea tehnică și juridică, consultarea părților interesate, redactarea actelor și monitorizarea punerii în aplicare. Această sarcină necesită aproximativ 0,5 ENI din partea DG ENER. Aceste resurse ar urma să

	acopere în special pregătirea, elaborarea și coordonarea adoptării actelor de punere în aplicare prevăzute la articolul 61 alineatele (5a) și (5b), inclusiv consultarea interservicii și consultarea statelor membre în cadrul procedurii relevante a comitetului. - Cerința 3: Comisia poate adopta un act de punere în aplicare prin care să stabilească orientări privind o metodologie armonizată în materie de tarife în temeiul articolului 18 [articolul 61 alineatul (5a)]. Această sarcină necesită capacități analitice, de reglementare și de coordonare suplimentare în cadrul DG ENER, inclusiv (conform estimărilor) 1 ENI pentru pregătirea unui act de punere în aplicare. Aceste resurse ar urma să acopere în special monitorizarea la nivel juridic și de politici. - Cerința 4: Comisia poate adopta un act de punere în aplicare privind indicatorii pentru rețelele inteligente în temeiul articolului 18a [articolul 61 alineatul (5a)]. Această sarcină necesită capacități analitice, de reglementare și de coordonare în cadrul DG ENER, inclusiv (conform estimărilor) 0,5 ENI pentru pregătirea unui act de punere în aplicare. Aceste resurse ar urma să acopere în special monitorizarea la nivel juridic și de politici. Aceste activități sunt mai concentrate în faza inițială a punerii în aplicare și în cursul actualizărilor periodice ale cadrului de punere în aplicare. Ele necesită o capacitate analitică și de coordonare semnificativă pe o perioadă definită, dar se preconizează că nu vor trebui să fie consolidate permanent după stabilirea cadrului principal de punere în aplicare. <u>JRC</u> DG JRC a efectuat o evaluare detaliată a asistenței tehnice și științifice necesare pentru punerea în aplicare a propunerii și a examinat posibilitatea redistribuirii interne. Având în vedere că există unele sinergii cu activitățile în curs din domeniul digitalizării sistemului energetic și al securității cibernetice, pentru a realiza aceste activități suplimentare cu un efort de **1,5 AC ENI, JRC își va redistribui resursele interne** cu scopul de a oferi consiliere tehnică și științifică pentru dezvoltarea cadrului voluntar pentru schimbul securizat de date privind energia electrică prevăzut la articolul 18a alineatul (5). Aceasta include furnizarea de orientări privind abordările de testare și validare, precum și cerințe esențiale privind securitatea cibernetică. În ceea ce privește cadrul pentru schimbul de date, sprijinul JRC ar urma să se concentreze în special pe: - Sprijinirea formulării în timp util a unor cazuri de utilizare legate de planificarea, exploatarea și optimizarea rețelei de energie electrică, care să prezinte relevanță pentru politici. - Sprijinirea cadrului voluntar pentru schimbul securizat de date privind rețeaua de energie electrică prin furnizarea de metodologii independente de testare, analiză comparativă și validare pentru instrumentele digitale inovatoare care urmează să fie dezvoltate în temeiul articolului 18a alineatul (5) și care sunt relevante pentru exploatarea și optimizarea rețelei de energie electrică.

3.2.5. Prezentare generală a impactului estimat asupra investițiilor legate de tehnologia digitală

Obligatoriu: în tabelul de mai jos trebuie inclusă cea mai bună estimare a investițiilor legate de tehnologia digitală generate de propunere/inițiativă.

În mod excepțional, atunci când este necesar pentru punerea în aplicare a propunerii/inițiativei, creditele de la rubrica 7 ar trebui prezentate la linia desemnată.

Creditele de la rubricile 1-6 ar trebui reflectate drept „Cheltuieli de politică IT pentru programele operaționale". Aceste cheltuieli se referă la bugetul operațional care trebuie utilizat pentru reutilizarea/cumpărarea/dezvoltarea platformelor/instrumentelor IT direct legate de punerea în aplicare a inițiativei și pentru investițiile asociate acestora (de exemplu licențe, studii, stocarea datelor etc.). Informațiile prezentate în acest tabel ar trebui să fie coerente cu detaliile prezentate la secțiunea 4 „Dimensiunile digitale".

TOTAL credite pentru componenta digitală și IT	Anul **2024**	Anul **2025**	Anul **2026**	Anul **2027**	**TOTAL CFM 2021-2027**
RUBRICA 7					
Cheltuieli IT (corporative)	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**
Subtotal de la RUBRICA 7	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**
În afara RUBRICII 7					
Cheltuieli de politică IT pentru programele operaționale	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**
Subtotal în afara RUBRICII 7	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**
TOTAL	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**

3.2.6. Compatibilitatea cu cadrul financiar multianual actual

Propunerea/inițiativa:

☒ poate fi finanțată integral prin realocarea creditelor în cadrul rubricii relevante din cadrul financiar multianual (CFM)

☐ necesită utilizarea marjei nealocate din cadrul rubricii corespunzătoare din CFM și/sau utilizarea instrumentelor speciale, astfel cum sunt definite în Regulamentul privind CFM

☐ necesită revizuirea CFM

3.2.7. Contribuțiile terților

Propunerea/inițiativa:

☒ nu prevede cofinanțare din partea terților

☐ prevede cofinanțare din partea terților, estimată mai jos:

Credite în milioane EUR (cu trei zecimale)

	Anul **2024**	Anul **2025**	Anul **2026**	Anul **2027**	Total

A se preciza organismul care asigură cofinanțarea					
TOTAL credite cofinanțate					

3.2.8. Estimarea resurselor umane și utilizarea creditelor necesare în cadrul unei agenții descentralizate

Cerințe privind personalul (unități echivalent normă întreagă)

Agenția: ACER	Anul **2024**	Anul **2025**	Anul **2026**	Anul **2027**	**CFM 2028-2034**
Agenți temporari (gradele AD)					
Agenți temporari (gradele AST)					
Subtotal agenți temporari (AD+AST)	***0***	***0***	***0***	***0***	***0***
Agenți contractuali				2	2
Experți naționali detașați					
Subtotal agenți contractuali și experți naționali detașați	***0***	***0***	***0***	***2***	***2***
TOTAL personal	**0**	**0**	**0**	**2**	**2**

Credite acoperite de contribuția de la bugetul UE, în milioane EUR (cu trei zecimale)

Agenția: ACER	Anul **2024**	Anul **2025**	Anul **2026**	Anul **2027**	**TOTAL 2021-2027**	**TOTAL 2028-2034**
Titlul 1: Cheltuieli cu personalul				0,091[1]	**0,091**	1,379
Titlul 2: Cheltuieli cu infrastructura și cheltuieli operaționale					**0,000**	
Titlul 3: Cheltuieli operaționale				0,300	**0,300**	8,660
TOTAL credite acoperite de bugetul UE	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,391**	**0,391**	**10,039[2]**

[1] Cheltuielile cu personalul au fost adaptate pentru a ține seama de ipoteza că recrutarea are loc în luna iulie.
Ca atare, în 2027 este luat în considerare doar 50 % din costul mediu.

[2] Această cifră include efectul cumulat al indexării anuale de 2 %.

Prezentare generală/sinteză a resurselor umane și a creditelor (în milioane EUR) necesare pentru propunere/inițiativă în cadrul unei agenții descentralizate

Agenția: ACER	Anul **2024**	Anul **2025**	Anul **2026**	Anul **2027**	**TOTAL 2021-2027**	**TOTAL 2028-2034**
Agenți temporari (AD+AST)	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Agenți contractuali	**0**	**0**	**0**	2	**2**	**2**
Experți naționali detașați	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Total personal	**0**	**0**	**0**	**2**	**2**	**2**
Credite acoperite de bugetul UE	0,000	0,000	0,000	0,391	**0,391**	**10,039**
Credite acoperite de taxe (dacă este cazul)	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**	**0,000**
Credite cofinanțate (dacă este cazul)	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**	**0,000**
TOTAL credite	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,391**	**0,391**	**10,039**

Descrierea sarcinilor care trebuie efectuate de ACER:

Cerința 6: ACER are obligația de a emite, în strânsă cooperare cu operatorii de transport și de sistem și operatorii de sistem de distribuție și cu părțile interesate relevante, o recomandare adresată autorităților de reglementare cu privire la indicatorii pentru rețelele inteligente, cu scopul de a măsura adoptarea tehnologiilor inteligente și inovatoare pentru rețele și a soluțiilor digitale în rețelele de transport și distribuție [articolul 18a alineatul (2)]. Această recomandare trebuie emisă în termen de un an de la intrarea în vigoare a regulamentului și constituie o sarcină nerecurentă.

Cerința 7: ACER are obligația de a publica un raport intermediar la nivelul Uniunii care să evalueze dezvoltarea și adoptarea soluțiilor pentru rețele inteligente și utilizarea eficientă a infrastructurii de energie electrică [articolul 18a alineatul (3)]. Acest raport trebuie publicat cel puțin o dată la trei ani după publicarea recomandării ACER privind indicatorii pentru rețelele inteligente și constituie o sarcină recurentă.

Prin urmare, pentru cerințele 6 și 7 împreună, ACER are nevoie de personal suplimentar care să conducă și să desfășoare activitățile specializate, inclusiv recomandarea inițială și monitorizarea periodică atât a OST, cât și a OSD, și care să ofere asistență în ceea ce privește colectarea datelor și alte sarcini administrative inerente acestei activități.

Cerința 8: ACER are sarcina de a asista autoritățile de reglementare la stabilirea indicatorilor de performanță [articolul 18 alineatul (7)].

Cerința 9: ACER are sarcina de a publica un raport care să conțină o comparație a eficienței operatorilor de transport și de sistem și a costurilor acestora, până în prima zi a lunii care

urmează după 12 luni de la data intrării în vigoare a prezentului regulament și, ulterior, o dată la patru ani [articolul 18 alineatul (7)].

Cerința 10: ACER are sarcina de a emite o recomandare adresată Comisiei cu privire la o propunere de metodologie armonizată privind tarifele [articolul 61 alineatul (5a)].

Pentru cerințele 8, 9 și 10, ACER are nevoie de resurse suplimentare de personal pentru sprijin orizontal și pentru cheltuielile generale, precum și de un buget operațional pentru consultanța specializată și evoluțiile ulterioare.

3.3. Impactul estimat asupra veniturilor

☒ Propunerea/inițiativa nu are impact financiar asupra veniturilor.

☐ Propunerea/inițiativa are următorul impact financiar:

- ☐ asupra resurselor proprii
- ☐ asupra altor venituri
- ☐ vă rugăm să precizați dacă veniturile sunt alocate unor linii de cheltuieli

milioane EUR (cu trei zecimale)

Linia bugetară pentru venituri:	Credite disponibile pentru exercițiul financiar în curs	Impactul propunerii/inițiativei[3]			
		Anul **2024**	Anul **2025**	Anul **2026**	Anul **2027**
Articolul …….					

Pentru veniturile alocate, a se preciza linia (liniile) bugetară (bugetare) de cheltuieli afectată (afectate).

Alte observații (de exemplu, metoda/formula utilizată pentru calcularea impactului asupra veniturilor sau orice alte informații).

[3] În ceea ce privește resursele proprii tradiționale (taxe vamale, cotizații pentru zahăr), sumele indicate trebuie să fie sume nete, și anume sumele brute după deducerea unei cote de 20 % pentru costurile de colectare.

4. DIMENSIUNILE DIGITALE

4.1. Cerințe cu relevanță digitală

Descriere la nivel înalt a cerințelor privind relevanța digitală și a categoriilor conexe (date, digitalizarea și automatizarea proceselor, soluții digitale și/sau servicii publice digitale)

Trimiterea la cerință	Descrierea cerinței	Actorii afectați sau vizați de cerință	Procese la nivel înalt	Categorii
Cerința 1 (R1) – articolul 18a alineatele (2), (3) și (6) și articolul 61 alineatul (5a): Indicatorii pentru rețelele inteligente și cadrul de guvernanță aferent	Această cerință vizează instituirea la nivelul Uniunii a unui cadru pentru indicatorii aferenți rețelelor inteligente, care să inclusă o recomandare a ACER, raportarea periodică a progreselor înregistrate la nivelul Uniunii și posibilitatea Comisiei de a adopta acte de punere în aplicare privind o metodologie armonizată. Prezintă relevanță digitală deoarece se referă la măsurarea și monitorizarea adoptării tehnologiilor de rețea inteligente și inovatoare și a soluțiilor digitale în rețelele de transport și distribuție.	ACER, Comisia, Autoritățile naționale de reglementare, Operatorii de transport și de sistem și operatorii de sistem de distribuție.	Monitorizarea, raportarea, evaluarea normativă și elaborarea de metodologii armonizate.	**Date**
Cerința 2 (R2) – articolul 18a alineatul (4): Gestionarea și partajarea datelor privind rețeaua pentru exploatarea rețelelor inteligente	Această cerință se referă la obligația operatorilor de transport și de sistem și a operatorilor de sistem de distribuție de a gestiona și partaja datele privind rețeaua în mod armonizat, astfel încât să facă posibilă dezvoltarea, introducerea și utilizarea eficace a	Operatorii de transport și de sistem, operatorii de sistem de distribuție și, indirect, alți actori relevanți implicați în exploatarea sistemului și în integrarea flexibilității.	Schimbul de date, exploatarea rețelei, monitorizarea, optimizarea și coordonarea exploatării sistemului de energie electrică.	**Date** **Digitalizarea și automatizarea proceselor**

	rețelelor electrice inteligente și a soluțiilor inovatoare bazate pe date care sprijină monitorizarea, optimizarea și coordonarea exploatării rețelei. Prezintă relevanță digitală deoarece reglementează schimbul și utilizarea datelor privind rețeaua și piața și a datelor operaționale și sprijină digitalizarea funcționării sistemului.			
Cerința 3 (R3) – articolul 18a alineatul (5) și articolul 61 alineatul (5b): Cadrul voluntar pentru schimbul securizat de date privind rețeaua de energie electrică în scopul inovării	Această cerință vizează instituirea voluntară a unui cadru pentru schimbul securizat de date privind rețeaua de energie electrică, facilitat în comun de ENTSO pentru energie electrică și de entitatea OSD UE cu scopul de a sprijini dezvoltarea, testarea, integrarea și implementarea de tehnologii inovatoare pentru exploatarea și optimizarea rețelei, precum și împuternicirea aferentă a Comisiei de a adopta acte de punere în aplicare prin care să stabilească orientări privind reutilizarea legală, securizată și controlată a datelor pentru cercetare și inovare în scopuri de interes public. Prezintă relevanță digitală deoarece vizează schimbul structurat de date, modele comune de date, formate, ontologii și interfețe comune, precum și modalități digitale de testare, analiză comparativă, validare, interoperabilitate	Operatorii de transport și de sistem, operatorii de sistem de distribuție, ENTSO pentru energie electrică, entitatea OSD UE, Comisia și părțile interesate participante relevante, cum ar fi organizațiile de cercetare și tehnologie și furnizorii de soluții industriale.	Schimbul de date, accesul securizat la date, testarea și validarea instrumentelor digitale, guvernanța interoperabilității și sprijinul pentru inovare.	**Date, soluții digitale și digitalizarea și automatizarea proceselor**

	și gestionare a ciclului de viață al instrumentelor digitale.			

4.2. Date

Descrierea la nivel înalt a datelor care intră în domeniul de aplicare

Tipul de date	**Trimitere la cerință (cerințe)**	**Standard și/sau specificație**
Datele în cauză se referă la adoptarea tehnologiilor inteligente și inovatoare pentru rețele și a soluțiilor digitale în rețelele de transport și distribuție, precum și la utilizarea eficientă a infrastructurii de energie electrică. Aceste date se bor baza probabil, în principal, pe rapoartele naționale existente în temeiul articolului 59 litera (l) din Directiva (UE) 2019/944, completate după caz cu datele suplimentare specificate în recomandarea ACER și, dacă vor fi adoptate, în actele de punere în aplicare ale Comisiei privind indicatorii pentru rețelele inteligente.	Cerința 1 (indicatori pentru rețelele inteligente)	În această etapă, în textul juridic nu este prevăzut niciun standard tehnic specific; orice armonizare suplimentară a metodologiei, a indicatorilor sau a formatelor de raportare ar urma să fie abordată în recomandare și, eventual, într-un act de punere în aplicare.
Datele în cauză sunt date privind rețeaua de energie electrică necesare pentru dezvoltarea, implementarea și utilizarea eficace a rețelelor electrice inteligente și a soluțiilor inovatoare bazate pe date care sprijină exploatarea rețelei. În funcție de cazul de utilizare, aceste date pot cuprinde date privind topologia rețelei și activele, măsurători operaționale, fluxuri de sarcină, date privind tensiunea și congestionările, date privind întreruperile și întreținerea, date privind dispecerizarea și restricționarea, date privind racordarea și capacitatea, date legate de flexibilitate, previziuni operaționale și constrângeri relevante pentru exploatarea sistemului de transport și de distribuție.	Cerința 2 (schimb de date privind rețeaua în vederea exploatării rețelelor inteligente)	În textul juridic propriu-zis nu sunt prevăzute standarde tehnice detaliate. În etapa de punere în aplicare ar putea fi relevante specificațiile sectoriale și modelele existente, cum ar fi Standardul comun de schimb de date privind modelele de rețea (*Common Grid Model Exchange Standard* – CGMES) sau alte soluții de interoperabilitate din sectorul energiei electrice, în funcție de

		relevanță.
Datele în cauză sunt date privind rețeaua de energie electrică și informații tehnice conexe utilizate într-un cadru securizat voluntar pentru cercetare și inovare în scopuri de interes public care sprijină exploatarea și optimizarea sistemului de energie electrică. În funcție de cazul concret de utilizare, aceste date pot cuprinde date operaționale, de planificare, privind activele, privind flexibilitatea și privind performanța sistemului furnizate de operatorii de transport și de sistem și de operatorii de sistem de distribuție participanți, precum și metadate, date de referință și rezultate generate în urma activităților de testare și validare.	Cerința 3 (un cadru pentru schimbul securizat de date privind rețeaua de energie electrică în scopul inovării)	Propunerea prevede că actele de punere în aplicare ale Comisiei pot specifica sau actualiza modelele de date, formatele, ontologiile și interfețele relevante pentru cadru, împreună cu condițiile privind transparența, responsabilitatea, securitatea cibernetică și atenuarea riscurilor.

Alinierea la Strategia europeană privind datele

Explicație privind modul în care cerința (cerințele) este (sunt) aliniată (aliniate) la Strategia europeană privind datele

Cerința 1 (indicatori pentru rețelele inteligente) este aliniată la Strategia europeană privind datele în măsura în care sprijină utilizarea consecventă și echitabilă a datelor în scopul monitorizării cadrului de reglementare și al elaborării politicilor în sectorul energetic, bazându-se în același timp pe structurile de raportare existente la nivelul sectorului.

Cerința 2 (schimb de date privind rețeaua în vederea exploatării rețelelor inteligente) este aliniată la Strategia europeană privind datele, deoarece sprijină schimbul de date sectoriale și interoperabilitatea sectorială într-un mod coerent cu normele Uniunii privind protecția datelor, securitatea cibernetică și accesul echitabil la date. De asemenea, ea completează cadrul existent privind datele energetice fără a duplica Regulamentul privind datele, deoarece vizează datele reglementate privind rețeaua și cooperarea dintre entitățile reglementate pentru exploatarea sistemului.

Cerința 3 (un cadru pentru schimbul securizat de date privind rețeaua de energie electrică în scopul inovării) este aliniată la Strategia europeană privind datele deoarece urmărește să permită reutilizarea legală, securizată și controlată a datelor într-un cadru sectorial specific, respectând în același timp normele UE privind RGPD, Regulamentul privind datele, Regulamentul privind IA și alte acte legislative aplicabile. În practică, acest cadru ar urma să sprijine, de asemenea, dezvoltarea și implementarea soluțiilor bazate pe IA care sprijină exploatarea și optimizarea sistemului de energie electrică. Orice astfel de dezvoltare și implementare ar trebui să aibă loc în conformitate cu Regulamentul (UE) 2024/1689 (Regulamentul privind IA) și cu alte acte legislative aplicabile ale Uniunii, în special în ceea ce privește gestionarea riscurilor, guvernanța datelor, transparența, supravegherea umană, robustețea și securitatea cibernetică.

Alinierea la principiul înregistrării unice

Explicarea modului în care a fost luat în considerare principiul înregistrării unice și a modului în care s-a analizat posibilitatea de reutilizare a datelor existente

În ceea ce privește cerința 1 (indicatori pentru rețelele inteligente), propunerea urmează principiul înregistrării unice deoarece se bazează, în măsura posibilului, pe obligațiile naționale de raportare deja existente și nu creează un sistem de raportare complet nou.

În ceea ce privește cerința 2 (schimb de date privind rețeaua în vederea exploatării rețelelor inteligente), principiul înregistrării unice este respectat deoarece dispoziția se bazează pe datele deja generate și utilizate de operatorii de sistem în cursul funcționării normale a sistemului; nu se creează o obligație generală de a colecta din nou aceleași informații din surse noi, ci se urmărește îmbunătățirea modului în care sunt partajate și utilizate datele existente.

În ceea ce privește cerința 3 (un cadru pentru schimbul securizat de date privind rețeaua de energie electrică în scopul inovării), principiul înregistrării unice ar trebui să fie respectat la punerea în aplicare a cadrului, în special prin reutilizarea seturilor de date sectoriale, a canalelor de raportare și a soluțiilor tehnice existente acolo unde este posibil, precum și prin evitarea duplicării inutile a obligațiilor de colectare sau de transmitere.

Explicarea modului în care datele nou create sunt ușor de găsit, accesibile, interoperabile și reutilizabile și respectă standarde de înaltă calitate

Nu se aplică.

Fluxuri de date

Descriere la nivel înalt a fluxurilor de date

Tipul de date	**Trimitere (trimiteri) la cerință (cerințe)**	**Actorii care furnizează datele**	**Actorii care primesc datele**	**Factorul declanșator pentru schimbul de date**	**Frecvența (dacă este cazul)**
Date legate de adoptarea tehnologiilor	Cerința 1	Autoritățile	ACER pentru	Factorul	Urmată de

inteligente și inovatoare pentru rețele și a soluțiilor digitale	(indicatori pentru rețelele inteligente)	naționale de reglementare și, după caz, operatorii de sisteme	elaborarea recomandărilor și a rapoartelor sale privind progresele înregistrate, precum și transmiterea dinspre ACER către Comisie a rezultatelor respective	declanșator inițial ar fi intrarea în vigoare a regulamentului.	elaborarea recomandării ACER în termen de un an și, ulterior, de ciclul periodic de raportare de trei ani.
Datele în cauză sunt date privind rețeaua de energie electrică necesare pentru dezvoltarea, implementarea și utilizarea eficace a rețelelor electrice inteligente și a soluțiilor inovatoare bazate pe date care sprijină exploatarea rețelei.	Cerința 2 (schimb de date privind rețeaua în vederea exploatării rețelelor inteligente)	Operatorii de rețea	Operatorii de rețea	Sistemul operațional trebuie să fie legat de monitorizarea, optimizarea și coordonarea exploatării rețelei, inclusiv de integrarea consumului dispecerizabil, a surselor regenerabile de energie și a flexibilității din surse nefosile.	Frecvența acestor schimburi de date ar urma să depindă de cazul de utilizare operațională și ar putea varia de la schimburi în timp aproape real la schimburi periodice de date statice sau legate de planificare.
Date privind rețeaua de energie electrică și informații tehnice conexe utilizate într-un cadru securizat voluntar pentru cercetare și inovare în	Cerința 3 (un cadru pentru schimbul securizat de	Principalele fluxuri de date ar fi dinspre operatorii de transport și de sistem și operatorii de sistem de distribuție participanți înspre mecanismul		Factorul declanșator ar urma să fie instituirea voluntară a	Schimburile ulterioare de date ar urma să depindă de participarea la

scopuri de interes public care sprijină exploatarea și optimizarea sistemului de energie electrică	date privind rețeaua de energie electrică în scopul inovării)	coordonat, fluxuri între participanții la cadrul respectiv în temeiul normelor de guvernanță convenite, fluxuri dinspre ENTSO pentru energie electrică și entitatea OSD UE înspre Comisie atunci când se comunică măsurile tehnice și de guvernanță și fluxuri dinspre Comisie înapoi către participanți prin avizul său și, dacă vor fi adoptate, prin actele de punere în aplicare.	mecanismului coordonat de către operatorii interesați, urmată de comunicarea elementelor tehnice și de guvernanță relevante către Comisie.	cadru și de activitățile concrete de cercetare, testare, analiză comparativă și implementare desfășurate în cadrul acestuia.

4.3. Soluții digitale

Descriere la nivel înalt a soluțiilor digitale

Soluția digitală	Trimitere (trimiteri) la cerință (cerințe)	Principalele funcționalități obligatorii	Organismul responsabil	Cum este asigurată accesibilitatea?	Cum se ia în considerare potențialul de reutilizare?	Utilizarea tehnologiilor IA (dacă este cazul)
Soluția digitală nr. 1 Sistemele existente de raportare, monitorizare și analiză pentru indicatorii aferenți rețelelor inteligente	Cerința 1	Propunerea nu creează o nouă platformă digitală de sine stătătoare a Uniunii. Soluțiile digitale relevante sunt sistemele existente de raportare, monitorizare și analiză utilizate de ACER și de autoritățile naționale de reglementare pentru a colecta, a prelucra și a evalua informații privind performanța rețelei și privind adoptarea soluțiilor inteligente și digitale pentru rețele. În funcție de viitoarele acte de punere în aplicare, ar putea fi necesară actualizarea acestor sisteme existente pentru	ACER răspunde de recomandarea la nivelul Uniunii și de raportul privind progresele înregistrate. Autoritățile naționale de reglementare răspund de monitorizarea și raportarea la nivel național.	Nu se stabilesc cerințe specifice de accesibilitate, deoarece este vorba în primul rând sisteme de reglementare și destinate experților, nu de servicii digitale destinate publicului. Cu toate acestea, unele rezultate, cum ar fi rapoartele ACER, ar trebui să rămână accesibile publicului, în conformitate cu practicile existente în materie de transparență.	Potențialul de reutilizare este asigurat prin valorificarea instrumentelor analitice și de raportare în scopuri de reglementare existente în loc de a crea de la zero o soluție nouă.	În prezent, propunerea nu impune utilizarea IA pentru această soluție digitală.

		a constitui suportul unei metodologii mai armonizate a indicatorilor, a unor structuri comune de raportare și a unor rezultate analitice comparabile.			
Soluția digitală nr. 2 Interfețe pentru schimbul de date privind rețeaua, sisteme și componente de interoperabilitate pentru exploatarea rețelelor inteligente	Cerința 2	Soluțiile digitale relevante sunt interfețele, sistemele și componentele de interoperabilitate utilizate de operatorii de transport și de sistem și de operatorii de sistem de distribuție pentru a face schimb de date privind rețeaua și a le prelucra în mod armonizat. Acestea pot include interfețe mașină-mașină, portaluri (*gateway*) pentru schimbul de date, modele semantice partajate, sisteme de gestionare a datelor și alte instrumente digitale care sprijină monitorizarea,	Operatorii de transport și de sistem și operatorii de sistem de distribuție, acționând în limitele responsabilităților lor operaționale existente.	Propunerea nu instituie un serviciu digital destinat cetățenilor și, prin urmare, nu pune probleme specifice de accesibilitate pentru publicul larg. Soluțiile digitale sunt menite să sprijine interoperabilitatea și reutilizarea datelor și ar trebui să se bazeze pe soluțiile și standardele sectoriale existente acolo unde este posibil, fără să necesite arhitecturi complet noi.	Textul prevede dezvoltarea și exploatarea unor soluții inovatoare bazate pe date, care pot include instrumente bazate pe IA pentru previzionare, optimizare sau observabilitatea sistemului.

		optimizarea și coordonarea exploatării rețelei.			
Soluția digitală nr. 3 Un cadru pentru schimbul securizat de date privind rețeaua de energie electrică în scopul inovării	Cerința 3	Soluția digitală relevantă constă în cadrul pentru schimbul securizat de date privind rețeaua de energie electrică, instituit în mod voluntar printr-un mecanism coordonat facilitat în comun de ENTSO pentru energie electrică și de entitatea OSD UE. Acest cadru se poate baza pe platforme digitale, pe medii de prelucrare securizate, pe medii comune de testare și evaluare comparativă, pe instrumente de validare și pe alte infrastructuri digitale necesare pentru a sprijini dezvoltarea, testarea, integrarea și implementarea tehnologiilor inovatoare în vederea exploatării și	Principalii responsabili sunt operatorii de transport și de sistem și operatorii de sistem de distribuție participanți, iar ENTSO pentru energie electrică și entitatea OSD UE facilitează în comun mecanismul coordonat. Comisia exercită supravegherea prin avizul său privind mecanismele tehnice și de guvernanță comunicate și prin eventualele acte de punere în aplicare adoptate în temeiul articolului 61 alineatul (5b).	Propunerea nu prevede o arhitectură tehnologică specifică, așadar menține flexibilitatea de a valorifica infrastructurile existente sau infrastructurile-pilot. Potențialul de reutilizare este o caracteristică centrală, deoarece cadrul este menit să ofere și altor operatori europeni de sisteme de transport și de distribuție posibilitatea de a utiliza soluțiile inovatoare dezvoltate, atunci când solicită acces la acestea prin intermediul mecanismului coordonat. Nu prezintă cerințe specifice în materie de accesibilitate, deoarece nu este un serviciu destinat publicului.	Cadrul este conceput în mod expres pentru a sprijini tehnologiile inovatoare și poate include instrumente bazate pe IA, inclusiv pentru modelare, testare, optimizare sau validare.

		a optimizării rețelei.			

Pentru fiecare soluție digitală, explicația modului în care soluția digitală respectă politicile digitale și actele legislative aplicabile

Soluția digitală nr. 1

Politica digitală și/sau sectorială (atunci când sunt aplicabile)	Explicarea modului în care se aliniază
Regulamentul privind IA	Orice utilizare viitoare a instrumentelor analitice bazate pe IA de către ACER sau de către autoritățile naționale de reglementare va trebui să respecte Regulamentul privind IA.
Cadrul UE privind securitatea cibernetică	Soluția trebuie să rămână, de asemenea, în concordanță cu cadrul general al Uniunii privind protecția datelor și securitatea cibernetică.
eIDAS	Nu există o legătură specifică
Portalul digital unic și IMI	Nu există o legătură specifică
Altele	

Soluția digitală nr. 2 Interfețe pentru schimbul de date privind rețeaua, sisteme și componente de interoperabilitate pentru exploatarea rețelelor inteligente

Politica digitală și/sau sectorială (atunci când sunt aplicabile)	Explicarea modului în care se aliniază
Regulamentul privind IA	În cazul în care se vor utiliza astfel de instrumente, ele vor trebui să respecte cadrul aplicabil al Uniunii, în special Regulamentul privind IA dacă va fi cazul.
Cadrul UE privind securitatea cibernetică	În cazul în care se vor utiliza astfel de instrumente, ele vor trebui să respecte cadrul aplicabil al Uniunii, în special obligațiile legate de NIS 2 aplicabile entităților vizate, precum și alte cerințe în materie de securitate cibernetică prevăzute de legislația sectorială.

eIDAS	Nu există o legătură specifică
Portalul digital unic și IMI	Nu există o legătură specifică
Altele	

<u>Soluția digitală nr. 3</u> Un cadru pentru schimbul securizat de date privind rețeaua de energie electrică în scopul inovării

Politica digitală și/sau sectorială (atunci când sunt aplicabile)	**Explicarea modului în care se aliniază**
Regulamentul privind IA	În cazul în care se vor utiliza instrumente bazate pe IA, respectarea Regulamentului privind IA este relevantă în mod expres, alături de RGPD, de Regulamentul privind datele, de normele în materie de securitate cibernetică și de alte acte legislative aplicabile ale Uniunii.
Cadrul UE privind securitatea cibernetică	În cazul în care se vor utiliza instrumente bazate pe IA, respectarea normelor de securitate cibernetică și a altor acte legislative aplicabile ale Uniunii.
eIDAS	Nu există o legătură specifică
Portalul digital unic și IMI	Nu există o legătură specifică
Altele	

4.4. Evaluarea interoperabilității

Pentru această inițiativă legislativă, cerințele privind schimbul de date, indicatorii pentru rețelele inteligente, cadrul coordonat pentru inovare și sistemele de contorizare inteligentă nu instituie și nu afectează un serviciu public digital transeuropean în sensul Regulamentului privind Europa interoperabilă. Ele vizează în primul rând obligații de reglementare, mecanisme pentru schimbul de date operaționale și infrastructurile digitale ale entităților reglementate din sectorul energiei electrice, nu servicii digitale furnizate de entitățile Uniunii sau de organismele din sectorul public între ele sau cetățenilor ori întreprinderilor. Inițiativa de politică nu afectează niciun serviciu public digital transfrontalier, așadar secțiunea de evaluare a interoperabilității nu se aplică.

4.5. Măsuri de sprijinire a implementării digitale

Descriere la nivel înalt a măsurilor de sprijinire a implementării digitale

Descrierea măsurii	**Trimitere (trimiteri) la cerință (cerințe)**	**Rolul Comisiei** (dacă este cazul)	**Actorii care urmează să fie implicați** (dacă este cazul)	**Calendarul preconizat** (dacă este cazul)
Pentru cerința 1, o măsură de implementare importantă este elaborarea de către ACER a unei recomandări privind indicatorii pentru rețelele inteligente, urmată, după caz, de acte de punere în aplicare ale Comisiei pentru a stabili o metodologie armonizată. Această măsură sprijină dezvoltarea treptată a unui cadru mai coerent la nivelul Uniunii pentru măsurarea gradului de adoptare a soluțiilor inteligente și digitale pentru rețele și a contribuției acestora la utilizarea eficientă a infrastructurii de energie electrică.	Cerința 1 (indicatori pentru rețelele inteligente)	Rolul Comisiei ar urma să fie cel de a evalua necesitatea unei mai mari armonizări și, după caz, de a adopta acte de punere în aplicare.	Actorii implicați ar urma să fie ACER, Comisia, autoritățile naționale de reglementare, operatorii de transport și de sistem, operatorii de sistem de distribuție și părțile interesate relevante.	Primul jalon ar urma să fie recomandarea ACER, **în termen de un an de la intrarea în vigoare**, urmată de eventuale acte de punere în aplicare într-o etapă ulterioară dacă va fi necesar.
Pentru cerința 2, principala măsură de punere în aplicare este adaptarea treptată de către operatorii de transport și de sistem și operatorii de sistem de distribuție a mecanismelor de gestionare a datelor, de schimb de date și de interoperabilitate, astfel încât datele privind rețeaua să poată fi folosite într-un	Cerința 2 (schimb de date privind rețeaua în vederea exploatării rețelelor inteligente)	Rolul Comisiei ar urma să fie în principal acela de a monitoriza și urmări politicile în contextul punerii în aplicare a regulamentului.	Actorii implicați ar urma să fie operatorii de transport și de sistem, operatorii de sistem de distribuție, autoritățile	Implementarea ar urma să înceapă **de la data aplicării regulamentului** și ar urma să continue treptat, pe măsură ce operatorii adaptează sistemele și procesele

mod mai armonizat pentru a sprijini introducerea rețelelor inteligente și soluțiile inovatoare bazate pe date. Aceasta este în primul rând o măsură operațională de punere în aplicare la nivel de sector, nu o măsură care trebuie specificată printr-un act al Comisiei.			naționale de reglementare și, după caz, ENTSO pentru energie electrică și entitatea OSD UE.	existente.
Pentru cerința 3, o măsură esențială de punere în aplicare este instituirea mecanismului coordonat facilitat în comun de ENTSO pentru energie electrică și de entitatea OSD UE, ceea ce presupune elaborarea unor norme de guvernanță, de participare, tehnice, operaționale și de securitate cibernetică pentru cadrul voluntar pentru schimbul securizat de date privind rețeaua de energie electrică. O altă măsură de sprijin este adoptarea de către Comisie a actelor de punere în aplicare prevăzute la articolul 61 alineatul (5b), care ar urma să stabilească orientări comune privind modelele de date, formatele, ontologiile, interfețele, transparența și cerințele în materie de gestionare a riscurilor.	Cerința 3 (un cadru pentru schimbul securizat de date privind rețeaua de energie electrică în scopul inovării)	Prin urmare, rolul Comisiei ar consta în primirea comunicărilor privind mecanismele, în emiterea unui aviz cu privire la acestea și, după caz, în adoptarea de acte de punere în aplicare pentru a sprijini o implementare mai coerentă și mai securizată.	Actorii implicați ar urma să fie Comisia, ENTSO pentru energie electrică, entitatea OSD UE, operatorii de transport și de sistem și operatorii de sistem de distribuție participanți, precum și părțile interesate europene relevante, cum ar fi organizațiile de cercetare și tehnologie și furnizorii de soluții industriale.	Mecanismul coordonat ar trebui să fie dezvoltat **după intrarea în vigoare a regulamentului**, iar actele de punere în aplicare ar urma să fie emise ulterior, în funcție de evoluția cadrului și de necesitatea unor specificații suplimentare.

ANEXĂ
la FIȘĂ FINANCIARĂ LEGISLATIVĂ ȘI DIGITALĂ

Titlul propunerii:

Propunere de

REGULAMENT AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI

de modificare a Regulamentului (UE) 2019/943 în ceea ce privește adaptarea facturilor de energie din Uniunea Europeană la cerințele viitorului, prin reducerea costurilor sistemului și prin încurajarea electrificării și a digitalizării

1. NUMĂRUL și COSTURILE aferente RESURSELOR UMANE CONSIDERATE NECESARE
2. COSTURI aferente ALTOR CHELTUIELI ADMINISTRATIVE
3. TOTAL COSTURI ADMINISTRATIVE
4. METODE de CALCUL UTILIZATE pentru ESTIMAREA COSTURILOR

4.1. Resurse umane

4.2. Alte cheltuieli administrative

1. Costurile aferente resurselor umane considerate necesare

☐ Propunerea/inițiativa nu implică utilizarea de resurse umane

☒ Propunerea/inițiativa implică utilizarea de resurse umane, conform explicațiilor de mai jos:

1.1. Finanțare din bugetul votat

1.1.1 DG ENER

milioane EUR (cu trei zecimale)

RUBRICA 7 din cadrul financiar multianual		2024		2025		2026		2027		TOTAL 2021-2027		TOTAL 2028-2034	
		ENI	Credite	ENI	Credite	ENI	Credite	ENI	Credite	**ENI**	**Credite**	**ENI**	**Credite**
Posturi din schema de personal (funcționari și agenți temporari)													
20 01 02 01 – La sediu și în reprezentanțe	AD		0,000		0,000		0,000	1	0,194	**1**	**0,194**	**1**	**0,194**
	AST		0,000		0,000		0,000		0,000	**0**	**0,000**	**0**	**0,000**
20 01 02 03 - Delegațiile Uniunii	AD		0,000		0,000		0,000		0,000	**0**	**0,000**	**0**	**0,000**
	AST		0,000		0,000		0,000		0,000	**0**	**0,000**	**0**	**0,000**
Personal extern													
20 02 01 și 20 02 02 – Personal extern – La sediu și în reprezentanțe	AC		0,000		0,000		0,000	2	0,210	**2**	**0,210**	**2**	**0,210**
	END		0,000		0,000		0,000		0,000	**0**	**0,000**	**0**	**0,000**
20 02 03 – Personal extern – În delegațiile Uniunii	AC		0,000		0,000		0,000		0,000	**0**	**0,000**	**0**	**0,000**
	AL		0,000		0,000		0,000		0,000	**0**	**0,000**	**0**	**0,000**
	END		0,000		0,000		0,000		0,000	**0**	**0,000**	**0**	**0,000**
	JPD		0,000		0,000		0,000		0,000	**0**	**0,000**	**0**	**0,000**

Alte linii bugetare legate de resursele umane (*a se preciza*)	AC		0,000		0,000		0,000		0,000	**0**	**0,000**	**0**	**0,000**
	END		0,000		0,000		0,000		0,000	**0**	**0,000**	**0**	**0,000**
Subtotal resurse umane – RUBRICA 7		**0**	**0,000**	**0**	**0,000**	**0**	**0,000**	**3**	**0,404**	**3**	**0,404**	**3**	**0,404**

În afara RUBRICII 7 din cadrul financiar multianual			**2024**		**2025**		**2026**		**2027**		**TOTAL 2021-2027**		**TOTAL 2028-2034**	
			ENI	Credite	ENI	Credite	ENI	Credite	ENI	Credite	ENI	Credite	ENI	Credite
Posturi din schema de personal (funcționari și agenți temporari)														
01 01 01 01 Cercetare indirectă		AD		0,000		0,000		0,000		0,000	**0**	**0,000**		
		AST		0,000		0,000		0,000		0,000	**0**	**0,000**		
01 01 01 11 Cercetare directă		AD		0,000		0,000		0,000		0,000	**0**	**0,000**		
		AST		0,000		0,000		0,000		0,000	**0**	**0,000**		
Altele (a se preciza)		AD		0,000		0,000		0,000		0,000	**0**	**0,000**		
		AST		0,000		0,000		0,000		0,000	**0**	**0,000**		
Personal extern														
Personal extern acoperit din credite operaționale	- la sediu	AC		0,000		0,000		0,000		0,000	**0**	**0,000**		
		END		0,000		0,000		0,000		0,000	**0**	**0,000**		
	- în delegațiile Uniunii	AC		0,000		0,000		0,000		0,000	**0**	**0,000**		
		AL									**0**	**0,000**		
		END		0,000		0,000		0,000		0,000	**0**	**0,000**		
		JPD									**0**	**0,000**		

01 01 01 02 Cercetare indirectă	AC		0,000		0,000		0,000		0,000	**0**	**0,000**		
	END		0,000		0,000		0,000		0,000	**0**	**0,000**		
01 01 01 12 Cercetare directă	AC		0,000		0,000		0,000		0,000	**0**	**0,000**		
	END		0,000		0,000		0,000		0,000	**0**	**0,000**		
Alte linii bugetare legate de resursele umane (*a se preciza*)	AC		0,000		0,000		0,000		0,000	**0**	**0,000**		
	END		0,000		0,000		0,000		0,000	**0**	**0,000**		
Subtotal resurse umane – În afara RUBRICII 7		**0**	**0,000**	**0**	**0,000**	**0**	**0,000**	**0**	**0,000**	**0**	**0,000**		
Total resurse umane (toate rubricile CFM)		**0**	**0,000**	**0**	**0,000**	**0**	**0,000**	**3**	**0,404**	**3**	**0,404**	**3**	**0,404**

1.1.2 DG JRC

milioane EUR (cu trei zecimale)

RUBRICA 7		2024		2025		2026		2027		TOTAL 2021-2027		TOTAL 2028-2034	
din cadrul financiar multianual		ENI	Credite	ENI	Credite	ENI	Credite	ENI	Credite	**ENI**	**Credite**	**ENI**	**Credite**
Posturi din schema de personal (funcționari și agenți temporari)													
20 01 02 01 – La sediu și în reprezentanțe	AD		0,000		0,000		0,000		0,000	**0**	**0,000**		
	AST		0,000		0,000		0,000		0,000	**0**	**0,000**		
20 01 02 03 - Delegațiile Uniunii	AD		0,000		0,000		0,000		0,000	**0**	**0,000**		
	AST		0,000		0,000		0,000		0,000	**0**	**0,000**		
Personal extern													
20 02 01 și 20 02 02 – Personal extern – La sediu și în reprezentanțe	AC		0,000		0,000		0,000		0,000		**0,000**		
	END		0,000		0,000		0,000		0,000	**0**	**0,000**		
20 02 03 – Personal extern – În delegațiile Uniunii	AC		0,000		0,000		0,000		0,000	**0**	**0,000**		
	AL		0,000		0,000		0,000		0,000	**0**	**0,000**		
	END		0,000		0,000		0,000		0,000	**0**	**0,000**		
	JPD		0,000		0,000		0,000		0,000	**0**	**0,000**		
Alte linii bugetare legate de resursele umane (*a se preciza*)	AC		0,000		0,000		0,000		0,000	**0**	**0,000**		
	END		0,000		0,000		0,000		0,000	**0**	**0,000**	**0**	**0,000**
Subtotal resurse		**0**	**0,000**	**0**	**0,000**	**0**	**0,000**	**0**	**0,000**	**0**	**0,000**	**0**	**0,000**

umane – RUBRICA 7												

În afara RUBRICII 7 din cadrul financiar multianual		2024		2025		2026		2027		TOTAL 2021-2027		TOTAL 2028-2034	
		ENI	Credite	ENI	Credite	ENI	Credite	ENI	Credite	ENI	Credite	ENI	Credite
Posturi din schema de personal (funcționari și agenți temporari)													
01 01 01 01 Cercetare indirectă	AD		0,000		0,000		0,000		0,000	**0**	**0,000**		
	AST		0,000		0,000		0,000		0,000	**0**	**0,000**		
01 01 01 11 Cercetare directă	AD		0,000		0,000		0,000	0,5	0,097	**0,5**	**0,097**	**0,5**	**0,679**
	AST		0,000		0,000		0,000		0,000	**0**	**0,000**		
Altele (a se preciza)	AD		0,000		0,000		0,000		0,000	**0**	**0,000**		
	AST		0,000		0,000		0,000		0,000	**0**	**0,000**		
Personal extern													
Personal extern acoperit din credite operaționale – la sediu	AC		0,000		0,000		0,000		0,000	**0**	**0,000**		
	END		0,000		0,000		0,000		0,000	**0**	**0,000**		
Personal extern acoperit din credite operaționale – în delegațiile Uniunii	AC		0,000		0,000		0,000		0,000	**0**	**0,000**		
	AL		0,000		0,000		0,000		0,000	**0**	**0,000**		
	END		0,000		0,000		0,000		0,000	**0**	**0,000**		
	JPD									**0**	**0,000**		
01 01 01 02 Cercetare indirectă	AC		0,000		0,000		0,000		0,000	**0**	**0,000**		
	END		0,000		0,000		0,000		0,000	**0**	**0,000**		

01 01 01 12 Cercetare directă	AC		0,000		0,000		0,000	1,5	0,158	**1,5**	**0,158**	**1,5**	**1,103**
	END		0,000		0,000		0,000		0,000	**0**	**0,000**		
Alte linii bugetare legate de resursele umane (*a se preciza*)	AC		0,000		0,000		0,000		0,000	**0**	**0,000**		
	END		0,000		0,000		0,000		0,000	**0**	**0,000**		
Subtotal resurse umane – În afara RUBRICII 7		**0**	**0,000**	**0**	**0,000**	**0**	**0,000**	**2**	**0,255**	**2**	**0,255**	**2**	**1,782**
Total resurse umane (toate rubricile CFM)		**0**	**0,000**	**0**	**0,000**	**0**	**0,000**	**2**	**0,255**	**2**	**0,255**	**2**	**1,782**

1.1.3 Total

RUBRICA 7 din cadrul financiar multianual		2024		2025		2026		2027		TOTAL 2021-2027		TOTAL 2028-2034	
		ENI	Credite	ENI	Credite	ENI	Credite	ENI	Credite	**ENI**	**Credite**	**ENI**	**Credite**
Posturi din schema de personal (funcționari și agenți temporari)													
20 01 02 01 – La sediu și în reprezentanțe	AD	0	0,000	0	0,000	0	0,000	1	0,194	**1**	**0,194**	1	1,358
	AST	0	0,000	0	0,000	0	0,000	0	0,000	**0**	**0,000**		
20 01 02 03 - Delegațiile Uniunii	AD	0	0,000	0	0,000	0	0,000	0	0,000	**0**	**0,000**		
	AST	0	0,000	0	0,000	0	0,000	0	0,000	**0**	**0,000**		
Personal extern													
20 02 01 și 20 02 02 – Personal extern – La sediu și în reprezentanțe	AC	0	0,000	0	0,000	0	0,000	2	0,210	**2**	**0,210**	2	1,470
	END	0	0,000	0	0,000	0	0,000	0	0,000	**0**	**0,000**		
20 02 03 – Personal extern – În delegațiile Uniunii	AC	0	0,000	0	0,000	0	0,000	0	0,000	**0**	**0,000**		
	AL	0	0,000	0	0,000	0	0,000	0	0,000	**0**	**0,000**		
	END	0	0,000	0	0,000	0	0,000	0	0,000	**0**	**0,000**		
	JPD	0	0,000	0	0,000	0	0,000	0	0,000	**0**	**0,000**		
Alte linii bugetare legate de resursele umane (*a se preciza*)	AC	0	0,000	0	0,000	0	0,000	0	0,000	**0**	**0,000**		
	END	0	0,000	0	0,000	0	0,000	0	0,000	**0**	**0,000**		
Subtotal resurse umane –		**0**	**0,000**	**0**	**0,000**	**0**	**0,000**	**3**	**0,404**	**3**	**0,404**	**3**	**2,828**

RUBRICA 7														
În afara RUBRICII 7 din cadrul financiar multianual			2024		2025		2026		2027		TOTAL 2021-2027		TOTAL 2028-2034	
			ENI	Credite	ENI	Credite	ENI	Credite	ENI	Credite	ENI	Credite	ENI	Credite
Posturi din schema de personal (funcționari și agenți temporari)														
01 01 01 01 Cercetare indirectă		AD	0	0,000	0	0,000	0	0,000	0	0,000	**0**	**0,000**		
		AST	0	0,000	0	0,000	0	0,000	0	0,000	**0**	**0,000**		
01 01 01 11 Cercetare directă		AD	0	0,000	0	0,000	0	0,000	0,5	0,097	**0,5**	**0,097**	**0,5**	**0,679**
		AST	0	0,000	0	0,000	0	0,000	0	0,000	**0**	**0,000**		
Altele (a se preciza)		AD	0	0,000	0	0,000	0	0,000	0	0,000	**0**	**0,000**		
		AST	0	0,000	0	0,000	0	0,000	0	0,000	**0**	**0,000**		
Personal extern														
Personal extern acoperit din credite operaționale	- la sediu	AC	0	0,000	0	0,000	0	0,000	0	0,000	**0**	**0,000**		
		END	0	0,000	0	0,000	0	0,000	0	0,000	**0**	**0,000**		
	- în delegațiile Uniunii	AC	0	0,000	0	0,000	0	0,000	0	0,000	**0**	**0,000**		
		AL	0	0,000	0	0,000	0	0,000	0	0,000	**0**	**0,000**		
		END	0	0,000	0	0,000	0	0,000	0	0,000	**0**	**0,000**		
		JPD	0	0,000	0	0,000	0	0,000	0	0,000	**0**	**0,000**		
01 01 01 02 Cercetare indirectă		AC	0	0,000	0	0,000	0	0,000	0	0,000	**0**	**0,000**		
		END	0	0,000	0	0,000	0	0,000	0	0,000	**0**	**0,000**		
01 01 01 12 Cercetare directă		AC	0	0,000	0	0,000	0	0,000	1,5	0,158	**1,5**	**0,158**	**1,5**	**1,103**

	END	0	0,000	0	0,000	0	0,000	0	0,000	**0**	**0,000**		
Alte linii bugetare legate de resursele umane (*a se preciza*)	AC	0	0,000	0	0,000	0	0,000	0	0,000	**0**	**0,000**		
	END	0	0,000	0	0,000	0	0,000	0	0,000	**0**	**0,000**		
Subtotal resurse umane – În afara RUBRICII 7		**0**	**0,000**	**0**	**0,000**	**0**	**0,000**	**2**	**0,255**	**2**	**0,255**	**2**	**1,782**
Total resurse umane (toate rubricile CFM)		**0**	**0,000**	**0**	**0,000**	**0**	**0,000**	**5**	**0,659**	**5**	**0,659**	**5**	**4,610**

2. Costuri aferente altor cheltuieli administrative

☐ Propunerea/inițiativa nu implică utilizarea de credite administrative

☒ Propunerea/inițiativa implică utilizarea de credite administrative, conform explicațiilor de mai jos:

2.1. Finanțare din bugetul votat

2.1.1 DG ENER

milioane EUR (cu trei zecimale)

RUBRICA 7 din cadrul financiar multianual	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**TOTAL 2021-2027**	**TOTAL 2028-2034**
La sediu sau pe teritoriul UE:						
20 02 06 01 – Cheltuieli pentru misiuni și reprezentare				0,018	**0,018**	**0,126**
20 02 06 02 – Costuri aferente conferințelor și reuniunilor					**0,000**	
20 02 06 03 – Comitete					**0,000**	
20 02 06 04 – Studii și consultări					**0,000**	
20 04 – Cheltuieli IT (corporative)[1]					**0,000**	
Alte linii bugetare care nu sunt legate de resursele umane (*a se preciza dacă este necesar*)					**0,000**	
În delegațiile Uniunii						

1 Este necesar avizul DG DIGIT – Echipa de investiții IT [a se vedea Orientările privind finanțarea IT, C(2020) 6126 final din 10.9.2020, pagina 7].

20 02 07 01 – Cheltuieli pentru misiuni, conferințe și reprezentare					**0,000**	
20 02 07 02 – Activități de perfecționare a personalului					**0,000**	
20 03 05 – Infrastructură și logistică					**0,000**	
Alte linii bugetare care nu sunt legate de resursele umane (*a se preciza dacă este necesar*)					**0,000**	
Subtotal altele – RUBRICA 7 din cadrul financiar multianual	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,018**	**0,018**	**0,126**

milioane EUR (cu trei zecimale)

În afara RUBRICII 7 din cadrul financiar multianual	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**TOTAL 2021-2027**	**DUPĂ 2027**
Cheltuieli cu asistența tehnică și administrativă (cu excepția personalului extern) din creditele operaționale (fostele linii „BA"):	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**	
- la sediu					**0,000**	
- în delegațiile Uniunii					**0,000**	
Alte cheltuieli de gestiune pentru cercetare					**0,000**	
Cheltuieli de politică IT pentru programele operaționale[2]					**0,000**	
Cheltuieli IT corporative pentru programele operaționale[3]					**0,000**	
Alte linii bugetare care nu sunt legate de resursele umane (*a se preciza dacă este necesar*)					**0,000**	
Subtotal altele – în afara RUBRICII 7 din cadrul financiar multianual	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	
Total alte cheltuieli administrative (toate rubricile CFM)	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,018**	**0,018**	**0,126**

2 Este necesar avizul DG DIGIT – Echipa de investiții IT [a se vedea Orientările privind finanțarea IT, C(2020) 6126 final din 10.9.2020, pagina 7].

3 Acest element include sistemele administrative locale și contribuțiile la cofinanțarea sistemelor informatice corporative [a se vedea Orientările privind finanțarea IT, C(2020) 6126 final din 10.9.2020].

2.1.3. Total

RUBRICA 7 din cadrul financiar multianual	2024	2025	2026	2027	TOTAL 2021-2027	DUPĂ 2027
La sediu sau pe teritoriul UE:						
20 02 06 01 – Cheltuieli pentru misiuni și reprezentare	0,000	0,000	0,000	0,018	**0,018**	**0,126**
20 02 06 02 – Costuri aferente conferințelor și reuniunilor	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**	
20 02 06 03 – Comitete	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**	
20 02 06 04 – Studii și consultări	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**	
20 04 – Cheltuieli IT (corporative)[4]	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**	
Alte linii bugetare care nu sunt legate de resursele umane (*a se preciza dacă este necesar*)	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**	
În delegațiile Uniunii						
20 02 07 01 – Cheltuieli pentru misiuni, conferințe și reprezentare	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**	
20 02 07 02 – Activități de perfecționare a personalului	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**	
20 03 05 – Infrastructură și logistică	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**	
Alte linii bugetare care nu sunt legate de resursele umane (*a se preciza dacă este necesar*)	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**	
Subtotal altele – RUBRICA 7 din cadrul financiar multianual	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,018**	**0,018**	**0,126**

4 Este necesar avizul DG DIGIT – Echipa de investiții IT [a se vedea Orientările privind finanțarea IT, C(2020) 6126 final din 10.9.2020, pagina 7].

În afara RUBRICII 7 din cadrul financiar multianual	2024	2025	2026	2027	TOTAL 2021-2027	DUPĂ 2027
Cheltuieli cu asistența tehnică și administrativă (cu excepția personalului extern) din creditele operaționale (fostele linii „BA"):	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**	
- la sediu	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**	
- în delegațiile Uniunii	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**	
Alte cheltuieli de gestiune pentru cercetare	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**	
Cheltuieli de politică IT pentru programele operaționale[5]	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**	
Cheltuieli IT corporative pentru programele operaționale[6]	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**	
Alte linii bugetare care nu sunt legate de resursele umane (*a se preciza dacă este necesar*)	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**	
Subtotal altele – în afara RUBRICII 7 din cadrul financiar multianual	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	
Total alte cheltuieli administrative (toate rubricile CFM)	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,018**	**0,018**	**0,126**

5 Este necesar avizul DG DIGIT – Echipa de investiții IT [a se vedea Orientările privind finanțarea IT, C(2020) 6126 final din 10.9.2020, pagina 7].

6 Acest element include sistemele administrative locale și contribuțiile la cofinanțarea sistemelor informatice corporative [a se vedea Orientările privind finanțarea IT, C(2020) 6126 final din 10.9.2020].

3. Total costuri administrative (toate rubricile CFM)

3.1. Credite din bugetul votat

3.1.1. DG ENER

milioane EUR (cu trei zecimale)

Rezumat	2024	2025	2026	2027	TOTAL 2021-2027	TOTAL 2028-2034
Rubrica 7 – Resurse umane	0,000	0,000	0,000	0,404	**0,404**	2,828
Rubrica 7 – Alte cheltuieli administrative	0,000	0,000	0,000	0,180	**0,180**	0,126
Subtotal Rubrica 7	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,584**	**0,584**	**2,954**
În afara rubricii 7 – Resurse umane	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**	0,000
În afara rubricii 7 – Alte cheltuieli administrative	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**	0,000
Subtotal alte rubrici	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**
TOTAL RUBRICA 7 și în afara RUBRICII 7	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,584**	**0,584**	**2,954**

3.1.2. DG JRC

Rezumat	2024	2025	2026	2027	TOTAL 2021-2027	TOTAL 2028-2034
Rubrica 7 – Resurse umane	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**	0,000
Rubrica 7 – Alte cheltuieli administrative	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**	0,000
Subtotal Rubrica 7	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**
În afara rubricii 7 – Resurse umane	0,000	0,000	0,000	0,255	**0,255**	1,782
În afara rubricii 7 – Alte cheltuieli administrative	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**	0,000
Subtotal alte rubrici	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,255**	**0,255**	**1,782**
TOTAL RUBRICA 7 și în afara RUBRICII 7	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,255**	**0,255**	**1,782**

3.1.3. TOTAL

Rezumat	2024	2025	2026	2027	TOTAL 2021-2027	TOTAL 2028-2034
Rubrica 7 – Resurse umane	0,000	0,000	0,000	0,404	**0,404**	2,828
Rubrica 7 – Alte cheltuieli administrative	0,000	0,000	0,000	0,018	**0,018**	0,126
Subtotal Rubrica 7	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,422**	**0,422**	**2,954**
În afara rubricii 7 – Resurse umane	0,000	0,000	0,000	0,255	**0,255**	1,782
În afara rubricii 7 – Alte cheltuieli administrative	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**	0,000
Subtotal alte rubrici	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,255**	**0,255**	**1,782**
TOTAL RUBRICA 7 și în afara RUBRICII 7	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,677**	**0,677**	**4,736**

Celelalte credite administrative necesare vor fi asigurate din creditele alocate deja pentru gestionarea acțiunii și/sau care au fost realocate, completate după caz cu eventualele resurse suplimentare care ar putea fi acordate DG-ului care gestionează acțiunea în cadrul procedurii anuale de alocare și ținând seama de constrângerile bugetare existente.

4. Metode de calcul utilizate pentru estimarea costurilor

4.1. Resurse umane

DG ENER a evaluat cu atenție resursele umane necesare pentru punerea în aplicare a prezentei propuneri și a efectuat o evaluare internă pentru a stabili dacă vreuna dintre noile activități ar putea fi acoperită prin redistribuire în cadrul direcției generale. Evaluarea a confirmat că aceste sarcini nu pot fi absorbite prin redistribuire internă fără a afecta îndeplinirea priorităților de bază existente, în special având în vedere volumul deja mare de muncă aferent reformei privind organizarea pieței energiei electrice, Pachetului privind rețeaua europeană și agendei mai ample de digitalizare a sectorului energetic. Prin urmare, propunerea necesită resurse suplimentare specifice pentru a putea fi aplicată în mod eficace și în timp util. Aceeași evaluare a concluzionat că **redistribuirea internă nu este o opțiune viabilă**. Propunerea duce la o creștere substanțială a volumului de muncă, în special în ceea ce privește cerințele 1-5 (a se vedea secțiunea 1.5.1), fără vreo restrângere corespunzătoare a activităților existente. În același timp, sarcinile legate de propunere necesită expertiză tehnică specializată și contribuții susținute pe termen lung.

Personalul existent lucrează deja la capacitate maximă și este suprasolicitat ca urmare a priorităților politice concomitente și a crizei energetice, rămânându-i o capacitate foarte redusă de a absorbi responsabilități suplimentare. Prin urmare, acordurile temporare nu ar oferi o soluție credibilă sau durabilă. În acest context, punerea în aplicare a propunerii legislative necesită o consolidare specifică pentru a se asigura că DG ENER dispune de mijloacele adecvate pentru a gestiona complexitatea și continuitatea noilor sarcini.

Prin urmare, pentru a sprijini punerea în aplicare eficace a propunerii, este necesară alocarea de personal suplimentar, și anume 1 ENI constând într-un funcționar suplimentar pentru cadrul de schimb de date, activitate care va fi permanentă și de durată, și 2 ENI constând în agenți contractuali suplimentari pentru a sprijini elaborarea și pregătirea actelor de punere în aplicare. Prin aceste roluri, DG ENER va fi în măsură să îndeplinească noile obligații legislative într-un mod eficace și durabil.

DG JRC a efectuat o evaluare cuprinzătoare a resurselor umane suplimentare necesare pentru prezenta propunere și a efectuat o evaluare internă pentru a stabili dacă noile activități ar putea fi gestionate prin redistribuire internă în cadrul direcției generale, ținând seama și de eventualele sinergii cu activitățile în curs. Pentru a realiza aceste activități suplimentare (cu un efort de 2 ENI), **JRC își va redistribui resursele interne**.

Personalul necesar pentru punerea în aplicare a propunerii (în ENI):

	Redistribuit intern		**În mod excepțional, personal suplimentar**		
	În cadrul direcțiilor generale responsabile cu punerea în aplicare*	**În mod excepțional, din rezerva de redistribuire a Comisiei pe baza orientării oferite de Consiliul pentru gestiunea corporativă****	**Care urmează să fie finanțat din rubrica 7*** / Cercetare**	**Care urmează să fie finanțat de la linia BA**	**Care urmează să fie finanțat din taxe**
Posturi din schema de personal	0,5 AD JRC	1 DG ENER		N/A	
Personal extern (AC, END, INT)	1,5 AC DG JRC	2 AC DG ENER			

RUBRICA 7 din cadrul financiar multianual

NB: Costurile medii pentru fiecare categorie de personal de la sediul central sunt disponibile pe BUDGpedia: https://myintracomm.ec.europa.eu/corp/budget/financial-rules/budget-implementation/Pages/financial-statement.aspx

☒ Funcționari și personal temporar

Punerea în aplicare a dispozițiilor privind tarifele de rețea, indicatorii pentru rețelele inteligente, schimbul de date privind rețeaua de energie electrică și reutilizarea datelor privind rețeaua de energie electrică în scopuri de cercetare și inovare introduce un set de sarcini noi pentru Comisie, care necesită resurse pentru a putea fi realizate în mod eficace și în timp util. Aceste sarcini un caracter transversal, combinând reglementarea energiei, politica digitală, guvernanța datelor, securitatea cibernetică și sprijinul pentru inovare, și necesită o interacțiune susținută cu o gamă largă de actori de la nivelul Uniunii și de la nivel național.

DG ENER

Alocarea a **1 funcționar permanent (AD) ENI** în cadrul DG ENER este necesară pentru a asigura guvernanța, coordonarea și supravegherea reglementară pe termen lung a noului cadru instituit în temeiul articolului 18a. Aceasta presupune, printre altele, coordonarea punerii în aplicare a cadrului pentru schimbul de date privind rețeaua de energie electrică, asigurarea coerenței cu cadrul juridic mai general al Uniunii (care include Regulamentul privind datele, Regulamentul privind IA și legislația privind securitatea cibernetică), coordonarea cu ACER, cu ENTSO-E, cu entitatea OSD UE și cu statele membre și supravegherea acțiunilor întreprinse ca rezultat al avizului Comisiei cu privire la mecanismul coordonat.

Aceste resurse ar fi legate de cerința 1 și ar urma să acopere în special:

Coordonarea proceselor și coordonarea în materie de reglementare

- Coordonarea procesului general de punere în aplicare împreună cu ACER, ENTSO pentru energie electrică, entitatea OSD UE, OST, OSD, statele membre și alte părți

interesate relevante.

- Gestionarea elaborării unui aviz al Comisiei privind mecanismul coordonat comunicat în temeiul articolului 18a alineatul (5), care include evaluarea guvernanței, a participării și a elementelor tehnice, operaționale, de transparență și de securitate cibernetică.
- Asigurarea coerenței inițiativei cu cadrul mai general al Uniunii privind piețele energiei electrice, digitalizarea, securitatea cibernetică, protecția datelor, IA și politica industrială.

Monitorizare juridică și a politicilor

- Evaluarea implicațiilor pentru reglementare ale recomandărilor ACER și ale rapoartelor privind progresele înregistrate în ceea ce privește indicatorii pentru rețelele inteligente.
- Monitorizarea punerii în aplicare a cadrului voluntar pentru schimbul de date privind rețeaua de energie electrică, inclusiv a modului în care este luat în considerare avizul Comisiei.
- Coordonarea cu serviciile relevante ale Comisiei, în special cu privire la aspectele din sfera guvernanței datelor, a securității cibernetice, a inteligenței artificiale și a infrastructurii critice.

Implicarea și monitorizarea părților interesate

- Organizarea și monitorizarea reuniunilor, a atelierelor de experți și a consultărilor specifice cu OST, OSD, ENTSO-E, entitatea OSD UE, ACER, industria, actorii din domeniul cercetării și alte părți interesate.
- Monitorizarea progreselor înregistrate în punerea în aplicare și sprijinirea actualizărilor viitoare ale cadrului de punere în aplicare, acolo unde este necesar.

Aceste sarcini au un caracter structural și de durată, deoarece se referă la monitorizarea, evoluția și guvernanța continuă a digitalizării rețelelor de energie electrică la nivelul Uniunii. Ele depășesc domeniul de aplicare actual al activităților DG ENER, care nu include supravegherea operațională a unui cadru la nivelul Uniunii pentru schimbul de date privind rețeaua și pentru inovare. Personalul existent este deja pe deplin implicat în punerea în aplicare a legislației curente și în elaborarea politicilor și nu are capacitatea de a-și asuma aceste responsabilități orizontale suplimentare, care presupun un grad ridicat de coordonare.

Sarcinile ar include, de asemenea, o monitorizare limitată a punerii în aplicare în contextul articolului 18b, referitor la sistemele de contorizare inteligentă.

☒ Personal extern

DG ENER

Sunt necesari **2 agenți contractuali temporari (AC) ENI** pentru a sprijini pregătirea, elaborarea și adoptarea **actelor de punere în aplicare** prevăzute la articolul 61 (metodologia tarifară și, respectiv, indicatorii pentru rețelele inteligente și reutilizarea datelor), în legătură cu următoarele cerințe:

- Cerința 2: Comisia este împuternicită să adopte acte de punere în aplicare prin care să stabilească orientări de facilitare a reutilizării legale, securizate și controlate a datelor privind rețeaua de energie electrică pentru cercetare și inovare în scopuri de interes public care sprijină exploatarea și optimizarea sistemului de energie electrică în temeiul articolului 18a [articolul 61 alineatul (5b)]. Aceasta include pregătirea tehnică și juridică, consultarea părților interesate, redactarea actelor și monitorizarea punerii în aplicare. Această sarcină necesită aproximativ 0,5 ENI din partea DG ENER. Aceste resurse ar urma să acopere în special pregătirea, elaborarea și coordonarea adoptării actelor de punere în aplicare prevăzute la articolul 61 alineatele (5a) și (5b), inclusiv consultarea interservicii și consultarea statelor membre în cadrul procedurii relevante a comitetului.
- Cerința 3: Comisia poate adopta acte de punere în aplicare prin care să stabilească orientări privind o metodologie armonizată în materie de tarife în temeiul articolului 18 [articolul 61 alineatul (5a)]. Această sarcină necesită capacități analitice, de reglementare

și de coordonare suplimentare în cadrul DG ENER, inclusiv (conform estimărilor) 1 ENI pentru pregătirea actelor de punere în aplicare. Aceste resurse ar urma să acopere în special monitorizarea la nivel juridic și de politici.

- Cerința 4: Comisia poate adopta acte de punere în aplicare privind indicatorii pentru rețelele inteligente în temeiul articolului 18a [articolul 61 alineatul (5a)]. Această sarcină necesită capacități analitice, de reglementare și de coordonare suplimentare în cadrul DG ENER, inclusiv (conform estimărilor) 0,5 ENI pentru pregătirea actelor de punere în aplicare. Aceste resurse ar urma să acopere în special monitorizarea la nivel juridic și de politici.

Aceste activități sunt mai concentrate în faza inițială a punerii în aplicare și în cursul actualizărilor periodice ale cadrului de punere în aplicare. Ele necesită o capacitate analitică și de coordonare semnificativă pe o perioadă definită, dar se preconizează că nu vor trebui să fie consolidate permanent după stabilirea cadrului principal de punere în aplicare.

În afara RUBRICII 7 din cadrul financiar multianual

☒ Numai posturile finanțate din bugetul de cercetare

DG JRC

DG JRC a efectuat o evaluare detaliată a asistenței tehnice și științifice necesare pentru punerea în aplicare a propunerii și a examinat posibilitatea redistribuirii interne. Având în vedere că există unele sinergii cu activitățile în curs din domeniul digitalizării sistemului energetic și al securității cibernetice, pentru a realiza aceste activități suplimentare ar fi necesar un efort de 0,5 AD ENI – redistribuit din resursele sale interne –, care va fi dedicat sprijinului pentru elaborarea actelor de punere în aplicare. Aceasta include furnizarea de contribuții tehnice pentru elaborarea actelor de punere în aplicare prevăzute la articolul 61 alineatul (5b), inclusiv în ceea ce privește modelele de date, ontologiile, interfețele, arhitecturile de interoperabilitate și specificațiile tehnice.

☒ Personal extern

JRC

DG JRC a efectuat o evaluare detaliată a asistenței tehnice și științifice necesare pentru punerea în aplicare a propunerii și a examinat posibilitatea redistribuirii interne. Având în vedere că există unele sinergii cu activitățile în curs din domeniul digitalizării sistemului energetic și al securității cibernetice, pentru a realiza aceste activități suplimentare cu un efort de **1,5 AC ENI, JRC își va redistribui resursele interne** cu scopul de a oferi consiliere tehnică și științifică pentru dezvoltarea cadrului voluntar pentru schimbul securizat de date privind energia electrică prevăzut la articolul 18a alineatul (5). Aceasta include furnizarea de orientări privind abordările de testare și validare, precum și cerințe esențiale privind securitatea cibernetică.

În ceea ce privește cadrul pentru schimbul de date, sprijinul JRC ar urma să se concentreze în special pe:

- Sprijinirea formulării în timp util a unor cazuri de utilizare legate de planificarea, exploatarea și optimizarea rețelei de energie electrică, care să prezinte relevanță pentru politici.
- Sprijinirea cadrului voluntar pentru schimbul securizat de date privind rețeaua de energie electrică prin furnizarea de metodologii independente de testare, analiză comparativă și validare pentru instrumentele digitale inovatoare care urmează să fie dezvoltate în temeiul articolului 18a alineatul (5) și care sunt relevante pentru exploatarea și optimizarea rețelei de energie electrică.

4.2. Alte cheltuieli administrative

RUBRICA 7 din cadrul financiar multianual
DG Energie: Costurile aferente misiunilor și reuniunilor pentru fiecare post sunt prevăzute la aproximativ 6 000 EUR pe persoană pe an
În afara RUBRICII 7 din cadrul financiar multianual